

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
oslaviji 50 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Ceneoglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Ahilova peta

Meseca februarja je v indijskem parlamentu izjavil poslanec Gosvami: Za svet je brezpomembno, če sta se osvobodili Poljska in Češkoslovaška. Obraz sveta pa se bo izpremenil, če dobi Indija svobodo! To je oni mene, tekel, ki ga piše Azija, velika ušlažena Azija, Evropi na steno. Evropa je razklana, ni več enotna. Njena fronta ni enotno obrnjena proti nekrščanskemu svetu, narodi Evrope se bijejo v horizontalni fronti med sabo: Romani proti Germanom, Germani proti Slovanom in obratno.

Fronta je napačna, tudi ni zgodovinska! Nekdaj je imela Evropa južno fronto, tedaj ko je šlo za skupen veliki evropski ideal: borila se je proti Turkom, Azijatom, mohamedancem.

Toda če naj Evropa ne zatone, bo morala strniti svoje vrste in jih orientirati za 90% proti jugovzhodu: indijskemu oceanu, ki leži med Afriko, Indijo, Vzhodno Azijo.

V evropski fronti ima vsak narod svojo posebno vlogo; mi Slovenci vprav evropsko! Brzovlaki London—Pariz—Carigrad švigajo mimo Ljubljane. Vsa pota iz severa (od Hamburga do Varšave) na jug ujame Slovenija med Zidanim mostom in Jesenicami kakor v mreži. Križišče, most smo za vse mogoče proge.

Na mostu, na križiščih mora biti red in mir, luknje so gotovo na mostovih najbolj nepotrebna stvar, varuhi mostu morajo biti zanesljivi elementi. V interesu prav vse Evrope je, da je slovenski narod pravi »noli me tangere«.

Danes žalibog naš položaj z mednarodnega vidika ni ne urejen ne zavidljiv. Obtožbo moramo dvigniti pred celo Evropo, da je kruto ravnala z nami, ohromila nas je, da smo šepav torso. Kateremu narodu smo mi kdaj kako krivico storili? Prešibki smo bili od nekdanj za to. Zakaj so veliki narodi, štiri-deset in šestdesetmilijonski narodi trgali meso iz našega itak borega telesa? Bogataš je za svojo pojedino zaklal edino ovčico svojega beraškega soseda! Naši računi so evropski, naša obtožba bo odzvenela na vseh evropskih toriščih.

Veliko se govori zdaj o sporazumu z Nemci in o skupni fronti proti Italiji. Toda: predvsem Nemcem veljaj popolnoma jasna beseda! Nemci imajo od Pontebe preko Maribora, Češke, Poljske 2000 km dolgo mejo s Slovani! Nemcem je predvsem, prav predvsem, če hočemo urediti Evropo, treba slovanofilne politike. Naša slovenska teza je jasna kot sonce: Plebiscitna pogodba nas veže samo do Avstrije; kadarkoli pa Avstrija preneha, si stoji nasproti Nemčiji in Jugoslaviji neobzvani. Tedaj bo obveljala Božja in naravna pravica: slovensko koroško ozemlje mora nazaj k Sloveniji. Zato je zame samoočelno umevno, da bo katerikoli zastopnik jugoslovanske vlade v kakih razgovorih z Nemčijo edino tako stališče smel in mogel zagovarjati, če noče v Jugoslaviji sami Slovencev nerazpoložiti.

Poglejmo si enkrat jasno v oči z Nemci. Nemci so začeli zdaj govoriti o mednarodni morali, o kulturni avtonomiji koroških Slovencev, in sicer zato, kakor je izpovedal velenec Angerer v Belfaku, da bodo Nemci za časa priključitve imeli lažjo igro.

Mednarodna morala govori pač za nas! Majhen narod, pošten narod živi tukaj, tam ogromni 70 milijonski narod s 50 velemesti. Kako bi mogel ta velikanski narod oropati nas za naše revne slovenske vasi na Koroškem? Ne! Koroško najprej nazaj v materino okrilje Slovenije! Potem šele je postavljen najtrdnjši temelj sporazuma med Nemci in med nami! S tem bo luknja na enem najvažnejših mostov Evrope zamašena, in s tem tudi konsolidirana ena najobčutljivejših točk evropske fronte, obrnjene proti jugu!

Dr. Lambert Ehrlich, profesor.

Madiarska taj orožje, zaplenjeno v Subotici

v Budimpešti, 24. marca. (Tel. Slov.) Budimpeštanski listi odločno zavračajo trditve, da je bila pošiljatev orožja in eksplozivnih snovi, ki so jo odkrili v Subotici, namenjena za Madjarsko, in poudarjajo, da bi Madjarska ne mogla disponirati s pošiljativjo orožja, ki bi prišla iz romunskega ozemlja.

v Bukarešti, 24. marca. (Tel. Slov.) »Adeverul« poroča na podlagi avtent. informacije, da je v Subotici zadržana pošiljatev orožja iz Italije v resnici namenjena za Romunijo.

Davidovič vstopi v vlado?

Senzacija belgrajskega lista -- Davidovičev vstop naj bi pomenil konec govoričenja o nestalnosti vlade -- Radič je preko radikalov ponudil sodelovanje v vladi

r Belgrad, 24. marca. (Tel. Slov.) Ze ob poslednji Davidovičevi avdienci so vsi politični krogi ugotovili, da je ta njegova avdiencia zadovoljila za razčiščenje položaja današnje vlade. Kakor se je iz Davidovičeve okolice zatrjevalo, je Davidovič takrat podal svoje mišljenje v tem smislu, da je sedanja vlada edina, ki daje jamstvo za izvrševanje gospodarskega programa in izvedbo važnih problemov, ki so na dnevnem redu.

Z ozirom na to piše današnja »Pravda«, da je v najkrajšem času pričakovati vstop Davidoviča v Vukičevićev kabinet. Po »Pravdi« bi imel Davidovič prevzeti ali kmetijsko ali gozdarsko ministrstvo. Glede teh vesti prinaša »Pravda« izjavo nekega Davidovičevega prijatelja, ki se glasi:

»Davidovič je pokazal veliko zanimanje za gospodarska vprašanja in se v tem oziru zelo angažiral. Radi tega pride njegov vstop v vlado popolnoma prav. Poleg tega namreč, da bo njegov vstop v vlado istočasno učvrstil vladni položaj, bo imel tudi stvaren značaj, značaj v tem, ker bo Ljuba Davidovič velik delavec na tem pomembnem državnem programu. V tej stvari se mora priznati, da je Davidovičev vstop v vlado zelo važen tudi radi samega položaja vlade. Treba je naglasiti, da je treba končno prenehati z neprestanim pripovedovanjem o nestabilnosti vlade in spremembah, ki jih je pričakovati. Ko vstopi tudi Ljuba Davidovič v vlado, potem bodo te verzije popolnoma prazne. To bi vladi mnogo pomagalo.«

Ob teh »Pravdinih« vesteh, ki so izzvale v političnih krogih živahno senzacijo, smo imeli priliko, razgovarjati se z najmerodajnejšimi prvakmi demokratskega kluba, ki so nas pooblastili, da označimo te vesti kot prezgodnje. Ljuba Davidovič sam niti ne vztraja na tem, da bi vstopil v vlado, pač pa je vedno pripravljen vstopiti v Vukičevićev kabinet, če bi to zahteval položaj in drugi momenti, ki so pri presoji političnega položaja važni.

Istočasno s temi vestmi pa se živahno vzdržujejo verzije o tem, da je Stjepan Radič po svojih najbližjih ljudeh ponudil radikalom vstop v vlado. Te vesti se niso demantirale z izjemo Pribičevića, v čigar interesu je, da ostane Radič

v opoziciji. Radičev vstop v vlado pa bi pomenil za Pribičevića popoln polom in osamljenost samostojnih demokratov. Ne glede na ta demanti smo informirani od radikalov, da so poslednje dni ugledni radičevci živahno iskali stikov z zastopniki strank vladne koalicije in se zanimali pri njih za razpoloženje za tak aranžman.

V vladnih krogih se ta akcija radičevcev gleda ravnodušno. Vlada ima solidno in veliko večino. V formalnem oziru ne bi potrebovala nobenih novih podpor v parlamentu. Če bi pa Stjepan Radič pristal na izvajanje programa sedanje vlade in dal zadostna jamstva za solidno in realno delo, potem bi se seveda to vprašanje postavilo na dnevni red in bi se lahko vodila pogajanja o vstopu Stjepana Radiča v vlado. Govoriti o samem vstopu Stjepana Radiča v vlado, pa je po poslednjih njegovih nastopih v skupščini, posebno pa po njegovih izjavanjih o odgovornosti za svetovno vojno, več kot problematično.

Položaj je prejkoslej normalen. Vse verzije o velikih spremembah so brez podlage. V skupščini je bila danes dopoldne končana proračunska debata. V ponedeljek se bo vršilo glasovanje. Današnja seja je bila v glavnem precej mirna. Glavni govornik je bil Svetozar Pribičević, ki je govoril nad dve uri. Njegov govor pomenja predvsem to, da KDK po njem prosi za vstop v vlado. Še bolj zanimiv pa je Pribičevićev govor v tistem delu, kjer sebe opravičuje radi svojega govora v Ljubljani o vojni odgovornosti. Kakor znano, je ta Pribičevićev govor napravil skrajno slab vtis v vseh tujakšnih krogih, kakor tudi v krogih drugih, nam prijateljsko razpoloženih držav. Pribičevićev govor v Ljubljani je izrabilo nam nasprotno inozemsko časopisje, ki se sklicuje na Pribičevića in Stjepana Radiča kot merodajna politika za to, da nista Nemčija in Avstrija krivi svetovne vojne, marveč Srbija. Zato je smatral za potrebno, da je v svojem govoru tolmačil ta svoja izvajanja ter jih skušal pokazati kot lojalna ter dokazati, da je njegov govor potvoren. S tem je tudi Pribičević prišel na linijo Stjepana Radiča, ki je vedno demantiral, kar je včeraj govoril. Vidi se, kako ugodno vpliva Radičeva družba na Pribičevića.

odgovornosti za svetovno vojno in polemizira z nemškim in avstrijskim časopisjem, ki je ta del njegovega govora potvrdilo. Izjavlja, da ni nikdar kaj takega trdil, pač pa da je postavil samo take trditve, ki odgovarjajo stvarnosti. Napadal je vlado radi njenega delovanja in izjavil, da bo glasoval proti.

Minister Grol je v odgovoru pobijal Pribičevićeve trditve, posebno, da vlada dela proti časopisju in tisku. Časopisje je pri nas popolnoma svobodno. Posebno brani finančnega ministra in izjavlja, da bo finančni minister, ki je najel posojilo, ostal tako dolgo, dokler se to posojilo ne realizira. Na diktatorske zahteve posameznikov se ne more ozirati.

Na popoldanski seji je govoril radikal Parezanin in ostro napadal Pribičevića radi njegovih izjav o vojni odgovornosti. Pribičevićev govor je označil kot protidržaven akt in kot največji dokaz njegovega nepatriotizma. Potem so govorili še zemljoradnik Lazič in nekateri radičevci. Nato se je debata o proračunu zaključila. Prihodnja seja bo v ponedeljek dopoldne in se bo na njej izvršilo glasovanje.

Pribičevića ni vzeti pretragično.

v Dunaj, 24. maja. (Tel. Slov.) »Wiener Neueste Nachrichten« objavljajo uvodnik na včerajšnjo izjavo Svetozara Pribičevića v belgrajski »Politiki« v zvezi z njegovim nedeljskim govorom v Ljubljani, v katerem pravijo, da je res zgodovinsko dejanje srbstva, da je dalo prvi povod za odpravo habsburškega rodbinskega fideikomisa z novo ureditvijo srednje Evrope, ki kajpak še ni popolnoma uresničena. Z ozirom na Pribičevićev preklcik, ki ga je brzokone objavil po pritisku svoje vlade, izjavlja ta list, da vojne Srbija niti ni mogla izzvati, ker je bila takrat mnogo premajhen faktor mednarodne politike. Srbija je navzlic ogromnemu povečanju po vojni tudi še danes mnogo premajhen faktor mednarodne politike, da bi njena politika mogla zmanjšati pogum za potvarjanje zgodovine po angleških in francoskih zagovornikih o edini krivdi Nemčije na vojni.

Nove davčne olajšave

r Belgrad, 24. marca. (Tel. Slov.) Dr. Dušan Letica, glavni ravnatelj za davke, je dal glede amandmanov o davkih, ki se nahajajo v finančnem zakonu, izjavo, v kateri pravi, da se je davčnim obvezancem olajšalo plačevanje dohodnine, ki niso mogli pravočasno predložiti pritožbe, in se v fin. zakonu odredilo, da lahko to store naknadno do 1. junija in da je ta pritožba brezplačna. Na ta način se bo mnogim davčnim obvezancem znižala že odmerjena dohodnina. Istočasno se je število davčnih obvezancev za plačevanje dohodnine znižalo za 60 odstotkov, ker se je eksistenčni minimum zvišal na 12.000 Din. Poleg tega ne bo treba tem davčnim obvezancem plačevati doklade na dohodnino, ki znaša 15 do 120 odstotkov. Končno lahko dolžno dohodnino plačujejo v obrokih v letih 1928, 1929 in 1930. Dohodnina se letos ni mogla ukiniti, ker bi potem tudi Srbijanci, ki imajo druge davke, ki jih v prečanskih krajih ni, ki so istotako težki, lahko zahtevali, da se ukinejo. Dohodnina se bo uknila v prihodnjem letu. Kontingent produkcije špirita se je povečal od 40.000 na 80.000 litrov.

Seja ministrskega sveta

r Belgrad, 24. marca. (Tel. Slov.) Na današnji vladni seji se je največ razpravljalo o stanovanjskem zakonu. Razprava o tem še ni končana. Ministrski svet se bo s tem vprašanjem bavil na prihodnjih ministrskih sejah. Notranji minister dr. Anton Korošec je poročal o zakonskem predlogu o osebnih imenih. Razen tega se je vršila kratka razprava o nekaterih spremembah v amandmanih.

Minister dr. Kocić težko bolan

r Belgrad, 24. marca. (Tel. Slov.) Kakor smo že poročali, je bil poštni minister Kocić operiran. Operacija se je posrečila, vendar se je bolnikovo stanje danes zelo poslabšalo, tako da katastrofa ni izključena, ker se je dr. Kocić operaciji prepozno podvrget. Bolnega ministra je obiskal predsednik vlade Velja Vukičević.

12 jugoslovanskih komunistov aretiranih v Gradcu

v Dunaj, 24. marca. (Tel. Slov.) Komunistična »Rote Fahne« poroča, da je bilo v sredo na glavnem kolodvoru v Gradcu na zapoved graške policijske direkcije aretiranih 12 jugoslovanskih komunistov, ki so se iz Zagreba peljali na Dunaj k političnemu sestanku. Bili so z eskorto odpravljeni nazaj do jugoslovanske obmejne postaje.

Praški župan poseti Belgrad.

v Praga, 24. marca. (Tel. Slov.) Mestni svet je sklenil, da na vabilo iz Belgrada pošlje v Belgrad delegacijo s primatorjem dr. Baxo na čelu.

Kaj je z nettunskimi konvencijami?

v Rim, 24. marca. (Tel. Slov.) Vesti jugoslovanskih listov, da je med Belgradom in Rimom že prišlo do sporazuma glede ratifikacije nettunskih konvencij in podaljšanja prijateljske pogodbe, se tu niti ne potrjujejo, niti ne zanikajo, pač pa se označujejo kot preuranjene.

Sv. Oče o manjšinah

Dunaj, 24. marca. (Tel. Slov.) Dunajska uradna korespondenca sporoča, da je bil dunajski kardinal dr. Piffl sprejet od papeža v avdienci. O južnotirskem manjšinskem vprašanju je papež izjavil, da ga resnično boli, da so mu nemški in avstrijski katoliki očitili, da ni nastopil za veronauk v materinem jeziku. Kar je mogel, je storil. »Toda povejte svojim katolikom, da nismo svobodni, da je razmerje med Cerkvijo in državo v Italiji popolnoma isto kot 21. septembra 1870. Mi bomo storili tudi v bodoče kar bo možno in molili. Toda bati se moramo, da bi naš trud položaj preje poslabšal kot izboljšal.

Dunaj, 24. marca. (Tel. Slov.) Uradno se objavlja, da so avstrijsko-poljska trgovinska pogajanja prekinjena. Obe delegaciji sta se vrnila, da poročata svojim vladam. Vizum med Češkoslovaško in Avstrijo se ukine s 5. aprilom.

Banka Morgan v Parizu.

v Paris, 24. marca. (Tel. Slov.) »Chicago Tribune« poroča, da bo ameriški bankir Morgan, ki je včeraj dospel v Paris, imel oseben razgovor s Poincarejem, kateremu se pripisuje velik pomen.

Najboljše

nabavite **nogavice**, moške in ženske rokavice, žepne robce, razni nakit za šivilje, kravate, srajce, gume, vezenino, čipke, edino le pri

Jos. Petelincu
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

MALI OGLASI

Vanka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Proste službe

Učenca

z dovršeno osnovno šolo se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi pod št. 2330.

Hlapca

vajnega konja, se sprejme na stalno službo. Kje, pove uprava.

Upokojenec - samec več ključavničar, in kletarskega dela, dobi stanovanje brezplačno. Naslov v upravi pod št. 2479.

HOTELSKO SOBARICO

kot prvo, s kavcijo in z dobrimi prireditelji. išče **HOTEL ŠTRUKELJ**.

Stanovanja

Selitve

v mestu in na deželo, strokovno in najcenejše potom

Slovenia transport
Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 36
Telefon št. 2718

Prazno sobico

takoj oddam, samo solidni gospodini. — Ponudbe na upravo lista pod: Sobica.

Posestva

LEPA HIŠA v industr. kraju Črna na trgu napredaj pripravna za trgovino in obrt. — Gutovnik Ivan, Javorje pri Črni.

Trgovska hiša

z velikimi skladišči in trgov. lokalom, se prodaja v Kranju št. 109, na Glavnem trgu, nasproti župne cerkve.

Ponudbe na naslov:

KATI VAJT, Kranj.

Kdo kupi?

AJDOVA MOKA
po 5 Din kilogram
Činkvanti - z drob
po 4 Din kilogram

prvovrstni izdelki, pošilja od 25 kg naprej **PAVEL SEDEJ**, umetni mlin. Javornik, Gorenjsko. 1526

Dve spalnici

1 češnjevo in 1 hrastovo, table iz rezanega lesa, lepo politirane, tudi znotraj lepo izdelane, prodam po 4500 Din franko Ljubljana ali kolodvor. — Ogleda se vsak dan pri Josip Štolfa, mizarstvo. Krašnja, pošta Lukovica pri Domžalah.

GODALA

za popolni orkester na lok prodaja po zelo nizki ceni likvidacijski odbor »Sloge« v Rajhenburgu.

Parni stroj

se prodaja, tendem s kondenzacijo 100 k. s. efekt., razvod na ventile, zamašnjak s 6 gonil. kvadrat. Manilla vrvmi Poleg tega 1 parni KOTEL iz la. jeklenih kotlov, izvor Teplitz na Češkem, kur. pl. 50%, atm. 10, rešetka za kurjavo z lesnimi odpadki, premočom, žaganjem itd. Vse kompletno s parnimi cevmi, ventili itd., dosedaj dnevno v obratu, vse izvršno ohranjeno. Na ogled v tovarni usnja v Mekronogu, Dol. Proda se vsled elektrifikacije. Poleg tega še 1 istomerni dinam 30 k. s. za luč in moč. 2477

Kdo prodaja?

Hlode bukove la in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga **V. SCAGNETTI** Ljubljana.

Stari cink

kupuje vsako množino tvornica ARKO, Zagreb. Vlaška ulica 116.

Rabljene tračnice

kupimo za poljsko železnico. Ponudbe na škrbec & Bartol, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6. 2430

Kupim 3. snopič

Štrekljevih

Narodnih pesmi

Nadužit. Rostohar, Litija.

ZADRUGA MESARJEV IN PREKAJEVALCEV

vključno vabi vse svoje člane na

redni letni občni zbor

ki se bo vršil dne 1. aprila 1928 v nedeljo dop. ob 10. uri v vrtnem salonu gosp. Petra Koška.

Naša obrt

Oves in koruzo

kupite najceneje pri tvrdki **A. VOLK, LJUBLJANA** italijeva cesta Veletrgovina v žitom

Najboljši koks!
Čebin, Wolfova 1/2

GOSPODINJE!

PRIDE!

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni Jugoslavije: Mehanična vrvarna šinkovec, Grosuplje, Komisijska založba Palme, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroska 8. 1503

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri **PRELOGU, LJUBLJANA** Stari trg 12 - Židovska 4

MODROCE

vrhne in spodnje, otomane, razne divane, žimo, afrik. cvilih in vse potrebščin — kupite najceneje pri tvrdki **RUDOLF SEVER, tapetnik** Ljubljana, Marija trg 2. 1474

Moda filcev je minula!

Velika in krasna izbira svil, klobukov in slamenikov po brezkonkurenčnih cenah, v modnem salonu: **Stuchly - Malke**, Ljubljana, Židovska ul. 3.

Pri nakupu

cementa Trbovlje in vse železnine, se priporoča tvrdka **A. Sušnik**, Ljubljana, Zaloška cesta.

Inserirajte v „Slovenca“

Ali delaš tako-le?

Svoje prijatelje in znance nago-varjaj, da si naroče »Slovenca«. Zahtevaj »Slovenca« v vsaki gostilni, kupuj ga na javnih prostorih, čitaj ga javno, pred ljudmi, v vlaku in sicer tako, da se vidi naslov lista. — Ne pozabi, da je dobro »Slovenca« pozabiti, pustiti v vlaku, na vozu, na klopi. — Vsako priliko porabi, da spelješ pogovor na »Slovenca«, na njegove dopise, krasne slike v prilogi. Preskrbi si oglas za obrt, trgovino, kupčijo i. dr. v »Slovenca«; nagovori druge, da pošiljajo oglase vanj. — Ne godrnjaj radi vsake malenkosti, ki ti v »Slovenca« ni všeč. Vsaka stvar ni za vse. Vsak pa hoče nekaj svojega. — Predlagaj, v čem naj se »Slovenec« še izboljša. Če hočeš komu dati lepo darilo, ga naroči na »Slovenca«!

Mnogim še ni znano,

da želodčne in črevesne bolezni, glavobol, nervozo, pomanjkanje spanja, slab tek, žloto žilo, povzroča slaba prebava, katero na učinkovitejši odpravi znani eliksir **FIGOL**. Prepričajte se tudi Vi, da preizkušena zdravila specialiteta **FIGOL** eliksir uredi prebavo in vam vrne zdravje. **FIGOL** izdeluje in razpošilja po pošti proti povzetju z navodili uporabe

lekarna dr. Semelič, Dubrovnik 2.

Or ginalni zabojček s 3 steklenicami 105 Din, z 8 steklenicami 245 Din, 1 steklenica 40 Din.

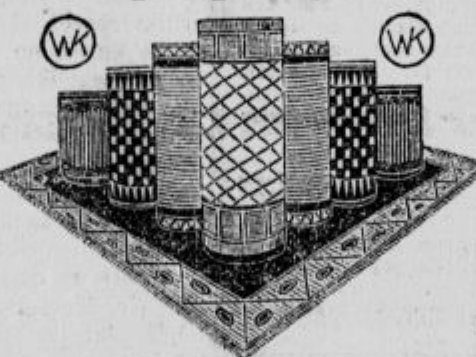
Kontoristinjo

z znanjem slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika, stenografije in strojeписа z daljšo pisarniško prakso, sprejme veletrgovina v Ljubljani. — Ponudbe pod št. 2409 na upravo tega lista.

Pri „WEKA“ Maribor 15

dobijo se v vseh mogočih vrstah

preproge

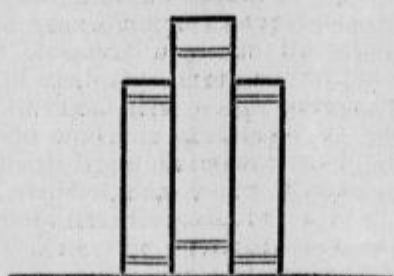
kakor velur, axminster, kokus i. t. d. v vseh velikostih in cenah. Zahtevajte cenik in vzorce.

OBVESTILO!

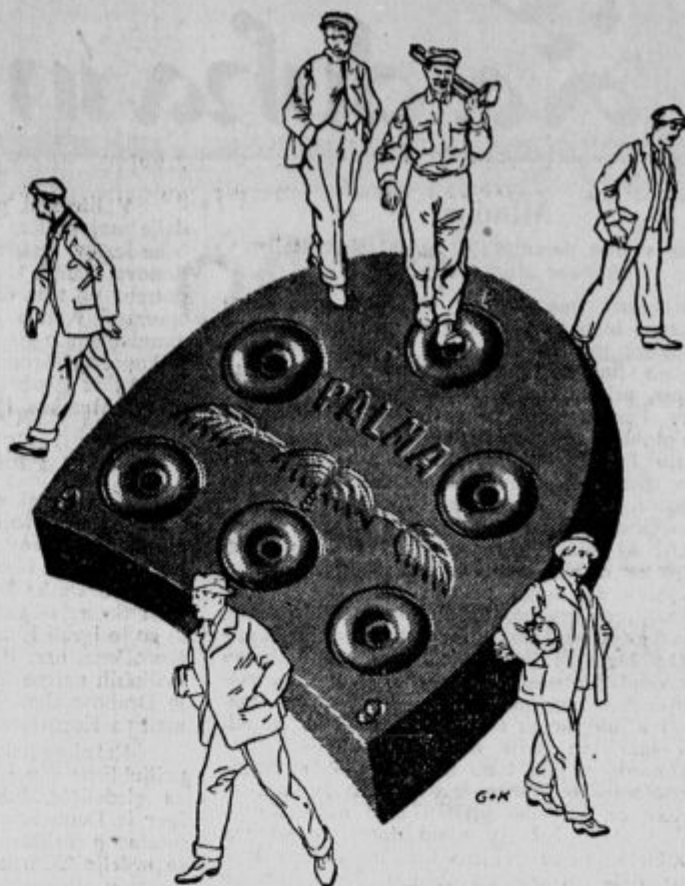
Obveščam cenjeno občinstvo, da se nožarska obrt **pok. A. Leben, Ljubljana, Stari trg** nemoteno nadaljuje, ter se priporočam še za nadaljnjo naklonjenost!

A. LEHEN NASL.

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
ŠOLSKO ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Ljudje, ki delajo, nosijo

PALMA
KAUČUK PETE

Prednosti:
Ceneje in trpežne kot usnje, prijetna hoja.
Varuje Vam živce.

Oglas

Naprava propustov in mostov za II. tir proge Vinkovci - Brod

Direkcija državnih železnic v Subotici razpisuje na temelju rešenja gospoda ministra saobračaja v aktu generalne direkcije državnih železnic G. D. Br. 10.158/28 od 2. marca 1928 in v smislu členov 86—98 zakona o državnem računovodstvu na dan 7. aprila 1928 prvo ponudbeno licitacijo s skrajšanim rokom za izvršitev talnih, zidarskih, betonskih, armirano-betonskih in izolacijskih del pri zgradbi propustov in mostov za II. tir proge Vinkovci—Brod.

Kavcija 5% ponudene vsote za naše, odnosno 10% za tuje državljane položi se pri blagajni direkcije državnih železnic v Subotici ali pri blagajni generalne direkcije državnih železnic ali pri blagajnah ostalih oblastnih direkcij državnih železnic v gotovini, ki jo določa čl. 88. zakona o državnem računovodstvu najdalje do 10. ure predpoldne na dan licitacije, licitantje pa so dolžni pokazati revers o položeni kavciji na dan licitacije določeni komisiji za vodstvo licitacije.

Predpisano taksirane ponudbe v zapečatenem zavoju z označbo zunaj: »Ponuda za izvršenje zemljanih, zidarskih, betonskih, armirano-betonskih in izolacijskih radova oko izrade propusta i mostova za II. kolosek pruge Vinkovci—Brod od ponudjača N. N.« se morajo oddati najkasneje do 11. ure gradbenemu oddelku direkcije (Trg Vojvode Putnika št. 9, II. nadstr., vrata št. 9).

Pravico za licitacijo imajo samo one osebe in tehnična podjetja, ki predlože komisiji dokaze o svojih podjetniških sposobnostih in potrdilo o tem, da so prijavi delo za obdobje in da so na isto plačali ves davek s pripadajočimi dokladi za vse zapadle zakonite roke, kakor tudi za vse odobrene obroke po specialnih rešenjih.

Zastopniki ponudnika se pripuste k licitaciji, ako imajo pismo pooblastilo, da jih morejo zastopati na tej licitaciji.

Načrti, obrazec ponudbe, proračun stroškov, splošni in tehniški pogoji se morejo videti in po ceni 50 Din nabaviti vsak dan ob uradnih urah v gradbenem oddelku direkcije.

Naknadne ali brzojavne potom vložene ponudbe se ne sprejemajo.

Iz direkcije državnih železnic v Subotici,
št. 13.145/1928.

DRŽAVNE ŽELEZNICE
KRALJEVINE SRBOV, HRVATOV IN SLOVENCEV
DIREKCIJA ZAGREB.

Štev. 15.084/V—1928. Zagreb, dne 19. III. 1928.
PREDMET: Betonska dela pri razširjenju objektov in mostov pri gradnji II. tira na progi Brod—Novska.

Oglas

Direkcija državnih železnic Zagreb namerava oddati dela za razširjenje objektov in mostov pri izvedbi II. tira proge Brod—Novska podjetnikom, odnosno akordantom. Reflektanti naj se prijavijo najdalje do 29. marca letos pri gradbenem oddelku te direkcije, kjer se dobe detaljna navodila in vsi potrebni podatki za vlaganje ponudb, kako bi mogli prevzeti ta akordna dela.

Direkcija državnih železnic Zagreb.

Potrjim srcem naznanjamo pretužno vest, da je naš dragi oče, oziroma soprog, brat, tast, svak itd., gospod

Josip Verčko

veleposestnik v Lehnu

v četrtek, dne 22. marca 1928 po kratki in mučni bolezni, v 75. letu svoje starosti, previden s tolažili svete vere, blago v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnika bo v soboto, dne 24. marca ob 10 dopoldne na župno pokopališče pri Sv. Lovrencu na Pohorju.

Lehen, dne 22. marca 1928.

Žalujoči ostali.

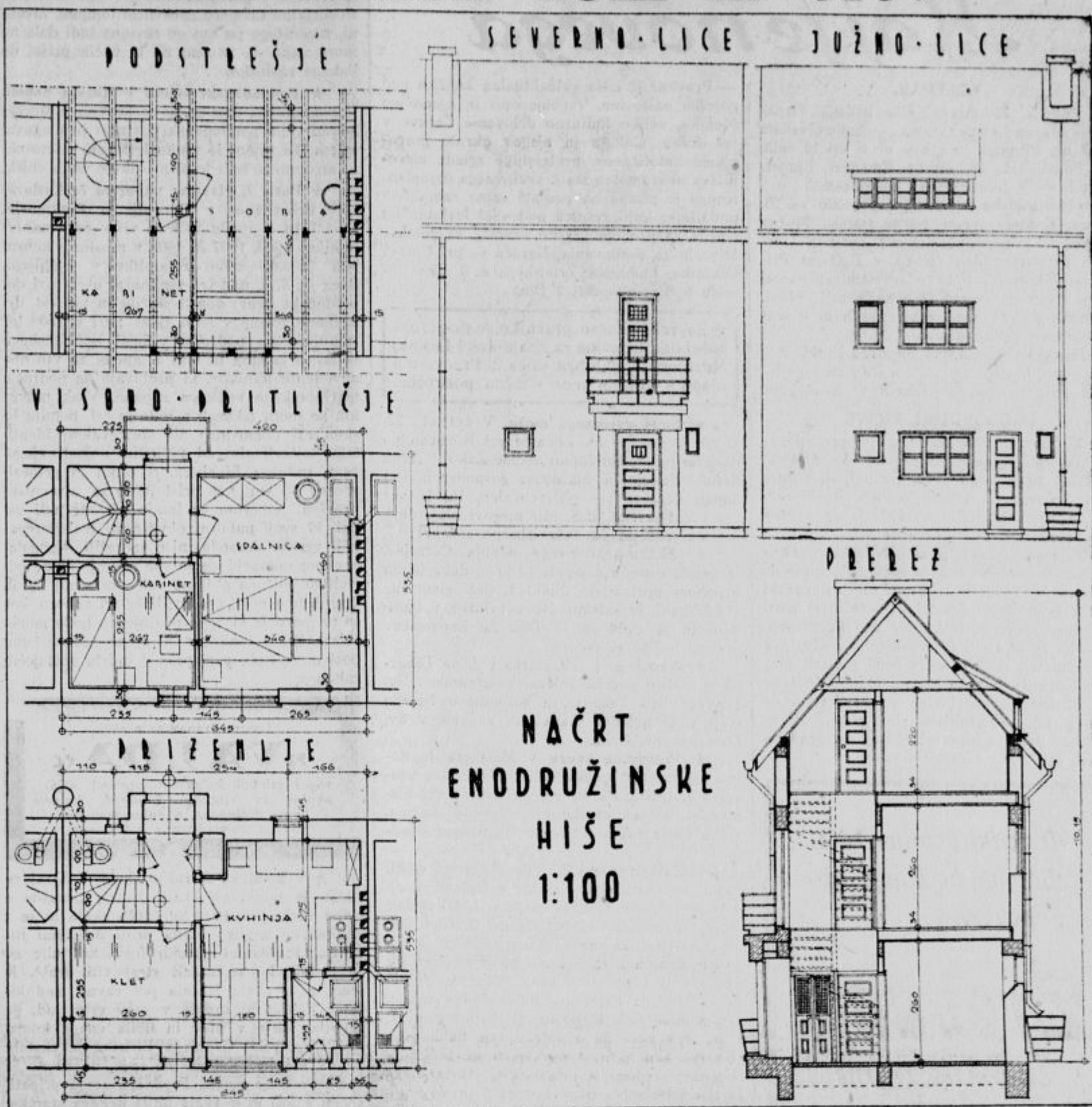
Ivan Vurnik:

K načrtu in proračunu za enodružinsko hišico

Ne le iz zdravstvenih, socialnih in etičnih vidikov se človek lahko ogreva za enodružinsko hišico z lastnim vrtom, marveč tudi iz zgolj gospodarskih. Kjerkoli so doslej gradile pri nas mestne občine na lasten račun velike stanovanjske hiše, povsod so znašali stroški za 1 stanovanje z dvema sobama in pritlikinami toliko, da bi uradnik in delavec pri današnjih svojih dohodkih nikdar ne zmogla niti obresti, kako še amortizacijo v tako stanovanje zazidanega kapitala. Znaša je občina, ki gradi nad 100 stanovanjsko hišo, v kateri bi glasom objavljenega proračuna stalo eno stanovanje z 2 sobama in pritlikinami 130.000 Din. Ker je pa stavbišče, kjer so začeli zidati ta novi Kolosej, zelo slabo, bodo temelji podražili to stavbo za toliko, da bo stalo eno samo tako malo stanovanje okroglih 150.000 Din! Kako naj zmoreda ta odplačila uradnik in delavec? Vprašal bi pa lahko še drugače: ali je stanovanje dveh sob in pritliklin samo na sebi sploh vredno 150.000 Din? — Res, ni in ne more biti bistvena vrednost našega dela in truda v pridobivanju denarja, a vendar nam zaslužek v denarju more predstaviti, kaj pomeni ta vsota za enega delavca. Vzemimo takega delavca, ki zasluži mesečno največ 1500 Din in takih bo ogromna večina. Sto mesecev — rečemo lahko kar 10 let svojega življenja bi moral delati izključno samo za to, da bi plačal kapital, ki ga stane stanovanje dveh sob in pritliklin — a kje so obresti, kje je njegova in njegove družine življenjski trošek za ta čas. Vzemimo, da bi mu pri največji varčnosti moglo ostati preko življenjskih potreb mesečno 300 Din za stanovanje — 50 let bi potreboval pri tem samo za amortizacijo — on bi postal preje 70 let star, predno bi odplačal pri svoji sedanjosti pridobitni možnosti tisti kapital, ki ga stane tako dvosobno stanovanje, kakor jih sedaj zidajo mestne občine. — Če človek to razmisli, mu pridejo najrazličnejše misli — vendar mi tu ne kaže se dotikati prav nobenih drugih vprašanj, kakor zgolj tehničnih. Kot tehnik pa moram izjaviti, da vrednost dvosobnega stanovanja niti zdaleka ni v ravnotežju z ogromnim zneskom, ki ga tako stanovanje v doslej grajenih občinskih hišah stane. To spoznanje in želja, da pomagam sovrpinu, sta me dovedla, da sem se pričel pečati z vprašanjem malih hiš na način, kakor to kažejo objavljene študije v Dom in Svetu, št. 3, 1928 in še ena v Mohorjevem koledarju 1928. Zadnje moje dosedanje rešitev na poti teh študij pa vidite v spremstvu tega članka.

Popolnoma se zavedam, da tu predložena rešitev še ne more biti končna beseda v studiju tega problema. Saj je s stanovanjem združeno toliko konstruktivnih, etičnih, socialnih, vzgojnih i. dr. problemov, da je ta študij neizčrpen. Z vsakim novim dnevom razvijajočega se življenja se preoblikujejo tudi ideali človeškega stanovanja. Kljub temu pa sem prepričan, da bi rešitev tega vprašanja že na tem studiju mogla znatno od pomoči današnjim potrebam malega človeka. Poglejmo, kako ta stvar izgleda. Najprej moram povedati, da je ta hišica mišljena, da bo postavljena tako, da bi bil uhod iz ceste obrnjen proti severu, okna vseh prostorov pa proti jugu, kjer bi bil tudi ca. 220 m² velik vrt. Pred hišnimi uhomom je tudi majhen majhen predvrt; hiša bi bila priklopljena na mestno kanalizacijo, ki bi tekla po sredi glavne ceste na severni strani hiše. Dalje je hiša tu projektirana tako, da bi stala v vrstnem redu cele vrste takih hišic, zato so dvema hišama dimniki skupni in tudi zveza z glavnim cestnim kanalom skupna. Dalje bi imeli po dve hišici tudi skupno ponikovalnico na vrtni strani za vodo, ki bi pritekala iz obeh pralnice. Te skupnosti pa ne izključujejo možnosti, da bi ena taka hišica ne mogla stati tudi sama. Seveda, da bi moral gospodar nositi stroške za sedaj projektirane skupnosti sam; to bi ga stalo par tisoč dinarjev več, kar pa tudi v razmerju z ostalim še ne bi bilo mnogo. — A o tem, kako bi bilo bolje, graditi take male hišice, ali v vrstnih vrstah ali pa posamezno, o tem bomo govorili nazadnje, ko bomo videli, kako izgleda en člen sam za se. — Preko predvrta stopimo pri glavni vratih v hišo, ki ni podkletena. Na desno imamo leseno stopnišče, ki vodi v višji 2. etaji. To stopnišče bi bilo narejeno tako, da so stranice najprej same zase privite na lesene kocke, ki so vzdane v ostenje. Posamezne stopnice pa šele med te stranice in leseno vreteno, ki gre od tal do vrha; tudi podest, ki nastanejo v I. nadstropju in podstrešju, so pritrjeni na isti način ob stene in leseno vreteno kot posamezne stopnice. Pod eno ramo stopnišča v prizemlju bi bilo stranišče. Na levo od uroda je pa najprej shramba za jedila, ki bi imela mrežna vratica. Iz lastne izkušnje vem, da je tako odmerjena shramba zvrhoma dovolj velika, za vse potrebe življenja enega meseca. Poleg shrambe so takoj vrata v kuhinjo, ki ima odlojen poseben kot za družinsko mizo in stole. Kuhinja ima glavno okno obrnjeno na vrt, z majhnim okencem pa gleda tudi na cesto. Pod tem malim okencem bi bila miza in dva stola za kuhinjsko uporabo. V njihovi bližini omara za lonce in namizno orodje. Štedilnik stoji na zgledni betonski podlagi in ima nad seboj pločevinast klobuk, ki oddaja vso paro v posebno ventilacijsko cev, ki je označena v načrtu okroglo. Poleg štedilnika je uhod v pomivalnico (pralnico), preko katere je dostop tudi na vrt. V tej pomivalnici so štiri važne stvari: kotel za kuhanje perila, ki je najbolje kar pločevinast, in je postavljen na 4 noge iz kotnega železa, ki v zgornjem delu oklepajo malo ognjišče. Kotel mora imeti zgoraj dobro zapirajoče se pokrivalo, ob dnu pa pipo. Ta naprava je po ceni, in se zelo dobro obnaša. Poleg tega kotla je betonsko ali pa leseno korito za pranje perila, nad njim zo-

Za lasten dom in vrt!

pet druga lesena, znotraj s cinkasto pločevino obita posoda za pomivanje kuhinjskega orodja — vrhu obeh pa je iztočna pipa za vodo; spodaj na tleh pa železna rešetka nad sifonom, preko katerega odteka voda v ponikovalnico. Zgodilo se mi je nekoč, da so mi v nekem gradbenem uradu rekli, da je taka pomivalnica odveč, da naj se zato črta iz projekta. Če se mi kdaj kaj takega zgodi, niti ne ugovarjam rad, ker vem, da je take gospode težko pregovoriti, da more biti ena stvar tudi drugačna, kakor pa se je njim enkrat zarisala v spomin. Da je pa taka pralnica in pomivalnica nujno potrebna stvar, bo spoznal lahko prav vsak, kdor je le enkrat vstopil v naše kuhinje po kosilu, kadar se kuharica pripravlja k pomivanju. Pri kuhanju, ki zna najbolj čedno, kar mogoče vse sproti že med delom pospraviti in umiti, izgleda kuhinja v času pomivanja umazana in neprijetna. Kaj pa šele v slučaju, če bi se v kuhinji kuhalo tudi perilo. Kadar se odpre lonec s perilom, kadar se meša, kadar se perilo jemlje iz njega, se razvije gostejša megla, kakor jo imamo v Ljubljani na Mirju v najbolj megleni noči. In v taki sopari naj bodo otroci po cele dneve, ker delavčeva žena jih bo morala imeti blizu sebe. Če je pa poleg kuhinje pomivalnica, bo pa vsa nesnaga in vsa vlaga pri pranju perila lahko iz kuhinje popolnoma izločena. Pločevinast klobuk nad štedilnikom in njegova ventilacijska cev bosta stalno odvajala vso paro in kuhinjski duh, tako, da bo kuhinja vedno lahko v čistem in svežem stanju. Poleg kuhinje in stopnišča je klet za drva in krompir. Kar bi imel k prizemlju še pripomniti, je: 1. da morajo dobiti glavna vrata zgoraj manjše okence, ki se da odpirati, da se dočleca more ogovoriti, ne da bi bilo potrebno odpirati cela vrata, 2. da ima vse prizemlje najprej enoten izolacijski tlak, ki bi bil zgoraj zaglajen s fino cementno malto, namešano s kakim gostilom zoper talno vodo. Kuhinja bi pa dobila lesen pod na lesenih podložkih, ki bi bili uloženi v kak tak zdrob, ki ne zadržuje vlage. V I. nadstropju imamo eno večjo in eno manjšo spalnico. Da ima manjša spalnica možnost ogrevanja, je za obe hiši zidan skupen dimnik, ki bi bil sestavljen iz betonskih cevi 10 cm premera; ta bi šel šele od I. nadstropja navzgor. Dva prostora prav take površine, kakor jih imamo v I. nadstropju, imamo tudi v podstrešju. Prvo nadstropje bi dobilo nad glavnim uhomom tudi še majhen balkon. — Zidovi so v pritličju 45 cm, v I. nadstropju bi bil severni zid 45 cm, južni pa 30 cm. Iz trdnostnih ozirov bi mogli biti vsi ti zidovi samo 30 cm debeli, a ovire in ugovori, na katere sem naltel pri stavbnih uradih, so me dovedle, da sem se odločil deloma za 45 cm zidove, kar podraži hišo za ca. 3500 Din, to pa znaša tudi že 1/15 cele vsote. — Ako bi stanovala v taki hišici samo ena družina brez podnajemnikov, bi mogli biti vsi stropi razen

onoga v pralnici taki, da imajo od spodnje strani vidne tramove, vrhu teh pa 4 cm debela ladijska tla. Nad podstrešnja prostora bi bilo najbolje namestiti 8 cm debel »estrie« iz ilovice, ki bi bila namešana s slamo. Strop v pralnici — mogoče tudi se v kleti — naj bi bil pa spodaj obit in ometan s cementno malto. — Glede kurjave prostorov bi bilo pripomniti, da bi bilo mogoče izvesti tako rešitev, da bi štedilnik v kuhinji grel peč spalnice v I. nadstropju in še nekoliko temperiral spalnico v podstrešju. Vendar bi pa v vsakem slučaju mislil, da ostanje dimniki pripravljeni za možnost namestitve peči v vsaki sobi posebej.

Sedaj mi je še spregovoriti o tem, kako naj se take male hiše zidajo; ali posamezno ali pa v okvirju vrtnega mesta. Ko sem imel priliko govoriti prošlo jesen v svetu nekega oblastva za uresničitev gradnje enodružinskih hiš z vrtovi in obliki vrtnega mesta, me je nekdo vprašal, če mislim, da je za take stvari pri nas sploh potreba. Odgovor na to vprašanje bi se glasil takole: Potreba po lastnih domovih z vrtovi ni danes prav nič manj živja, kakor je bila v vseh velikih zgodovinskih dobah doslej. V rimski državi na primer so stanovali samo najrevnejši sloji v stanovanjskih kasarnah. Ko je Nero dal zažgati Rim, je pogorel pred vsem tisti del mesta, v katerem so stale do 25 m visoke stanovanjske kasarne brez pravih stopnišč. Ker se ljudje po lestvah niso mogli dovolj hitro rešiti, jih je zelo veliko zgorelo. Kar je bilo pa v rimski državi boljših ljudi, vsi ti so stanovali pritlično v hišah, kjer je bil vrt bistven sestavni del cele hiše. Srednji vek pozna po 4—5 m široke enostanovanjske hiše v več etažah. V dobi renesanse oživi zopet stari rimski ideal, le da se gospodar preseli v I. nadstropje, pritličje pa prepusti služabništvu. Danes pa dominira posebno na Angleškem predvsem enodružinska hiša z vrtičkom, kar je eden glavnih vzrokov, da zavzema n. pr. London tako veliko površino. — No, in pri nas! — Da je potreba za stanovanje še vedno velika, je vsem jasno, da je stanovati v enodružinski hiši z lastnim vrtom v vsakem oziru bolj zdravo kot pa v stanovanjski kasarni, to bo tudi jasno, da zelo odtehta po uporabni prostornini taka enodružinska hišica, kot jo kaže ta načrt, dvosobno stanovanje, o tem tudi ne bo dvoma, da pa stane taka hišica z vrtom vred samo dobro tretjino tega, kar stanejo naše mestne občine dvosobna stanovanja v stanovanjskih kasarnah, to je pa izjavil tudi vodja enega največjih stavbnih podjetij v Lj., ki bi bilo pripravljeno prevzeti tudi zidavo. Prednost te hišice pred malim stanovanjem v stanovanjskih kasarnah je jasna. Gre samo še zato, kako naj se zidajo, ali skupno, ali pa posamezno. Raztresti tak drobiž po celem mestu bi bilo gotovo zelo slabo. Poglej kdo naše Mirje, ki se gradi brez notnega načrta! Nasprotno pa, če se zberejo te male hišice v

eno organsko celoto, če se strnejo najprej po 8—10 v eno samo vrsto, če se te vrste nameste na enoten način okrog enega skupnega jedra, ki more postati last cele kolonije, kjer se zbira staro in mlado k skupnemu razvedrilu, ako se okrog cele kolonije zasadi jasno zarisane — to se pravi tako zarisane, da se na prvi pogled vidi namen projektanta — vrste visokih dreves, potem pa more tvoriti skupina takega drobiža, kot so te, vsaka na dobrih 33 m² sezidana hišica, lep, organsko sestavljen, a tudi na organski način v ostalo mestno telo se uvrščajoč del mesta. Tak skupina more tvoriti polnokrvno kulturo, ki je v veselje tistim, ki v njej prebivajo, kakor tudi tistim, ki le mimo hodijo. Da bi ceste in kanali toliko stali, kakor se nekateri gospodje boje, to mi je po vseh mojih študijah neutemeljen strah. Okrog cele kolonije je treba napraviti občini samo eno samo cesto in samo en sam kanal, to je prav isto, kar mora biti okrog vsakega stavbnega bloka. Ker bo taka kolonija zavzemala velik blok, bo sorazmerno odpadlo na njeno površino še manj cest in kanalov kakor pa na običajne velike bloke. V tem okvirju glavnih cest so pa potrebne po smotreni razdelitvi samo dobrih par metrov široke potke, ki bi dobile samo v sredi po kakih 60 cm širok trd, po možnosti betonski tlak.

Iz tega, mislim, bo jasno, da je za gradnjo takih majhnih hišic edina pravilna namestitev v okvirju malega vrtnega mesta. — Še ena stvar se mi zdi važna, da jo tu pojasnim. Nekdo mi je dejal, da se mu zdi boljše, da bi strnil po 4 moje hišice v eno celoto. Na ta način bi dobil velikost in obliko vil, ki bi jih lahko pomešal na toliko večje parcele med ostalo mesto. — Da je to mogoče, ne morem ugovarjati. Jaz tudi to vem, da so eni prvih poskusov v zapadni Evropi v kulturi lastnih domov tudi šli v tej smeri. A ljudem je bilo mnogo na zavesti, da se je čutil vsak pod svojo streho, da je vsak že na zunaj videl svoj pas hišice. Po nekod so zato tudi posamezne hišice različno barvali. Ena zelo važnih misli pri tem je pa tudi ta, da pri taki združitvi ni mogoče, da bi imele vse hišice enakovredno sonce. En ogel t. j. 1/4 cele mase je gotovo udarjena. Med tem ko je pa posamezne hišice tako razvrstili, da so vse enakovredne. Kaj pa je vredno sonce, to pa vprašajte tistega, ki čuti, da je prisiljen celo svoje življenje prebiti v sobi, ki nima sonca. Kako pravico imam svojega bližnjega prisiliti, da bo moral vse svoje dni bivati v brezsončnem prostoru?! — Iz tega vidika jaz nikoli ne bom z ata predlog, da se združijo po 4 take male stvarice v eno. — Tako, sedaj naj sledi proračun, iz katerega bo vsak, kdor se zato zanima, razvidel, kaj mu bo potrebno, če si hoče zgraditi tak majhen domek.

(Dalje prih. nedeljo.)

Pregled o Ameriki

Z občeudovanja vredno vztrajnostjo se bori dolar in njegova zemlja za gospodstvo sveta. Skoro z isto hitrostjo vstaja južna Amerika, obe pa dan za dnevno stavljata Evropo pred dovršena dejstva.

Južna Amerika. Tako evropska kot ameriška atrakcija so na enkrat države Argentinijska, Brazilija in Chile. Japonska, Združene države severne Amerike in izmozgana Evropa bijejo vroč boj za izvoz in uvoz, za investicije kapitala v teh deželah neomejenih gospodarskih možnosti; vzporedno pa zmaguje domača parola gospodarske osamosvojitve, industrializacije dežele in uporabe najmodernejših delovnih metod tako v industriji kot v poljedelstvu. Vsekako problem, v katerem se kreše angleška in severnoameriška konkurenca za politiko in denar, kjer tekmujejo izključno v propagandne svrhe gledališče, tisk, film, znanost, šole, Rockefellerjeve ustanove in bančni kapital. Prvenstvo zahteva zase Severna Amerika, njen tu vložen kapital se ceni na 270 milijard dinarjev —

V tem kompleksu je zanimiv razvoj severno ameriške zunanje politike zadnjih dni. Skoro ni minul dan, da ne bi evropsko časopisje zabeležilo kakšnega novega Kellogovega predloga, kako naj se ohrani mir, da se oboroži Amerika. Najinteresantnejša so bila vsekakor francosko-amerikanska pogajanja, njihovo ozadje in konec in poslednja ofenziva iz Washingtona.

Kar se pregleda tiče, bi našli tole: Slo je za kolonialno politiko Francije, ki hoče kolonije ohraniti in Amerike, ki jih hoče pridobiti. Istočasno, ko so se izmenjale note, da se mora vojna ožigostati, je washingtonsko mornariško ministrstvo prodrla s svojim proračunom, ki bo z novimi bojnimi ladjami, letali, avstralskimi vojaškimi postojankami na angleških tleh zagotovilo Ameriki prvenstvo; je Amerika vojaško zavzela Nicaragu, da štiti svojo industrijo in zavaruje deželo zase — za kanal, trgovske in strateške važnosti.

Francija je hitela s protiakcijami. Jugoslovanska-francoska politika meče senco v prednjo Azijo; v notranjosti države strumna vojaška organizacija, ki mora biti na razpolago za brambo matere-domovine in kolonij. Mirovne pogodbe z Ameriko bi bile po Briandu vsaj toliko vredne kot domače orožje. Mirne kolonije so za Francijo polovica vse politike; pa naj bo to Afrika, ki ima isto število prebivalstva kot Francija sama in daje dobro vojaštvo, in kjer se je francosko-angleški konkurenti pridružila še Španija in Italija; Amerika pa naenkrat prišla svojo terjatev na prost prehod za ameriške ladje v Sredozemsko morje. Ali Tunis, ki ga označuje Italija pred italijansko javnostjo za italijansko kolonijo; Italija se je vsedla v Libijo; intrigari iz Abesinije ob Rdečem morju. Francoski tisk je stalno naglašal, da uživa Italija v kolonialni politiki podporo Amerike.

Francija ima v Ameriki 4.025 milijard dolarjev doga, Italija 2042 milijardi. Vendar zahteva Amerika od Francije 50 odstot. povračila z obrestmi, od Italije pa le 26 odstot. Stabilizacija lire se je zopet izvršila le s pomočjo dolarja. Mirovni pakt z Ameriko bi po francoskem mnenju odrazil Italijo od kolonialnega pohlepa in trajno zavaroval miren razvoj kolonij, bi ohranil Francijo pred direktnimi spopadi z Unijo. Kajti vprašanje dolgov še ni rešeno in Mellon-Berangerjeva pogodba je le osnutek —

Amerika obrača oči na Tihi ocean. Guadeloupe, Martinique, St. Pierre, Miquelon dišijo posebno ameriški sladkornemu trstu. Enako Antili. Kaj hoče Amerika, je pokazalo njeno brodovje, ko je manevriralo ob teh obalah. Brodovje in kolonije. Prvo ima Amerika; zato hoče drugo. Francija v primeri z Ameriko nima prvega, da bi sama zadostno varovala drugo! Zato išče pogodbo.

Amerika je istočasno tipala za Anglijo. Ameriške trgovske družbe so n. pr. v Adenu ustanovile gospodarske naselbine s 30 milj. kapitala. Tamošnji konzul je dobil izvalni naslov »konzul arabskega polotoka«. Nato prodiranje na vse strani in petrolejska vojna! S tem, da je Amerika v gotovih točkah podpirala Italijo, je silila močnejšo Anglijo k umikanju. Ker smatra dalje Amerika Društvo narodov za angleško domeno, je podpirala sama havansko panamerikansko konferenco, da privabi srčnejše k Washingtonu južno ameriške države. Brazilija se obotavlja vrnitvi v Zenevo! — Izigravanje vseh, samo da je odprta pot ameriškemu imperijalizmu.

Odtod tudi značaj vseh pogajanj. Notranja politika je bila izločena; s tem tudi dogovori. Monroe-doktrina tudi. To doktrino pa razlaga danes tako kot je pokazal slučaj Nicaragua! Izločene bi naj bile dalje vse sporne točke, ki se tičejo tretjih držav. Za slučaje, ki naj pridejo pred razsodišče v Haag, bi moral dati privoljenje ameriški senat, vlada in parlament.

Kellog je končno stavil še predlog, da se pogodbi pridruži poleg Francije Anglija, Italija in Japonska. Vjeli naj bi se v pogodbo — neljubi tovariši. Iz dolgega pogajanja se je rodila preprosta francosko-ameriška razsodiščna pogodba, Kellog sam pa preplavlja Evropo z novimi vabilii, snuje nove varnostne pakete in napoveduje mir.

In efekti? Strokovnjaki so mnenja, da so dala prva pogajanja Evropi mig, da se z

Ameriko ni šaliti; da je njen boj namenjen vsem evropskim kolonialnim silam, v prvi vrsti pa Angliji in Franciji. Odtod tudi zadnji pojav pred in po Zenevi, da je hiša vesele postala vsem udom dostopnejša, da se je nehala strogo na italijansko stran orijentirana angleška politika, da ste se približali dve glavni kolonialni državi — London in Pariz.

Gigantski boj med starim in novim svetom!

Amerika ponuja pogodbe.

v New York, 24. marca. (Tel. »Slov.«) Državni tajnik Kellog je izročil poslanikom Avstrije in Madjarske predlog, da se med Ameriko in tema dvema državama sklene pogodba o razsodišču in spravi.

Tajnik Turati v Gorici

e Gorica, 24. marca. (Tel. »Slov.«) Na potu iz Bozna je prispel danes v Cervinjan glavni tajnik fašistične stranke Augusto Turati. Od tu se je odpeljal v Gorico. V Gorici si je generalni tajnik ogledal sedež fašistične stranke v prostorih Trgovskega doma. Na Batestinijevem trgu poleg mestnih vrat se je vršil sprejem. Tu so pričakovali tajnika zastopniki občinskih, političnih in šolskih oblasti, prefekt Cassini, načelnik generalnega štaba, general Grazioli, general Petiti, general Mombelli, general Pirolli, marki Tacchini, general Pascoli in mnogo drugih generalov in polkovnikov generalnega štaba. Turati je imel nagovor na nove miličnike, 250 po številu, ki so bili sprejeti danes na dan glavnega fašističnega nabora po vsej Italiji.

Italijani polvarjajo Rapallo

e Trst, 24. marca. (Tel. »Slov.«) Današnji »Popolo di Trieste« priobčuje pod senzacionalnim naslovom »Rapalska pogodba falzificirana v jugoslovanski uradni objavi« izjavo odvetnika Are, v kateri Ara zatrjuje, da je čl. 7. rapalske pogodbe v uradni jugoslovanski objavi potvoren. Omenjeni člen se v originalu, ki je shranjen v Rimu, glasi: »Kraljevina SHS izjavlja, da priznava v korist italijanskih državljanov in italijanskih interesov v Dalmaciji naslednje.«

V jugoslovanskem besedilu so izpuščene besede »in italijanskih interesov«. Odvetnik Ara zatrjuje, da je treba pod izrazom italijanski interesi vključiti italijanske družbe v Dalmaciji Sufid in Promina, proti katerim se je začela gonja v zadnjem času. »Popolo di Trieste« pristavlja, da je prav radi tega nalašč izpuščeno v jugoslovanskem besedilu.

Ženeva umira v brezplodnosti

v Ženeva, 24. marca. (Tel. »Slov.«) Peto zasedanje razorožitvene komisije je bilo nes končano po desetdnevem delu. Ob četku se je grof Bernstorff podal izjavo, kateri v imenu nemške vlade obžaluje neplodovitost delovanja komisije. Nemčija nujno želi, da se ne bi smatrala za odgovorno za to neplodovitost, in sporoča, da se bo proti takemu stanju stvari pritožila na zbor Društva narodov v Haagu. Bernstorff upa, da bo komisija že mogla predložiti zboru Društva narodov načrt konvencije o razorožitvi po drugem čitanju. Ako ne, naj bi bil plenarni zbor pristojen, dobiti vsaj poročilo o dejanskem stanju razgovorov, ki so se vršili med vlada. — Predsedstvo komisije predlaga v resumeju raznih predlogov: 1. da se ugotovi, da se prvi ruski načrt o popolni razorožitvi, dasi odgovarja staremu šloveskemu idealu, more uresničiti šele tedaj, ko bo mednarodna organizacija narodov utrjena po mirovnem postopku za ureditev vseh sporov in po sistemski sankcij. 2. Nemški predlog za objavo poročil o stanju oboroževanja se enako, kakor drugi ruski načrt za delno razorožitev odkaže vladam in odgodi do prihodnjega zasedanja razorožitvene komisije. 3. Sklicanje prihodnjega zasedanja se prepusti predsedniku, želi se pa, da se vrši zasedanje vsekakor pred prihodnjim zasedanjem Društva narodov. Temu je ugovarjal ameriški delegat Gibson, katerega je podpiral Cushenden, ki je izjavil, da je neplodovitost dosedanjih zasedanj pripisovati nezadostni pripravi s strani vlad, kar se ne sme ponoviti. Nato je še Litvinov formalno predlagal, da se novi ruski načrt za delno razorožitev pretresa takoj pri prvem čitanju, kar pa je bilo odklonjeno.

Anglija za zmanjšanje bojnih ladij

v Ženeva, 24. marca. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne je angleška delegacija sporočila razorožitveni komisiji, da je lord Cushenden poslal delegacijam Združenih držav, Francije, Japonske in Španije kot udeležencem washingtonske razorožitvene pogodbe noto z novimi predlogi

v milico in so dobili puške. Generalni tajnik je poudaril, da je dolžnost miličnikov, braniti domovino, naslov miličnika in naslov aristokracije. Današnji prisegi miličnikov na teh svetih in zmagovalnih tleh prisostvujejo vsi mrtvi in velike epopeje revolucije. Po prisegi se je vršilo defiliranje miličnikov, Ballile, sindikatov, Dopolavoro. Vmes je korakala skupina s puško oboroženih »Malih Italijank« (»Piccole Italiane«). Po končanem defiliranju so generali čestitali Turatiju na uspehi slavnosti. Zvečer se je odpeljal z avtomobilom v Trst. Gorica je v zastavah. Mestni zidovi so polni pozdravnih lepakov. V mestu sta koncentrirani milica in Ballila iz vse dežele.

imenovano dopolnilo, ki se tiče italijanskih družb, da bi se tem lažje izpodrinile italijanske družbe v Dalmaciji.

(Čl. 7. se po italijanskem originalu glasi: »Kraljevina SHS izjavlja, da priznava v korist italijanskih državljanov in italijanskih interesov v Dalmaciji naslednje: Koncesije gospodarskega značaja, ki so jih dale vlade drugih državnih ustanov, namesto katerih je stopila kraljevina SHS, italijanskim družbam ali italijanskim državljanom, ali ki jih ti posedujejo, se povsem priznavajo. Vlada SHS se obvezuje, da izpolni obveze vseh prejšnjih vlad.« — Javno je, da se v bistvu nič ne spremeni, četudi izpade dopolnilo »in italijanskih interesov«, ker so v členu itak omenjene gospodarske koncesije italijanskim državljanom.)

za omejitev oboroževanja na morju, ki bi po mnenju angleške vlade pomenila velik korak naprej. Pred vsem pomenijo ti predlogi močno finančno olajšavo tako glede gradbenih stroškov kakor glede stroškov vzdrževanja brodovja. Seveda bi morali stopiti v veljavo, še preden se začne izvajati v Washingtonu dogovorjeni gradbeni program za nadomestilo velikih bojnih ladij. Zato se tu smatra, da naj bodo ti predlogi uvod za novo konferenco o razoroževanju na morju, katere bi se sedaj udeležilo pet držav. Obenem je lord Cushenden s temi predlogi hotel zabrisati posebno tudi sl. vtis na Italijo, ki ga je napravila omemba vladnih razprav o razorožitveni konvenciji, o katerih italijanska vlada ni imela nobene vednosti. Predlogi so približno isti, kakor jih je stavila Anglija pred enim letom, in sicer: 1. zmanjšanje obsega bojnih ladij od 35.000 na 30.000 ton, 2. zmanjšanje kalibra topov od 16 col na 13 in pol col, in 3. podaljšanja trajanja bojnih ladij od 20 na 26 let.

Koliko vojaštva ima Anglija?

v London, 24. marca. (Tel. »Slov.«) Angleški vojni minister je včeraj v nekem govoru izjavil glede zmanjšanja angleškega oboroževanja, da se je angleški proračun v znesku 86 milijonov funtov leta 1921 znižal letos na 41 milijonov. Leta 1913 je štela angleška vojska 236.000 mož in 210.000 rezerve, teritorialna armada pa 268.000 mož. Danes šteje angleška vojska skupno s kanadskimi četami 207.000 mož in 90 tisoč rezerve ter 141.000 mož teritorialne armade. Angleška vojska se ne more še bolj zmanjšati brez nevarnosti za imperij in če ostale evropske države ne zmanjšajo obenem svoje vojske.

Portugalska pred polomom

v Berlin, 24. marca. (Tel. »Slov.«) »Berliner Tageblatt« poroča iz Madrida, da je finančni položaj Portugalske tako napet, da je finančni polom povsem mogoč. Portugalski diktator je izjavil, da se morajo plače državnih uradnikov in ministrov na vsak način reducirati, s čimer pa še vedno ne bi bilo ustvarjeno ravnotežje proračuna.

Stalna zračna zveza med Eropo in Ameriko

v Paris, 24. marca. (Tel. »Slov.«) Ameriški letalec kapitan Ponck je danes došel v Paris, kjer namerava ostati več tednov. Pariški listi v tej zvezi že dalje časa pišejo o načrtu za stalno zračno zvezo med Ameriko in Evropo z vmesnim postajami na morju. Ponck je izjavil, da si je za realizacijo načrta zagotovil podporo ameriškega finančnega konzorcija, ki mu je za to dal na razpolago 40 milijonov dolarjev. Izvedba načrta bo trajala dve leti. Vmesne postaje bodo na otokih. Prvi otok bo oddaljen od New Yorka 200 milj, ostali otoki pa bodo oddaljeni med seboj 300 do 325 milj. Za zgraditev prvega otoka je že dobila naročilo neka francoska tvrdka.

Mednarodna konferenca za žel. vozni red

v Praga, 24. marca. (Tel. »Slov.«) V ponedeljek se začne v Pragi mednarodna evropska konferenca za določitev železniškega voznega reda za 1928-29. Najvažnejša točka bo razprava o predlogu za izdajo mednarodnega voznega reda za tovarne vlake.

Iz državne službe

r Belgrad, 24. marca. (Tel. »Slov.«)

Vpokojeni so: Ravnatelj pomožnih uradov pri velikem županu v Mariboru Anton Zorko; okrajni tajnik v Mariboru Franc Jurca; pisarniški pristav na okrajnem glavarstvu v Celju Ivan Marko; okrajni tajnik v Mariboru Franc Babič; ravnatelj pomožnih uradov pri policijskem komisariatu v Mariboru Blaž Skok; kanclist na okrajnem glavarstvu v Brezicah Josip Antončič; okrajni tajnik v Kočevju Alojzij Marj; okrajni tajnik v Krškem Karel Irak; sluga na okrajnem glavarstvu v Novem mestu Franc Kos; sluga na okrajnem glavarstvu v Radovljici Franc Razinger.

Postavljeni so: Policijski oficial 4. skup. II. kategorije pri okrajnem glavarstvu v Ptuj Anton Knez za policijskega pristava 3-II na dosedanem službenem mestu; revirna nadzornika policijskih agentov pri policijskem komisariatu v Mariboru Anton Pavletič in Franc Cajnko za okrajna nadzornika policijskih agentov; za načelnika telefonskega in brzojavnega oddelka 3-I Ernst Lovrenčič namesto inž. Osane, ki je imenovan za vseučniškega profesorja v Ljubljani. Za tajnika 5-I Martin Stefanovič, tajnik 6-I pri ministrstvu.

Pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani so postavljeni: Tajnik v 2-II Marija Binder. V sarajevsko ravnateljstvo je premeščen kot tajnik 6-I Joško Peršič, tajnik v isti skupini pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani, po službeni potrebi. V poštnem in brzojavnem ravnateljstvu za računsko blagajnika 2-II sta postavljena Josip Štukec in Stanko Gaberšček, računsko uradnika. Za pošto-brzojavnega uradnika 2-II v Višnji gori Emil Gašperin. Na pošti Velenje za pošto uradnico 2-II Ana Nifergal. V Gornjem Logu za pošt. tel. uradnika 2-II Ivana Čebin. V Zidanem mostu za pošt. tel. uradnika 2-II Rupert Tručelj. Na pošti Jesenice-Fužine za p. t. uradnico Josipina Mirovec. Na pošti v Kranju za p. t. uradnico 2-II Ottilija Logar. Na pošti v Kamniku za p. t. uradnico 2-II Cecilija Bizjak. Na pošti v Krškem za p. t. uradnico 2-II Amalija Klinc. Loče pri Poljčanah p. t. uradnika 2-II Roza Schuhen.

Pri pošti Ljubljana I. so postavljeni: Za uradnike 2. II.: Ivan Modrijan, Ivanka Belar, Ivana Smerdu, Marija Smolek, Marija Tekavec, Frane Prah, Amalija Sajovec, Stefanija Tomec, Karolina Prijatelj, Angela Lesjak, Janko Božič, Alojzija Rakovec, Stefanija Šibivec, Gabrijela Kamenšek, Janko Hamersak, Gregor Hribar, vsi dosedaj uradniki 3. II.

Pošta Maribor I.: za upravitelja 2. II. je postavljen Frane Irgolič. Za poštotelefonškega uradnika 2. II. so postavljeni: Ivan Majhen, Vekoslav Sturm, Jurij Pilato, Ivana Pavlič, Josipina Savljčič, Marija Pernat, Janko Firbas, Ivan Ortan, vsi dosedaj 3. II. — Pri pošti Maribor 2.: Za pošto-telefonške uradnike 2. II.: Vinko Ločičnik, Valentin Zablačen, Zofija Bakovec, Oton Božeg, Ernest Pipan, Frane Volavšek, Josip Gradišnik, dosedaj pošt. tel. uradniki 3. II. — Pošta Maribor 3.: Poštotelefonski uradnik 2. II. Ciril Novak, dosedaj 3. II.

Pri pošti Studenci pri Mariboru: Karel Hribar, p. t. u. 2. II. Sv. Lenart v Slovenskih goricah p. t. u. 2. II. Frane Šuman. Stari trg pri Rakeku p. t. u. 2. II. Ljudmila Rak. V Celju p. t. u. 2. II. Marija Goričar. V Šmarinem ob Paki p. t. u. 2. II. Franjo Zinauer. V Novem mestu p. t. u. 2. II. Ferdo Nedrag in Vladimir Vojska.

STERMECKI, CELJE.

Zelim, da je vsakdo v Jugoslaviji deležen ugodnega nakupa v moji veletrgovini, radi tega razpošiljam naročila čez 500 Din poštne prosto, pri osebnem nakupu pa povrnem vožnjo v primeru nakupa. Ne sledim konkurenci ter ne vodim cenega in slabega blaga, katero že te nizke cene ni vredno. **Prodajam za najcenejše dobro blago iz najbolj svetovnih ovorn** ker imam samo direktno zvezo s tovarnarji iz vseh industrijskih držav v Evropi. Več milijonsko zalogo, katere se nahaja v prtiliču prvem nadstropju in v podstrešnih skladiščih cele ogelne hiše, si vsakdo lahko ogleda in vpraša za cene, ne da bi bil primoran kaj kupiti. Na razpolago je vedno 40 do 50 strokovno usposobljenih in priaznih uslužbencev, kateri dajejo radevolje vsakemu obiskovalcu točna pojasnila in slednje cene od vseh predmetov. Zaloga sestoji iz sledečih oddeikov in predmetov: **Manufakturni oddelek:** sukno, volna, platno, tkanine in razne tkanine iz bomba in lana. **Modni oddelek:** perilo, pletenine torbarski, nožarski ekleni in kosmični izdelki, traki, čepke, vezanine in muzikalije. **Konfekcijski oddelek:** gotove obleke za dame gospode in otroke in klobuki. **Čevljski oddelek:** galantanterijski, luksuzni in štrapačni čevlji za dame, gospode in otroke. **Poštorazpošiljalni oddelek in engro oddelek.**

STERMECKI, CELJE.

postavila brezplačno ono električno uro, katero je sedaj občina kot nepotrebno odstranila. Tozadevne pogodbe so na magistratu vsakomur in seveda tudi »Slov. narodu« na vpogled. »Slov. narod« prinaša in priobčuje vse, samo da bi zmanjšal zasluge komisarija in sosveta!

● **Gledališka predstava v Rokodelskem domu.** Med igrami, ki so se vsled R. Vrančičeve izborna pogodbe vloge priljubile občinstvu, zelo ugaja igra s petjem »Številke gospe Rožmarinke«. Kdor še ni videl igre, naj ne zamudi ugodne prilike in naj pride danes ob pol 8 v Rokodelski dom, Komenskega ul. 12.

● **Predavanje o Podkarpatski Rusiji.** Kakor smo o tem že včeraj kratko poročali, nas je to pot seznanila Prosvetna zveza s kraji, ki so nam Slovincem po ogromni večini znani res samo po imenu. Mislimo si, da bi kak list objavil pod rubriko: Koliko vem in koliko znam? tale vprašanja: Kako velika je Podkarpatska Rusija in koliko ima prebivalcev? Kaj so prebivalci po narodnosti in veri? Kakšno so tam gospodarske in socialne razmere? Mislimo, da bi bil pač znaten del odgovorov nezadosten. Temu se ne bomo čudili, če slišimo, da prebivalci Podkarpatske Rusije pred svetovno vojno sploh niti sami niso vedeli, kateri narodnosti pripadajo, in da se še danes prepirajo med seboj, ali so Ukrajinci ali Rusi. Češka akademija znanosti jih je spoznala za Ukrajince, češka politika jih pa skuša pridobiti za rusko orientacijo. Kajti če bi se kdaj Ukrajinci v Galiciji odcepili od poljske države, bi bila nevarnost, da bi se jim hoteli priključiti še prebivalci v Podkarpatski Rusiji, ako bi se smatrali za Ukrajinci za en narod. Razmere prebivalstva v Podkarpatski Rusiji so zelo žalostne v vsakem oziru. Med ljudmi je razširjen alkoholizem, deloma tudi venerične bolezni, analfabetstvo, revščina, umazanost, židje (15% prebivalstva!) in cigani. Poleg tega vlada med njimi še verski razdor. Prebivalstvo je bilo grško-katoliško, češka vlada pa propagira med njimi pravoslavlje. Narodne inteligence do zadnjega časa tako rekoč sploh niso imeli. Nado na boljše čase pa vzbujajo njih akademski naraščaj, ki se z vneto pripravljajo za delo za povzdigo svojega zanemaranega naroda. Kar se pa tiče dežele same, je prekrasna in za Slovenijo gotovo najlepša slovenska pokrajina. Predavatelj Bogumil Sedivy, po polico zgodovinar in geograf, ki je bival zadnji dve leti v češkoslovaški republiki, je predložil poslušalcem pokrajine v 65 krašnih slikah, ki jih je dala na razpolago mestna hranilnica v Kraljevih Vinohradih v Pragi. Slike so pričale, kako spretno znajo Čehi delati rekamo za svojo — Švico! Predavatelj svojega predavanja še ni zaključil, ampak ga bo nadaljeval v petek dne 30. marca, za kar si je prihranil okrog 50 prvovrstnih slik. S tem predavanjem še bo zaključila letošnja sezona predavanj Prosvetne zveze.

● **Umrli so v Ljubljani** v času od 21. do 24. t. m.: Jernej Bajžeti, prosjak, 78 let, stalno bivališče; Ana Vodopivec, delavka 30 let, Vodice 34; Pavla Stampfel, 18 let, Gotevce 38; Josip Hecht, ključavničar, 36 let, Tesarska ulica 3; Kajetan Novak, železniški uradnik, 28 let, Masarykova cesta 1; Marija Grebenc, kovačeva vdova, 51 let, Krka 7; Janez More, sin sodavičarja, 8 mesecev, Gradaška ul. 8. Vsi navedeni so umrli v bolnici.

● **Selanovi ponarejeni bankovci.** Kakor so oblasti ugotovile in kakor je ponarejevalec bankovcev Janez Selan sam priznal, je razpečal prve bankovce najprej v Kamniku dne 19. t. m. Tu mu je pomagala tudi njegova žena Katarina. Oba sta pri neki branjevki na Zalah v Kamniku izmenjala vsak po en bankovec, dalje je Selan izmenjal pri prodajalki

pomaranč na obzidju mestnega županstva en bankovec, pri gostilničarju Benderju en bankovec in pri neki trgovki v Kamniku, kjer je žena kupila par nogavic, tudi en bankovec. V torek, dne 20. marca 1928 se je Selan peljal s kolesom v Lhan, kjer je v prvi gostilni naročil četrtino vina in klobaso ter plačal s ponarejenim bankovcem. V Beričevem je v neki gostilni plačal tri decilitre žganja s ponarejenim stotakom. V isti vasi je v neki trgovini kupil dve pomaranči in jih ravno tako plačal s ponarejenim stotakom. Nato se je odpeljal v Moste, kjer je kupil pri dveh branjevkah pri vsaki za 5 Din suhega mesa in tako izmenjal zopet dva stotaka. V neki trgovini v Mostah je kupil za 8 Din čokolade in zopet oddal en bankovec, v drugi trgovini pa je zopet kupil za 6 Din salame s stotakom lastne izdaje. V Ljubljani je na Poljanski cesti dal za svilen samovoznico 15 Din in dobil iz ponarejenega denarja nazaj pristen drob. V Spodnji Šiški je Selan zmenjal dva bankovca. Bankovce je Selan razpečaval najbrže tudi v drugih krajih in se oblasti sedaj trudijo, da bi dognale, kje jih je vse spravil v promet, kajti gotovo je, da vseh krajev, kjer je stotake izmenjal, Selan ni povedal pri zaslišanju. Bankovci so, kakor smo že poročali, prav dobro ponarejeni, od pravih pa se razlikujejo po tem, da nimajo vodnega tiska, in po barvi. Tudi papir je nekoliko drugačen.

● **Usmiljenim sreem!** Na ljubljanskem Gradu v tako zvani viteški dvorani stanuje siromašna rodbina, mati in sin, ki si ne moreta radi stalne bolezni ničesar prislužiti in sta navezana samo na podpore. Beda je neznosna in kdor bi hotel vsaj nekoliko ji odpomoči, naj pošlje skromen dar v blagu ali denarju na upravo »Slovenca«.

Najugodnejši nakup

oblačil lastnega izdelka nudi

torika JOS. ROJINA, Ljubljana

● **Došle so nove pošiljave finih flor** in svilenih nogavic ter rokavic v najfinjših modnih barvah. Trgovina A. Žibert, Kongresni trg.

● **Načrte, proračune in stavbena nadzorstva** za stanovanjske, industrijske, trgovske in vsakovrstne mostne in vodne zgradbe ter raznovrstne adaptacije starih poslopij izvršuje specijalna tehnična pisarna TEHNA DRUŽBA, Mestni trg 25-I, tel. 2580.

● **Kristoflič-Bučar: Bluze, otroške obleke!**

Maribor

□ **Proračunske seje.** Proračun mariborske mestne občine se bo obravnaval na treh sejah, in sicer v sredo, četrtak in petek.

□ **Prosvetna zveza v Mariboru** priredi v četrtek 29. marca ob 20 v dvorani Zadrške banke prosvetni večer, na katerem bo predaval g. Sedivy o Podkarpatski Rusiji. Predavanje bodo pojasnjevale prekrasne skioptične slike.

□ **Za povzdigo Maribora — nakup Felberjevega otoka.** Mariborska občina in 20 oravov obsežni Felberjev otok v sredini Drave sta tesno zvezana že iz časov pred vojno. Tedaj je sklenila mestna občina, da bo zgradila po zgledu Fale na otoku lastno električno centralo in so tozadevni načrti natančno ohranjeni do danes. Ideja električne centrale na otoku se bo gotovo prej ali slej

V naših izložbah smo razstavili nekaj ravnokar dospelih

pariških modelov

krasnih plaščev, komplejev, kostumov in oblek na kar opozarjamo cenj. dame in vabimo, da si ogledajo pred nakupom veliko izbiro pomladnih novosti v naši trgovini **Fran Luxič, Stritarjeva ulica 9.**

Pevski zbor v Rokodelskem domu pod vodstvom g. prof. Bajuka ima pevsko vajo danes ob 11 dopoldne in v torek ob 8 zvečer. Novi pevci dobrodošli!

Rokodelski dom. Vsi udeleženci govorniško-dramatične šole naj pridejo zanesljivo k sestanku jutri ob 8 zvečer.

Šišenska prosveta. V ponedeljek ob pol 8 zvečer eno izmed najlepših skioptičnih predavanj: »Podkarpatska Rusija«. Predava g. Sedivy, poznavalec te pokrajine.

Društvo prijateljev humanistične gimnazije v Ljubljani bo imelo v soboto 31. marca ob 4 popoldne svoj redni občni zbor na III. državni gimnaziji (Beethovnova ulica). Dnevni red: a) poročila odborov, b) volitev novega odbora, c) predlog in razgovor o nadaljnjem tisku Wiesenthalerjevega latinsko-slovenskega slovarja, d) slučajnosti. Zaradi pod c) omenjenega prevážnega predloga prosijo odbor čim večje udeležbe.

Boji v visokem gorovju Julijskih Alp je naslov predavanja, ki ga priredi Slovensko planinsko društvo v Ljubljani. Predava g. dr. Mayer iz Zagreba, ki je bil med svetovno vojno dodeljen alpinskem polku pod vodstvom dr. Kugyja, kateri je imel lansko leto tudi pri nas predavanja. Ta oddelek je bil sestavljen iz najboljših turistov-plezalcev, kateri so imeli najtežje naloge. G. dr. Mayer nam bo o vsem tem predaval ter pokazal to tudi v lepih slikah. Predavanje se vrši v torek 27. t. m. v hotelu Union, začetek ob 8 zvečer. Predprijava vstopnic je v društveni pisarni SPD, Selenburgova ulica 7-II. in v hotelu Union na večer predavanja ob 7 naprej.

Društvo »Jožefišče« v Ljubljani ima letos svoj redni letni občni zbor v ponedeljek, dne 2. aprila ob 4 popoldne v društvenih prostorih na Poljanski cesti 16 z običajnim dnevnim redom. K mnogobrojni udeležbi vabi upravni odbor.

Društvo delovodij in industrijskih uradnikov v Ljubljani naznanja svojim članom, da imajo redno mesečno zborovanje v hotelu Strunkelj 1. aprila ob 9 dopoldne. Sprejemajo se tudi novi člani.

Društvo »Kuratorij slepcev« v Ljubljani opozarja svoje člane, da se bo vršil v ponedeljek 2. aprila ob 4 popoldne v posvetovalnici na

uresničila, ker je Fala že izčrpana in je Drava pri omenjenem otoku najbolj sposobna za dobavo velikih električnih sil. Od prevrata sem je bil otok vedno na prodaj, a se je zahtevalo prvotno ogromno vsota 2 milijona dinarjev. Pred kratkim je umrla lastnica otoka gospa Popič in dediči se pogajajo z občino glede prodaje otoka za 320.000 Din. Do kupa bo prišlo, ker bo občina eksploatirala odvisni smrekovi gozdovi. Ko bo stalo enkrat na otoku kopališče, bo prišla za njim restavracija in drugi opeševalni objekti. S pozidavo in moderno opremo mičnega Felberjevega otoka bo Maribor zelo veliko pridobil v poletni sezoni.

□ **Nov sanatorij v Mariboru.** G. dr. Ipavc je kupil od barona Twickla v Tomšičevem dreveredu stavbišče, na katerem bodo zgradili nov in moderen sanatorij. Sanatorij bo stal na enem najboljših prostorov v Mariboru.

□ **Strup je pila.** Safran Brigita, služkinja na Pobrežju, je v petek popoldne izpila večjo količino arzena. Prepričana je bila takoj v bolnišnico, kjer so ji izprali želodec.

Celje

□ **Na današnji dve popoldanski prireditvi.** t. j. na materinsko proslavo v Narodnem domu in vzpizoritev »Pasijona« v mestnem gledališču opozarjamo z željo, da bi se jih tako Celjani kot tudi okoliščani udeležili v čim največjem številu.

□ **1. aprila 1928 popoldne ob 4 Hagdu »Stvarjenje« v Celjskem domu.**

□ **Sonišljeniki iz Celja!** Mestna organizacija SLS v Celju ima jutri v ponedeljek 26. marca ob 8 zvečer v vrtni dvorani hotela »Beli volc« v Celju svoj redni sestanek. Na dnevnem redu sestanka je razgovor o zadnji čas tako prečnem vprašanju združitev celjske mestne in okoliške občine. Vabljeni so vsi sonišljeniki, da se sestanka polnoštevno in gotovo udeležijo.

Volnena obleka.

Vse, kar je iz volne, se da očistiti z »RADIONOM«. Edino ne pozabite, da je volna zelo občutljiva in da je treba z njo previdno postopati.

Volna ne prenese vroče vode, ker ji vročina strdi vlaknenca.

Torej: »RADION« raztopi v mrzli vodi kot zmeraj in v tej raztopini malo premeščaj in pregnjete volnene stvari. — »RADION« bo odpravil čisto sam vsako nesnago.

Volnene stvari se ne smejo pri sušenju obesiti ampak razprostrti po čistem platnu.

S tako metodo boste očistili vse, kar je iz volne, torej svoj jumper, svojo pleteno kapo in vse slično. Barvane stvari bodo ponovno pokazale svoje dražestnosti kot da so nove.

□ **Mestni proračun celjski** je glasom telegrafnega sporočila, ki ga je prejela mestna občina dne 23. t. m., po ministrstvu v Belgradu potrjen. S tem prične v mestnem gospodarskem poslovanju plodonosno delo, ki ga je zasnovala sedanja večina mestnega zastopa v Celju.

□ **Anketa glede regulacije Savinje in njenih pritokov** se je vršila pod predsedstvom o. okr. glavarja dr. Hubada dne 23. t. m. v posvetovalnici celjskega magistrata. Te ankete so se udeležili v polnem številu zastopniki mestne, okoliške in teharske občine ter zastopniki Okrajnega zastopa Celje. G. okr. glavar je podal o tem vprašanju izčrpno poročilo ter označil tudi smernice, ki bi dovedle v doglednem času do uresničenja te preprotnobne akcije. Predlagal je, da bi izpeljavo tega dela prevzel oblastni odbor mariborske oblasti ali pa morda mestna občina. Ves načrt stoji na načrtih, ki predvidevajo regulacijo Savinje in Ložnice. Vse to delo bi stalo 18.890.000 Din. Medtem so dela pri Savinji zasnovana na 10.910.000 Din. Vojglajne pa, in sicer samo do izliva Hudinje na 4 milijone 440.000 Din. Koprivnica bi stala 1.545.000 dinarjev, Sušnica 945.000 Din in Ložnica 1.050.000 dinarjev. Z lokalnimi denarnimi sredstvi je nemogoče ta dela izvršiti. Zato je treba misliti na državno pomoč, ki naj bi se javila v tem, da se proglasi Savinja kot državna reka. Ker je v oziru splavarstva Savinja na drugem mestu v državi in teče ob njej važna železniška zveza, bo to lažje mogoče doseči. Investicijsko posojilo po ca. 13 milijard se bo namreč uporabilo med drugimi tudi za regulacijo državnih rek. Ker pa posojilo ne bo tako hitro likvidirano in je nujna potreba, da se regulira Ložnica in Savinja pod Starim gradom, je treba misliti ne glede na nadaljnji potek investicijskega posojila na izvedbo teh zadnjih omenjenih del. To bi stalo približno 5.000.000 Din. Kritje za te izdatke je podano dosedaj s prispevkom mesta Celje po 3 milijone dinarjev, država prispeva 400.000 Din, mariborska oblast pa 350.000 dinarjev. Ostanek naj bi se po oblastnem odboru mariborske oblasti porazdelil odredbenim potom med druge javne korporacije, ki so na tem delu interesirane. Po tem izčrpnem poročilu g. okr. glavarja so se oglašili zastopniki vseh novabljnih občin in zastopov in enoglasno sprejeli v načelu izvedbo najnujnejših del, pri čemur pa je treba misliti na naknadno pomoč od strani države. Tudi so prisotni prešli izmed treh varijant načrtov ono, ki predlaga regulacijo Savinje in pritokov v tem smislu, da se zgrade nizki nasipi, obenem struga nekaj razširi in nekoliko poglobi. Zidati visoke nasipe za slučaj katastrofalne povodnji je izredno nevarno, poglabitev struge Savinje z vodnimi bagerji pa skoro dvakrat dražji. Pri tem je zastopnik Okrajnega zastopa Laško izrazil bojazan, da bo regulacija Savinje do Celja kvarno vplivala na pritok vode na laški okraj. Zato se je pozval Okrajni zastop Laško, da stopi tozadevno v zvezo z ljubljanskim oblastnim odborom, ki naj tudi prične z izvršitvijo regulacije Savinje od Tremar do Zidnega mostu.

Razdelitev nagrad

bančne poslovalnice

L. Ž. Končević, Beograd

Tel. 13-35

Din 5000 dobi gosp. Otilija Bevec, Bela cerkev
„ 2000 „ „ Rudolf Sinkovec, Vič
„ 1000 „ „ Davorin Bizjak, Ljubljana
„ 1000 „ „ Marija Markovič, Maribor

□ **O stanovanjski mizeriji v Celju.** »Jutro« ne more govoriti drugače kot da laže in dela »klerikalce« odgovorne. Tako piše kljub temu, da vsa razsodna celjska javnost ve, da bi v Celju danes niti ne bilo treba govoriti o kakem pomanjkanju stanovanj, če bi bili »Jutrovi« prijatelji, ki so skozi leta sedeli na mestnem magistratu, imeli za pereča socialna vprašanja vsaj malo smisla. Ker skozi leta niso za odpravo stanovanjske bede zmislili niti z mezinem, obrekujejo sedaj nas, ki smo se reševanja tega vprašanja poprijeli takoj, čim nam je bila za to dana prilika. Kapital hočejo kajpak kovati tudi iz dejstva, da se je Ljudska posojilnica odločila zgraditi v Celju po načrtu največjega slovenskega arhitekta veliko stavbo. Zato laže, da bo stavba zgrajena v vse druge namene kot pa za stanovanja. Res pa je, da bo imela stavba neprimerno več in boljših stanovanj, kot pa jih je na stavbnem prostoru danes. Treba je konstatirati, da je vsa »Jutrova« čenčarija v tej stvari nebotično reakcionarstvo, ki sovraži vsak gospodarski in estetski napredek Celja. Prihodnjič bomo povedali, kako so demokratski delci v stanovanju v mestnih hišah in posvetili tudi v hiše celjskih demokratskih močencev, kjer imajo ti ljudje največ prilike, da

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Nedelja, 25. marca ob 15. uri: PEPELKA. Mladinska predstava pri izredno znižanih cenah. Izven. — Ob 20. uri: MLADOST. Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izven.

Ponedeljek, 26. marca: SESTRICNA IZ VARŠAVE. Red C.

Torek, 27. marca: JULIJ CEZAR. Dijaška predstava. Izven.

Sreda, 28. marca: MLADOST. Red A.

Četrtek, 29. marca: Zaprto.

Petek, 30. marca: MLADOST. Red D.

Sobota, 31. marca: Zaprto.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Nedelja, 25. marca ob pol 20. zveč.: LADY X. Opeteta. Izven.

Od 26. do 31. marca je opera zaprta radi gostovanja v Subotici in Belgradu.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 25. marca ob 15. uri: DOBRI VOJAK SVEJK. Kuponi. — Ob 20. uri: URH GROF CELJSKI. Prvič.

Ponedeljek, 26. marca: Zaprto.

Torek, 27. marca ob 20. zvečer: DVA BREGOVA. Ab. A. Kuponi.

Celjsko gledališče

Nedelja, 25. marca ob 4. pop.: PASIJON ali TRPLJENJE IN SMRT JEZUSA KRISTUSA. Za okoliščane ugodne železniške krete.

Prireditve in društvene vesti

Ljubljana.

»Ljubljana« ima v ponedeljek 26. t. m. ob 8 zvečer skupno pevsko vajo. Vred važnosti! Iste udeležba strogo obvezna. Vsi in točno. — Pivovodja.

Kaj je novega

KOLENDAR.

Nedelja, 25. marca. Tiha nedelja. Označenje Marije Device, Dizma. — Solnce vzhaja ob 5. uri 36 minut in zahaja ob 6. uri 16. min.

Ponedeljek, 26. marca. Emanuel, Lutger, Kastul. — V tork: Janez Damašcan.

Novosadsko vremensko poročilo za 25. marca. Sedanje vreme bo še trajalo. Močna košava v Podonavju. Zmerna burja v Gornjem Primorju. Slab široko v Dolnjem Primorju. V notranjosti bodo prevladovali precej močni vetrovi. Vreme oblačno v celi državi, mestoma dež. V primorskih krajih in v sredini države veliko dežja.

Dunajska vremenska napoved za 25. marec. Povečini oblačno, od časa do časa padavine, posebno na Štajerskem in Koroškem.

ZGODOVINSKI DNEVI.

25. marca: 1909. se je srbski prestolonaslednik Jurij odpovedal prestolonasledstvu. — 1828. se je rodil češki buditelj in politik Edvard Gregor. — 1820. je bil v Rusiji razpuščen jezuitski red. — 1897. je dr. Anton Mahnič zasedel škofijsko mesto na Krku.

26. marca: 1913. je padel Odrin po štirimesečnem obleganju. Poveljnik, Sukri-paša je bil ujet. — 1884. je v Trstu umrl slovenski pesnik Ivan Vesel Koseski. — 1827. je umrl na Dunaju komponist Ludwig van Beethoven. — 1840. se je rodil francoski slikar Gustave Guillaumet. — 1869. se je rodil pisatelj Maksim Gorkij v Nižnjem Novgorodu. — 1881. je bila Romunska proglašena za kraljestvo. — 1511. je bil na Kranjskem silen potres. Porušili so se deželna hiša v Ljubljani ter gradova Turjak in Polhov Gradec.

Veliki dvorani hotela Uniona bo danes ob 3 popoldne:

Žrebanje
šladijske loterije

★ **Fond za Akademijo znanosti in umetnosti** in za Narodno galerijo. Od knezoškofijske gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano je došlo tole pismo: »Narodni galeriji v Ljubljani, kot upravitelji fonda za Akademijo znanosti in umetnosti javljam, da se je tukajšnji profesorski zbor odločil, da zbere potrebno vsoto 10.000 Din za Zidarja Akademije. Ker pa je zbor le maloštevilen (17) in njegov gmojni položaj neugoden, bomo za zbiranje rabili dalj časa (po vsej priliki eno leto). Naj se torej naš molk ne tolmači napačno; zavest dolžnosti do našega najvišjega kulturnega zavoda je v nas prav živa in le obžalujemo, da ne moremo še izdatneje izpričati svoje zavesti. Do danes je na knjižico »Akademijac vložnih 4600 Din. Z izrazi odličnega spoštovanja poverjenik J. Šolar m. p.« — Knezoškofijska gimnazija ni prvi šolski zavod, ki se je z doneskom odzval Fondu za Akademijo in Galerijo; prvenstvo pa ima med Zidarji obeh prosvetnih zavodov in nudi po načinu zbiranja lep zgled vzajemnosti. Uprava izreka profesorskemu zboru iskreno zahvalo in javlja na razna vprašanja, da je mogoče vse prispevke v Fond, tudi ustanovnine in kamne, plačevati v primerljivih obrokih.

★ **Prestavljen je iz Murske Sobot** nadučitelj in obenem vodja obrtne nadaljevalne šole g. Vekoslav Spanger za šol. vodjo v Krčevino pri Mariboru.

★ **Uspesobljenostni izpiti v pomladanskem terminu v Mariboru v letu 1928.** Z ozirom na dejstvo, da nekateri kandidati inje do 11. aprila t. l. še nimajo potrebne službene dobe, da bi se mogli javiti k izpitu v tem terminu, se začetek izpitov preloži na 2. maj t. l. Prošnje do 20. aprila 1928 za priustitev. Vse drugo je na črni deski drž. moškega učiteljskega.

★ **Razpis župnije.** Potom objave v Škofijskem listu je razpisana župnija Stari log pri Kočevju z zaključnim rokom do 10. aprila 1928.

★ **Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji.** Premošeni so: Martin Dimnik, kaplan v Loškem potoku, za župnega upravitelja v Kokro, Alojzij Tomé, kaplan v Cerkljah pri Kranju, za župnega upravitelja v Novo Oselico, Anton Božnar, kaplan v Sv. Križu pri Kostanjevici, za kaplana v Cerkljah pri Kranju. Za upravitelja župnije Stari log pri Kočevju je imenovan odnotni kaplan Jožef Kreiner. Za kaplana v Krškem je nameščen p. Avrelj Šerik, kapucin.

★ **Mučeniška Mehiha,** trpljenje in boj mehiških katoličanov za versko svobodo.

— Pravkar je izšla veleaktualna knjižica pod gornjim naslovom. Vsebuje opis in zgodovino Mehike, veliko kulturno delovanje Cerkve v tej deželi, Callesa in njegov okrutno preganjanje katoličanov, pretresljive zglede mučenštva in sramoten molk svetovnega časopisja. Knjiga je pisana na podlagi samo zanesljivih podatkov; kajti resnica nad vse! Izvrstno bo služila za probujo verske zavesti, za domače čtivo in za predavanja. Naroča se pri Upravi Glasnika, Ljubljana, Zrinskega c. 9. Cena izvodu 6 Din, po pošti 7 Din.

Za velikonočne praznike se priporoča specialna trgovina za živila Jaš i Lesjak, Maribor, X. oktobra ulica 2. Prvovrstno blago - solidne cene - točna postrežba.

★ **Smrt uglednega moža.** V četrtek, 22. t. m., je umrl v Št. Lenartu pri Brežicah po daljšem bolehanju župan občine Zakot g. Ivan Šetinc. Pokojni je bil dober gospodar in kot župan delaven ter poštvovalen. Bil je ves čas zvest pristaš SLS. Mir njegovi blagi duši, žalujoči rodbini pa naše iskreno sožalje!

★ **Shakespearejevega »Julija Cezarja«**, tragedija v petih dejanjih, ki jo te dni z lepim uspehom uprizarjajo dijaki I. drž. gimnazije v Ljubljani, je založila Nova založba v Ljubljani in se dobi za 15 Din. Že Zupančičev prevod knjige priporoča.

★ **Poročil se je** 19. marca t. l. na Teharjih g. Joško Sonaja, železniški uradnik v Sv. Lovrencu na Pohorju, z gospodično Nežiko Gajšek, iz ugledne Gajšekove rodbine v Sv. Lovrencu pri Celju.

★ **Prosvetna zveza v Mariboru** je dobila od umetniškega oddelka ministrstva prosvete potrdilo, da so vse prireditve včlanjenih društev umetniško-diletantskega značaja, vsled česar uživajo takšno 10odstotno ugodnost.

★ **Rafaelova družba** sporoča vsem onim, kateri se nameravajo izseliti v Holandijo, da morajo izpolniti sledeče pogoje: 1. Obvladati morajo nemški jezik vsaj za silo. 2. Zaposleni so morali biti že pri kakšnem rudniku. 3. Da so popolnoma zdravi. Imeti morajo izjavo od enega izmed ondotnih rudkopov, da dobijo delo. Drugače naj nikar ne hodijo v tujino.

★ **Rašica.** V št. 65 našega lista z dne 17. t. m. je v poročilu o poteku seje ljubljanske oblasne skupščine z dne 16. t. m. tudi priobčena interpelacija poslanca Gostinčarja, ki se tiče izterjanja prispevkov za popravilo neke občinske poti v občini Rašica. Ker je bilo obdolženo okr. glavarstvo v Kamniku, da ne stori svoje dolžnosti glede izterjanja, priobčujemo tole pojasnilo: Res je, da je imenovana občina prosila za izterjanje predmetnih zneskov, toda kljub pozivu okrajnega glavarja z dne 24. oktobra 1927 št. 15.950 in 21. februarja 1928 št. 2979, da navede zneske, kateri odpadejo na posameznike in da izkaže likvidnost istih, tega ni storila poprej, marveč šele — vsaj zneske — navedla danes. Okrajnega glavarstva zato ne zadene nobena krivda. Ako se ne ve, koliko je posameznik dolžan plačati, niti če je dotični znesek redoma odmerjen in likviden, ni mogoče postopati po ces. naredbi z dne 20. aprila 1854 št. 96 drž. zakona.

Za pomlad

Vam nudi v veliki izbiri ter najnižjih cenah trdka **Belihar & Velepič, Mesni trg 13** otroške in dekliške volnene obleke, damske obleke kakor bluze i. t. d. — Oglejte si izložbo!

★ **Drava prosta za splavarje.** Pri Falskem podjetju so trajala letošnjo zimo popravila zelo dolgo in je bil v tem času z malimi izjemami onemogočen promet s splavi. Popravljanje falskega jezga je gotovo in Drava zopet prosta za lesno trgovino s splavi. Kljub slabemu vremenu, snegu in deževju je pa stanje Drave nizko, da je prevoz večjih splavov nemogoč. Vodje splavarskih partij so pregledovali te dni strugo Drave od Maribora do Dobrave po Zavrčnem in ugotovili, da bo treba počakati na možnost splavarstva do tedaj, ko bo nastopil jug v zasneženih tirolskih gorah in bo stanje Drave naraslo. Poprej popravila falskega jezga — sedaj prenzika voda — lesna trgovina v Dravski dolini ima vedno kake težkoče.

★ **Zrtev alkohola.** V četrtek, 22. t. m. je imel posestnik Iljaš v Bučerci pri Vidmu najete delavce, med njimi tudi 40letnega Martina Bakiča. Ker so popravljali kolje za v vinograd, so dobili delavci pri tem po običaju veliko pijače in so se zvečer vinjeni vračali na svoje domove. Naslednjega dne zjutraj pa so našli delavca Bakiča v domači mlaki utopljenega. Ker ne kaže nobenih znakov nasilja, je najbrže v vinjenosti zašel v mlako, kjer se je zadušil.

★ **Preselitev urada.** Agrarna direkcija v Ljubljani se je dne 23. marca t. l. preselila v nove prostore, Turjaški trg št. 1, I. nadstr.

★ **Pomoč gladujočim v Slov. krajini.** Za kraje, kjer je bila lani letina najslabša in prebivalstvo trpi nezno pomanjkanje, je oblast poslala tri vagone koruze. Najhušja ne-

sreča je na ta način za nekoliko časa odpravljena, vprašanje prehrane pa s tem še nikakor ni rešeno. V gornjem delu Slovenske krajine so socialne razmere naravnost obupne. Živeža ni, razen tega pa mnogo revežev tudi dela ne more najti, da bi vsaj na ta način prišel do kakega zaslužka.

★ **Pomladanski sejem v Murski Soboti.** V ponedeljek, dne 26. t. m. se vrši v Murski Soboti velik pomladanski živinski in blagovni sejem. Ta sejem je vsako leto zelo dobro obiskan, zato se tudi letos pričakuje velik obisk.

★ **Poziv k glavnim naborom češkoslovaških državljanov v Sloveniji in Prekmurju.** Dne 3. in 4. aprila 1928 se vrše redni nabori letnikov 1906, 1907 in 1908 v prostorih konzulata Češkoslovaške republike v Ljubljani, Breg št. 8, I. nadstr., vsakokrat ob 9. uri dopoldne in sicer: dne 3. aprila za vse čl. državljanke rojene v letih 1906, 1907 in 1908 ter stanujoče na področju oblasti ljubljanskega velikega župana in dne 4. aprila za vse one navedenih letnikov, ki prebivajo na področju mariborskega velikega župana. Vsak nabornik se mora izkazati z rednim čl. potnim listom ali domovnico ali spričevalom identitete, izstavljenim od politične oblasti njegovega rednega bivališča. S seboj je prinesiti znesek 40 Din kot pristojbino za zdravniški pregled. Naborem se imajo odzvati tudi vsi oni, ki svoji naborni obveznosti iz kateregakoli vzroka do sedaj niso zadostili. Konzulat obenem opozarja, da je vse prošnje glede odgoditve nastopa aktivne voj. službe ali kakih drugih ugodnosti predložiti že pri naboru, ker se na poznejše vlozene prošnje ne bo moglo ozirati. Zoper vsakogar, ki se ne odzove temu pozivu, se bo postopalo v smislu obstoječih zakonov.

Izvirne francoske pastilje
»VALDA«
zoper grlobol. hripavost prehlad, nahod, akutne in kronične bronhite, katarje hripa, influenco, nahuho, zasoplost.
Prodajalo vse lekarne in drogerije.

★ **V Sarajevu se rušijo skale.** V Sarajevu se je v petek, ob štirih zjutraj porušila s hriba Trebeviča 1000 kg težka skala in se z velikansko naglico valila proti naselbini Bistriku. Prebivalci gornjih bistrskih ulic so se bežali, ko so slišali strahoviti hrušč. K sreči si je skala izbrala pot ravno med hišami, dokler ni zadela v neki vrtni zid, ga prebila, vdrla v hlev in ubila enega konja. Med prebivalci Gornjega Bistrika je nastala velika bojazen, ker se vsi boje, da se ne bi skale še dalje rušile. Pred leti se je pripetil sličen slučaj in je skala ubila nekega starčka. Prebivalstvo zahteva od oblasti, da ga zaščiti pred nadaljnjim rušenjem skal, ker jih je še nekaj, ki se morejo vsak hip porušiti.

★ **Deklica ubila starko in truplo zažgala.** V četrtek, dne 22. t. m. se je v Mostarju izvršil grozen zločin. Ob pol osmih zvečer je zadonela sirena gasilske postaje — znak, da v mestu gori. Požar je nastal v hiši starke, vdove Mare Radulovičeve. Sosedo so hoteli pogasiti požar, toda vrata v hišo so bila trdno zaklenjena, naker so morali preskakati zid okoli hiše in vdreti v stanovanje. Tu se jim je nudi strahovit prizor. Starka je ležala mrtva v luži krvi, z razklano lobanjo. Krog nje so gorela s petrolejem polita drva, vendar pa ne s premočnim plamenom, ker so bila mokra. Sprva so mislili, da je starka izvršila samomor, pozneje pa so ugotovili, da gre za roparski umor. Osumili so nekega Sladoja, delavca v bližnjem rudniku ter ga aretirali skupno z njegovo ljubico, služkinjo Stojko Mandičevo. Sladoj je dokazal svoj alibi, pač pa se to ni posrečilo Stoji, ki je priznala, da je ona umorila starko s sekuro in položila truplo na goreča drva. Pri njej so našli 5000 Din. Za 1000 Din prizna, da jih je odvzela umorjeni starki, dočim pravi za ostali denar, da si ga je prihranila od lastnega zaslužka. Izročena je bila državnemu pravdnstvu.

Anton **Cvetličarna**
Bajec
Ljubljana
Vrtnarija: Tržaška c. 34. Telefon Inter. 32-22

★ **Pri okrožnem sodišču v Celju** se bo 4. aprila 1928 ob 9. uri dopoldne prodalo krasno posestvo, ki leži 20 minut oddaljeno od Celja. — Obseg circa 10 ha. Enonadstropna vila z 8 sobami, kletmi in gospodarskim poslopjem. Dva vinograda, sadovnjak s circa 800 žlahtnimi drevesi. Skrajno lepa lega. Sod. cenitev 194.966 Din, najnižji ponudek 130.000 Dn. Posestvo je vpisano pod vložno številko 61 in 283, k. o. Zagrad. 2524

★ **Elektrola.** Opozorjamo cenj. občinstvo na današnji oglas domače firme z gramofoni A. Rasberger, katera je dobila te dni iz Angije kolosalne novosti v gramofoniji. Firma vabi vljudno interesente, naj si ogledajo te najnovejše gramofonske izdelke, pokaže se vsakemu, kdor ima za stvar zanimanje, ne da bi bilo treba kaj kupiti. Gosp. Rasberger je v gramofoniji strokovnjak in zastopa nad 20 let, po vsem svetu slovečo tovarno gramofonov v Londonu znamke »His Master's Voice«.

V otroški sobi

naj ne manjka Nivea-crema. Rast in dobrobiti otroka sta v velikem obsegu odvisna od negovanja telesa. Letilno, hladilno in tolažilno na nežno otroško kožo učinkuje

Nivea-crema

★ **Industrijcem Slovenije!** Te dni razpošiljamo vprašalne pole vsem industrijskim podjetjem v Sloveniji ter jih prosimo za čimprejšnji odgovor, da zamoremo pravočasno korigirati oziroma dopolniti svoj industrijski seznam. Ker so nekateri deli adresarja že v tisku, prosimo, da se smatra našo prošnjo za zelo nujno. Vse one, ki pa morda ne bi prejeli naših vprašalnih pol, prosimo, da to takoj sporoče na naslov: »Adresar mesta Ljubljane in okolice« v Ljubljani, Kongresni trg št. 3, telefon 29—70.

★ **Sadno drevje:** pritlikave marelice, črešnje, jabolka, Prunus triloba, lepotično grmičje, divjo trto, vrtnice plezalke, nizke in visokodebelne, nudim za spomladansko saditev. Naprava in negovanje privatnih vrtov. Anton Ferant, trgovski vrtnar in drevesničar, Ljubljana, Ambrožev trg 3.

Šmarnogorskemu božjepotnemu svetišču

je posvečenih troje strani današnjeja »Ilustr. Slovenca«. Priporočamo vsakemu čitatelju našega lista, naj si dobro ogleda lepe posnetke s Šmarne gore in prečita zanimive zgodovinske podatke o staroznani, po celi Gorenjski tako priljubljeni božjepotni cerkvi. — Tem povodom pa sporočamo vsem prijateljem tega svetišča veselo vest, da so že naročili toliko pogrešani zvonovi v enaki teži, kot so bili predvojni in, če Bog da, bomo imeli dne 15. avgusta letos prelepo slavnost blagoslovljenja štirih novih zvonov v zvoniku Šmarnogorske cerkve. Pripomniti pa moramo, da ni zbrana še vsa potrebna vsota za zvonove in mnoga popravila in opravila, ki so s tem v zvezi. Kljub izredni darežljivosti vernih Slovencev doma in v Ameriki je treba še nekaj desetisočakov, in zato je pripravljani odbor, dvakrat vesel, da je vest o naročitvi novih zvonov z novim tisočkom pozdravil blagi Šmarnogorski dobrotnik g. Jernej Kopač, da mu je sledil s stotakom med drugimi prav v zadnjih dneh neimenovani iz Verda pri Vrhniki, dočim farani okoliških župnij znova tekmujejo v obče znani darežljivosti za Šmarno goro. Poleg vodiškega in okoliških župnih uradov sprejemata prispevke tudi stolni župni urad v Ljubljani in uprava našega lista. Daj Bog temu podjetju svoj blagoslov!

Ugodni nakup

priporoča se Vam za spomlad
Jos. Snoj, manufaktura
Ljubljana, Prešernova ul. 3
Velika izbira!

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Dnevno in nočno službo imata: Ramor, na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu.

Jutri imata nočno službo: Bohinc na Rimski cesti in Levstek na Resljevi cesti.

○ **Žrebanje stadionske loterije** se bo vršilo danes ob 3 v veliki dvorani hotela Union. Kolikor je še sreč na razpolago, se bodo prodajale pred Prešernovim spomenikom, če jih bo pa še kaj na razpolago, pa pred žrebanjem od 1 do 3 v Unionu.

○ **Pravljice** se bodo pripovedovale še danes in danes teden ob 5 v Akademskem domu. — Kršč. žen. društvo.

○ **Oljkove vejice** bodo prodajale članice Eliazbetinoh konferenc na trgu od današnje nedelje do cvetne nedelje. Prijatelji karitativne misli iz mesta in dežele ne pozabite na naše ubožce v teh dneh!

○ **Verski govori** za moške bodo v kapeli pri sv. Jožefu od nedelje 25. marca do 1. aprila vsak večer ob pol 8. Predmet: **Bog in vprašanja sodobnega življenja.** Začetek na tiho nedeljo 25. marca točno ob pol 8. Dostop imajo samo moški.

○ **Mencingerjeva električna ura.** Slovenski narod je priobčil včeraj notico, da je vladni komisar Mencinger brez kritja naročil električno uro za glavno okno sejne dvorane na mestnem magistratu. Nadalje, da je sedanje vodstvo občine dalo to uro odstraniti ter naročilo lično električno uro za stolp na rotovžu. Resnici na ljubo ugotavljamo, da je vladni komisar sporazumno s svetom naročil stolpno električno uro in sicer tako, kakor je danes že montirana in brezhibno funkcijonira ter je mestu le v okras. Dokler stolpna ura ni bila izgotovljena je trdka Siemens

Drobnič, učit. v Kolovratu; Ana Kunstl, učit. v Zuckemberku; Josip Jerala, učit. v Igavasi; Gabrijela Treo, učit. v Ucu; Stanislava Juvanec, učit. v Brečah (v 3. skupino III. kat.).

Stalnost je priznana sledečim učiteljem (team) v državni službi: Francu Ivanu, učit. v Leskovcu; Ljudevitu Doma, učit. v Dolnji Lendavi; Zunjia-Vacac Stelka je sprejeta v državno službo v Kaplo. — V Hrastniku se odpravi otroški vrtec.

Iz železniške službe

Napredovali so v ljubljanski direkciji: uradniki I. kateg. iz 8. v 7. skupino: inž. Fran Urbas, inž. Josip Urbanič, inž. Zvonimir Milhofer, inž. Riko Šaplja, inž. Ivo Gliha; uradniki II. kateg. iz 4. v 3. skupino: Anton Masle, Alojzij Bukovec, Fran Stajner, Viktor Hren, Ivan Wurzinger, Fran Leskovec, Avgust Oblak, Vladimir Vojda, Josip Teršar, Fran Müller, Mihael Krulc, Alfred Petek, Ivan Košek, Avgust Mele, Fran Majer, Rudolf Spindler, Albin Weber, Ivan Kruh, Leon Petek, Ivan Lavrin, Izidor Seršen; uradniki III. kateg. iz 3. v 2. skupino: Josip Fortuna, Jakob Pirš, Viktor Beguš, Fran Zibret, Ivan Matevžič, Fran Narat, Anton Moljak, Pavel Otič, Fran Vede, Alojzij Božič, Henrik Nabernik, Ivan Rajbenšu, Josip Legat, Matija Kopar, Rudolf Spendl, Fran Grošelj, Martin Kremžar, Karel Klembs, Anton Filač, Miha Pesar. — V zagrebski direkciji: uradniki II. kateg. iz 4. v 3. skupino: Alojzij Šmrke, Vilko Rožič, Edvard Škrobar, Nikola Tatalović, Josip Bele, Josip Šerjak, Marijan Kolenc, Avgust Kerševani, Fran Robida, Božo Levstek, Josip Zaletel, Fran Javoršek.

Iz poštne službe

Napredovali so: Za kondukterja 3. skup. III. kateg. Filip Zablatnik, zvan. 2. skup. na ljubljanski glavni pošti, Robert Cigler na ravateljstvu in Ljud. Parkelj na ljubljanski glavni pošti, oba zvan. 3. skup.; za telef. III-3 Katarina Costova, roj. Vehar, zvan. 2. skup. na ravateljstvu; za mehanika III-3 Jože Rataj, zvan. 2. skup. pri 10. ter. teh. odseku v Mariboru. — Iz 2. v 1. skup. zvančnikov so pomaknjeni: Iv. Weis, Jože Kožuh, And. Furlan, Karl Jančič in Dragotin Ratter na ljubljanski glavni pošti; Fr. Petančič, Karel Corman na ljubljanski kolodvorski pošti; Ant. Fakleš, Jože Zalezina, Jernej Wille, Tomaž Pernat, Alojzij Mevlja, Ant. Straus in Roman Verbanjšek na mariborski kolodv. pošti; Karel Levart, Miroslav Šumer in Mako Petlan na mariborski gl. pošti; Iv. Felser na Zidanem mostu, Fr. Košir in Iv. Zupan v Trzinu; Iv. Ocvirk in Fr. Hojnik v Celju; Ant. Jecel v Šmarju pri Jelšah, Jože Rak v Sovinici, Fr. Zelenik v St. Vidu nad Ljubljano, Leop. Blaznik v Kranju, Fr. Pretner v Lescach, Ant. Kos v Muti, Rud. Uhl v Podplatu, Fr. Kovačič v Šiški, Dominik Ladra na Prevaljah, Martin Pogorevec na Pragerskem, Jan. Švajcer v Črnomlju, Fr. Lišnik v Križevcih pri Ljutomeru, Iv. Zajec v Rušah, Mihael Petercel v Gorenji vasi, Martin Lah na Jesenicah-Fužinah, Lud. Ludovoj v Zagorju ob Savi, Fr. Sijance pri Sv. Juriju ob Ščavnici, Fr. Gumzej v Lovčah pri Poljanah, Fr. Reichman v Radovljici, Fr. Golob v Meži, Alojzij Žerdome na ravateljstvu, Jurij Palčič na Rakeku, Iv. Pleterški v Slov. Bistrici, Ant. Dornšek pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, Alojzij Demšar v Zireh, Iv. Oblak na Vrhniki, Miloš Šerc v Mostah, Valentin Pohor v Ptuj, Josip Kapel v Mislinjah, Fr. Tonih pri Dev. M. v Polju, Miroslav Gruševnik pri 35. ter. teh. odseku in Fr. Lajh pri 10. ter. teh. odseku.

Napredovanja. Zvančnika Filip Zablatnik in Ljud. Parkelj na ljubljanski glavni pošti, Robert Cigler in Katica Costova na ravateljstvu ter mehanik Joško Rataj v Mariboru so pomaknjeni v 3. skup. III. kateg. — Premesteni so: pb. ur. II-3 Adolf Kosi iz Šmarja pri Jelšah na mariborsko glavno pošto; pb. ur. II-4 Zofija Poljančeva iz Ljubljane na glavno pošto v Mariboru, Mara Zorova iz Ljubljane v Novo vas pri Rakeku, Metka Gostinčarjeva iz Krškega v Ljubljano na glavno pošto; pb. ur. III-4 Slavka Pehaničeva iz Nove vasi pri Rakeku na ljubljansko glavno pošto in zvan. 2. skup. V. Triller iz Celja na glavno pošto v Ljubljani. — Upokojeni so: M. Ban, Karel Gorjanec in A. Pristov, vsi zvan. 1. skup. v Ljubljani.

Pevska zveza

XI. pevski tečaj P. Z. se je v dne 13. in 14. marca vršil v Sv. Križu pri Sladini. Misel naše organizacije je s tem prodrla tudi v štajerski »Urwald«. Predavani so bili dneva udeleževalo 10 pevovodij; precej je prijavljenih je vsled skrajno slabega vremena izostalo. Predavali so: prof. Bajuk, kapelnik Gašparič in dr. Dolinar. Ob tej priliki se je ustanovilo tudi rogaško pevsko okrožje, ki si je izvolilo kot predsednika: V. Fischer (Sv. Križ pri Sladini), kot tajnika in okr. pevovodjo: Martin Kostreva.

Slov. glasbeno društvo »Ljubljana« priredi na svetno nedeljo, 1. aprila ob 4 v dekanjski cerkvi na Vrhniki cerkveni koncert ruskih cerkv. pesmi. Na sporedu so skladbe Arhangelskija, Zavadskija, Bošnjavskija, Ivanova i. dr. Nastopi tudi violinski solist s tremi klasičnim skladbami od Bacha in Händla. »Ljubljana« izvrši s tem le načrt, ki je bil že določen, pa vsled raznih ovir prekinjen. Imenovani koncert se je z malimi spremembami pred leti z izrednim uspehom izvajal v ljubljanski bolnici pod vodstvom dr. Kimovca. Opozarjamo na ta koncert vsa vrhniško okolič, pevske zbornice in njih pevovodje.

Občni zbor Pev. zbora učitelstva U. J. U.

V soboto, dne 17. marca se je vršil v Gl. Mafici v Ljubljani letni občni zbor pev. zbora učiteljev. Predsednik prof. Bajuk se je najprej spomnil umrle članice Medvedove in društvenega gosta prof. Robide. Člani so primerno počastili njiju spomin. Iz odborovega poročila posnamem v bistvu tole: Zbor se je boril vse leto z izrednimi težavami gmotnega, organizacijskega in umetniškega značaja. Gmotno mu je pomagla na noge podpornina, ki jo plača vse v U. J. U. organizirano učitelstvo v mesečnih dinarskih prispevkih. (Ali ne bi mogli in morali podpirati zbora tudi neorganizirani učitelji? Op. por.) Ta podpora je stvorila zboru ono podlago, ki jo potrebuje za mirno smotreno delo. Organizacija je imel vse leto dovolj boja z raznimi težavami in krizami, ki so sedaj vse premagane. Zbor je danes lepo zaokrožen, znotraj močna enota, ki jo veže ne le ljubezen do pevske umetnosti, temveč tudi lepa bratrska iskrena vez tovaršije. Ta moč mu je pomagla, da je mogel v tem letu kljub vsem težavam s svojim nastopom v Zagrebu in Ljubljani priboriti sebi in naši pevske umetnosti izredni umetniški uspeh in se je afirmiral kot prvovrstni umetniški faktor v državi. Članov šteje 68. Denarni promet je obsegal v tem poslovnem letu nad 50 tisoč Din izdatkov in okroglo toliko dohodkov. Ti so se sekali iz dohodkov koncertov in iz podpornine učitelstva. Pevske vaje stanejo izredno veliko, ker so člani raztreseni po vsej Sloveniji. Treba bo gledati na to, da se zbero člani vsi v bližino Ljubljane. — Arhiv šteje 29 v

Brez velikega truda čistota in sijaj za praznike!

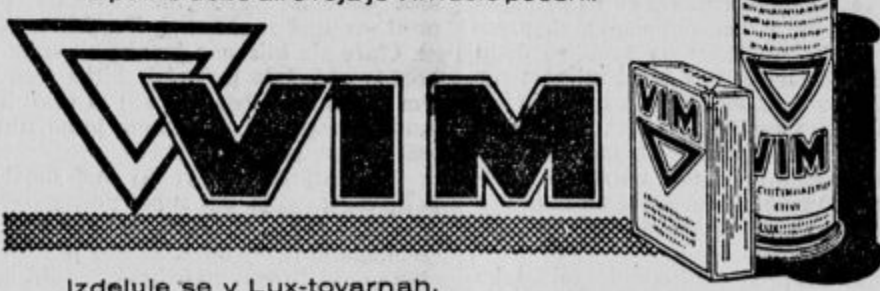
Vse jedilne potrebščine ter okraske iz srebra, niklja, brona in medij kakor tudi razno okovje, gumbe, ograje itd. lahko igrice očistite z VIM-om.

Brez velikega napora in truda zamorete z VIM-om v Vašem domu očistiti vse kar Vam sicer povzroča nered in nevoljo v gospodinjstvu.

Potresite nekoliko VIM-a na mokro čunjo ali na mokro krtačo ter drgnite predmet katerega hočete očistiti. Ta predmet nato obrišite s suho čunjo in v trenutku ga boste imeli lepega in čistega.

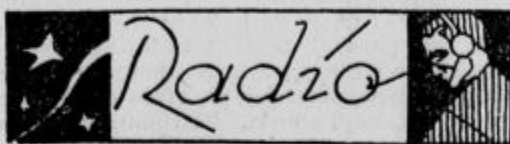
VIM se nikdar ne sme upotrebljati suhi

Radi svoje izdatnosti in praktične sipalne doze ali ovoja je VIM zelo poceni.

Izdeluje se v Lux-tovarnah.

partiturnih razmnoženih pesmi slov. in hrv. skladateljev najnovejšega datuma, veliko še v rokopisu. Predsednik prof. Bajuk se je v svojem poročilu najprej zahvalil vsem odbornikom, posebej prof. Gröbmingu in prof. Kumru, ki sta stala kot strokovnjaka na čelu zbora. Posebno iskreno zahvalo je izrekel glavnemu odboru Glasbene Matice, ki prepušča brezplačno zboru prostore za vaje. Zadnja zahvala je veljala članom, ki so prihajali v najtežavnejših razmerah prav redno k vajam in s svojo poštvalnostjo sploh omogočili lep umetniški uspeh v tako kratkem času. Pozival jih je, naj vztrajajo, kajti čakajo jih nove naloge: a) odboru bi prav prišlo še nekaj dobrih tenoristov, te bo treba pridobiti, b) žrtve se bodo zmanjšale, če se posreči zbrati člane v bližino Ljubljane; da bodo mogoče tedenske vaje brez občutnih denarnih in fizičnih žrtv in brez zamude časa v šoli, c) zbor bo moral ploviti tudi na našo produktivno umetnost, in sicer s tem, da bo na vsak način plačeval za vse proizvajane rokopise pesmi primerne nagrade in tudi razpisoval nagrade za nova dela; zboru pristoji ta naloga prav tako kakor reproduktivna naloga naših najnovejših del, ker nima nobeden zbor tako enotno zapokrožene, visoko inteligentne, homogene pevske družine kot mi, d) zato se bo moral zbor vedno izpopolnjevati in redno dvigati v umetniškem oziru. To so najbližje naloge zbora. Odborovo poročilo je bilo sprejeto po predlogu revizorjev na znanje in je bil izvoljen pri volitvah dosedanj odbor s predsednikom Bajukom na čelu. Za revizorja sta bila izvoljena tov. Tavčar in Trpin.

Zagreb 310, Milan 549, Breslau 315.8, Barcelona 344.8, Praga 348.9, Leipzig 365.8, Schenectady 379.5, Stuttgart 379.7, Toulouse 392, Hamburg 394.7, Katowice 422, Frankfurt 428.6, Brno 441.2, Rim 450, Pariz 458, Oslo 461.5, Langenberg 468.8, Berlin 483.9, Darenty 491.8, Dunaj 517.2, München 535.7, Budapest 555.6, Varšava 1111.

Nedelja, 25. marca.

Zagreb: 20.35 Vijolinski koncert. — Praga: 18 Odlomki iz oper; 20 Koncert. Schubert: Simfonija v h-molu — Suk: Serejada za godalni orkester, op. 6 — Mendelssohn-Bartholdy: Simfonija v a-molu (Škotska). — Barcelona: 21.20 »Seviljski brivce«, uvertura (Rossini). — Leipzig: 19.30 »V dolnjem pristanu«, lirčna drama v 1. dej. — Schenectady: 21.25 Koncert simfonične orkestralne glasbe. — Stuttgart: 20 Komorni koncert: Reger: godalni trio v a-molu — Beethoven: Godalni trio v e-molu; 21.15 Koncert lahke glasbe. — Hamburg: 20 »Pasijonska glasba«, ptenos iz cerkve. — Katowice: 20.30 Koncert. Ptenos z varšavske in poznanske postaje. — Frankfurt: 20.30 simfonični koncert. Em. Bach: Simfonija v d-duru — Händel: Concerto grosso v b-duru — Mozart: Simfonija v e-duru. — Brno: 19 Zborovski koncert; 22.20 Koncert vojaške godbe. — Rim: 20.45 Koncert instrumentalne glasbe. — Oslo: 20.30 Orkestralni koncert: 4.30 Vijolinski koncert. — Langenberg: 20.15 Plesna glasba. — Berlin: 20 »Zlata mojstrica«, opereta v 3 dej. (Eysler). — Darenty: 22 Koncert angleške glasbe. — Dunaj: 19.45 »Orlova«, opereta (Grünichstaeden). — München: 19.30 »Letiči Holandec.

opera v 3 dej. (Wagner). — Milan: 20.45 »Carmen«, opera (Bizet).

Ponedeljek, 26. marca.

Zagreb: 20.35 Sopranski večer. Ruske pesmi. — Breslau: 20.15 Komorni koncert. Kaminski: Godalni kvartet f-dur — Haydn: Godalni kvartet b-dur. — Praga: 20.30 Koncert v spomin Debussyja: Favno popoldan — Godalni kvartet — Pesmi — Mala suita. — Barcelona: 23.30 Koncert kvinteta. Foulds: Fantastična suita — Rossini: »Italijani v Alžirije«, uvertura. — Leipzig: 20.15 Lahka glasba. — Schenectady: 20.30 Orkestralni koncert. — Stuttgart: 20.15 Ptenos iz petih sosednjih postaj. — Hamburg: 20 »Don Juan in Fausti«, tragedija v 4 dej. (Grabbe). — Katowice: 20.30 Komorni koncert. — Brno: 21 Vesele pesmi. — Rim: 20.45 Lahka glasba. — Langenberg: 20.15 Koncert Schubertovih del: Peta simfonija b-dur. — Spevi harfista z orkestrom — Plesi za godalni orkester. — Berlin: 20.30 Večer arij. — Darenty: 21 Koncert vojaške godbe. — Dunaj: 19.30 Koncert v spomin Schuberta. — München: 20.35 zabavni večer. Petje, glasba itd. — Milan: 21 Ptenos operete iz gledališča.

Torek, 27. marca.

Zagreb: 20.30 Klavirski večer. — Breslau: 19.30 spominski večer 60 letnice rojstva M. Gorkega. — Praga: 19 »Othello«, opera (Verdi). — Leipzig: 20.15 Recitacije del M. Gorkega; 21.15 Koncert ruskih pesmi za orkester balalajk. — Stuttgart: 20.15 Proslava Maksima Gorkega. Ruske pesmi in recitacije del Gorkega. — Katowice: 19.30 »Casanova«, opera (Rozycki). — Rim: 20.45 Italijanske opere. — Oslo: 20.30 Orkestralni koncert. — Langenberg: 20.20 Proslava Gorkega. »Nočno zavetišče«, scene iz globin življenja v 4 dej. (Gorki). — Berlin: 20 »Nočno zavetišče«, (Gorki) scene iz nižnj življenja v 4 dej. V proslavo Gorkega 60 letnice rojstva. — Darenty: 20.45 simfonični koncert. — Dunaj: 20.05 Komorni koncert; 21.10 Narodne pesmi za zbor s solisti. — München: 20.05 Koncert indijske glasbe. — Milan: 20.50 Koncert.

Sreda, 28. marca.

Zagreb: 20.35 »Zimska bajka«, igra v petih dej. (Shakespeare). — Breslau: 20.20 Koncert Schubertovih skladb. — Praga: 21.40 Klavirski koncert. — Barcelona: 23.30 Koncert. — Leipzig: 20.15 Koncert klavirskih in vijolinskih solistov. — Stuttgart: 19.30 Ptenos iz Frankfurta: »Traviata«, opera (Verdi). — Katowice: 20.30 Koncert vojaškega orkestra. — Brno: 20 Zborovski koncert. Bendl: Pesem — Tovačovsky: Pesem — Dvořák: Izgubljena ovčica; Pojedina — Križkovky: Slovo: Darilo iz ljubezni — Smetana: Trije jezdeci; kmečka pesem. — Rim: 21 Ptenos iz opere. — Oslo: 20.30 Orkestralni koncert. Rossini: »Seviljski brivce« — Smetana: »Moldava«, simfonična pesnitev — Liszt: Nocturno št. 3. — J. Strauß: »Netopir«. — Langenberg: 20.15 »Staravestfalska kmečka ohceta, ljudska igra s petjem, plesi itd. — Berlin: 20.30 Koncert Oskar Straußovih in Em. Kalmanovih skladb. — Darenty: 21 Koncert. — München: 19.30 Orkestralna glasba; 21.05 Lahka glasba. — Milan: 21 koncert. — Varšava: 20.30 Koncert godbe na pihala. Weber: Uvertura iz opere: Oberon — Saint-Sens: Fantazija iz »Samson in Dalila« — Moniuszko: Ples iz op. Halka — Čajkovsky: Fantazija iz »Eugen. Onegin« — Meyerbeer: Baletna suita iz op.: »Perok.

Četrtek, 29. marca.

Zagreb: 19.30 Ptenos simfonič. koncerta iz Prage. — Breslau: 20.30 Glasba iz pastirskega življenja. — Praga: 19.30 Simfoničen koncert češke filharmonije. Gretry: Ophale in Procris. Mozart: Les petits riens — Schubert: Rozamunda — Weber: Poziv na ples — Glazunov Razmonde — Dvořák: Dva valčka — Brahms: Dva ogrska plesa — J. Strauß: Ob lepi modri Donavi. — Schenectady: 20 Orkestralni koncert. — Stuttgart: 20.15 Simfoničen koncert. Mozart: Mavriška žalna glasba — Koncert za flavto in harfo — Jupiterska simfonija; 21.15 Predavanje: Nemška proza in pesem v zadnjih 100 letih: H. Heine in »Das junge Deutschland«. — Frankfurt: 20.15 Koncert Hindemithove skupine. — Rim: 20.40 Operetni večer. — Oslo: 20 Koncert. — Langenberg: 20.15 Koncert Hindemithove skupine s spremljavo orkestra. — Berlin: 21 Koncert komorne glasbe. Dvořák: Godalni kvartet f-dur — Beethoven: Godalni kvartet b-dur. — Darenty: 20.30 Koralni koncert. Maša v b-molu; 22 nadaljevanje. — Dunaj: 19 »Čudež Helianca«, opera v 3 dej. (Korngold). — München: 20.05 »Španski slavček«, opereta v 3 dej. (L. Fall). — Milan: 21 »Carmen«, opera (Bizet). — Budapest: 19 »Holtak szigete«, opera (Zador).

Petek, 30. marca.

Zagreb: 19.30 Ptenos Bachovega pasijona po Matevžu. — Breslau: 20.10 »Hanca gre plesat«, opereta v 3 delih (Eysler). — Praga: 20 »Lepa Galathea«, opereta (Suppé), ptenos iz Brna; 21.15 koncert predklasične glasbe. — Barcelona: 23.05 Koncert. Mozart: Ave verum. — Pergolesi: Stabat mater. — Millet: Devici bolečin. — Victoria: Caligaverunt oculi mei. — Leipzig: 21.15 Simfoničen koncert. — Schenectady: 20 Orkestralni koncert. — Stuttgart: 20 Vijolinski koncert. — Hamburg: 19.25 »Letiči Holandec«, opera (Wagner). — Katowice: 20.15 Ptenos simfoničnega koncerta iz Varšave. — Brno: 20 »Lepa Galathea«, burleskna opereta v 1 dej. (Suppé). — Rim: 20.45 Instrumentalni in vokalni koncert. — Oslo: 20 Simfonični koncert filharmoničnega orkestra v Oslo. — Langenberg: 20.15 koncert renske glasbe. — Berlin: 20 Schubertov večer. Zborovske in druge njegove skladbe; 22.30 Južnitalske pesmi. — Darenty: 21 in 21.35 koncert. — Dunaj: 19.30 Bach: Pasijon po evangeliju sv. Matevža — München: 20 koncert. Wagner: Uvertura iz »Faust«. — Predavanje o radiofoniji v Nemčiji. — Scene iz opere »Fidelio« (Beethoven). — Milan: 20.50 koncert. — Budapest: 20.30 Koncert skladb za čelo. — Varšava: 20.15 Koncert francoske glasbe. Izvaja varšavska filharmonija.

Sobota, 31. marca.

Zagreb: 19.30 Ptenos iz ljubljanske opere. Praga: 21 koncert monakovskega tria kitar. — Leipzig: 20.15 Zabavni večer. — Stuttgart: 20.15 Predavanje: Potovanje po južnih morjih. Ptenos programov sosednih postaj; 22.30 Plesna godba, ptenos iz Berlina. — Hamburg: 20 »Začarani grad«, opereta (Müllacker). — Katowice: 20.30 »Netopir«, ptenos iz Varšave. — Brno: 19 koncert slovaških narodnih pesmi. — Rim: 21 »Lovi za biseri«, opera v 3 dej. (Bizet). — Oslo: 20 Orkestralni koncert; 21.30 koncert skladb za vijolončelo. — Berlin: 20.10 »Tragödiabase, komična opera v 4 dej. (d'Albert). — Darenty: 21 komorni koncert; 23.20 koncert Mozartovih skladb. — Dunaj: 18.30 Glasbena akademija (Petje, klavir in vijolina); 19.45 »Markiza iz Areisa«, igra v 5 dej. (Diderot). — München: 19.30 Simfoničen koncert 20.45 Lahka glasba. — Milan: 20.50 Koncert. — Varšava: 20.30 »Netopir«, opereta v 3 dej. (Strauß).

Zdravstvo

Dr. V. Sporn, specialist za notranje bolezni: Protituberkulozni dispanzer v Ljubljani

Občinski svetniki kluba SLS so stavili na seji občinskega sveta dne 6. marca več samostojnih predlogov za povzdigo zdravstva v Ljubljani, in med drugimi je stavil občinski svetnik Jože Rutar predlog, da se ustanovi protituberkulozni dispanzer.

V povojnih letih je zraslo v celi državi in tudi v Sloveniji mnogo zdravstvenih zavodov. Na vsa moč so se podpirale vse panoge profilaktične medicine, ki ima nalogo, da raziskuje in odstranjuje vzroke bolezni ter jih skuša še pred izbruhom preprečiti. To politiko je vodil g. dr. A. Štampar, univerzitetni profesor higijene v Zagrebu, odločujoča oseba v ministruvstvu za narodno zdravje. Posrečilo se mu je dobiti za te institucije vedno dovolj denarja, tudi Rockefellerjeva ustanova je prispevala svoj delež. Tako so se lahko ustanavljali po vzoru modernih držav zavodi, dobro opremljeni z materijalom in personalom, razvila se je intenzivna propaganda, prirejale so se higijenske razstave. Inozemske komisije so prihajale k nam, ogledovale, se čudile, dočim so se doma čule nepopolne kritike. Govorilo se je, da gre vse preveč denarja za to panogo zdravstva v škodo kurativne medicine, ki ima nalogo, da nastale bolezni zdravi. Za zgled se je navajalo ljubljansko bolnico, ki je pod državnim varstvom le životarila in dosledno propadala. Spomnim se na obupne razmere umobolnice na Studencu, na pomanjkljivo oskrbo bolnikov in na zmanjšani obrat v ljubljanski bolnici. Belgrad ni imel zadostnega razumevanja za naše razmere, zato je vse težko pričakovalo, da prevzame zdravstvo oblast in da napravi red.

Ni pa samo država in oblast poklicana, da skrbe za zdravje državljanov, ampak tudi občina. Zato sodi ustanovitev protituberkuloznega dispanzerja v delokrog občine. Če pa razmišljamo gornji predlog, ki je bil stavljen v občinskem svetu, se nam nehoti vsiljuje vprašanje, ali ne bi bilo boljše, da se reši problem tuberkuloze za vso ljubljansko oblast enotno. Zdi se mi namreč, da je ustanovitev takega dispanzerja še v preloži.

Kako je zdaj preskrbljeno za tuberkulozne bolnike? Lansko leto so bili ustanovljeni na posameznih oddelkih ljubljanske bolnice ambulatoriji, v katerih se revne bolnike brezplačno preiskuje ter se jim oddaja zdravila. Tudi na internem oddelku obstaja tak ambulatorij, ki služi med drugimi tuberkuloznim bolnikom. Še celo zdravilo se je ambulantno, n. pr. z pneumotorakom. Vendar je bilo vse to v majhnem obsegu, ker ni bilo zadostnih kreditov. Na internem oddelku je tudi oddelke za težke slučaje jetike. V par teshih sobah stoji postelja pri postelji. V dušnem ozračju umirajo dan na dan, eden za drugim. Poleti v vročini, pozimi v mrazu kašljajo drug v drugega. Kako vse drugače se počutijo v zračni lopi, ki je naslonjena na zadaj na poslopje in kjer vsaj nekateri ležijo čez poletje. Ta lesena zgradba jim nudi dovolj

RADIO potrebščine
v največji izbiri stalno v zalogi pri
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5 Telet. 407

pokažejo svojo iskreno voljo za odpravo stanovanjske bede. Morda bomo povedali tudi, da imajo baš demokrati najmanj legitimacije, da se danes zavzemajo za g. Rebeka. Bilo je za to več prilike in g. Rebek bi jim bil najbrž takrat bolj hvaležen.

Dopisi

Moste pri Ljubljani

Orliški krožek v Mostah priredi danes ob 6 zvečer v Ljudskem domu v Mostah proslavo Materinega dne. Spored: 1. Deklamacija, 2. Tiki — pojejo gojenke, 3. Kaj ti je mojca? — vaje mladenk, 4. Deklamacija, 5. Petje — poje zbor mladenk, 6. Igra: Lurška pastirica. Vabljenje vse matere in prijatelj, da dostojno proslavimo praznik naših mater.

Vrhnika

V Gospodarskem društvu na Vrhniki čaka sreča še vse tiste, ki si iz kakršnegakoli vzroka niso še mogli nabaviti srečk II. Stadionske loterije. Srečke so vse plačane, da ne bo nepotrebnih skrbi. Prodajale se bodo dopoldne v prodajalni, popoldan pa v Rokodelskem domu ob priliki igre »Sv. Elizabeta«, katero priredi Marijina družba na Vrhniki popoldan ob 3 in zvečer ob pol 8. Kupite hitro, da ne bo zmanjkalo srečk.

Varujte se hripe!

Najboljše varstvo proti hripi, škrtatci, difteriji, angini, influenci in prehladu nudijo vam preizkušene

ANACOT-PASTILE

DR. WANDER

Nobena hiša ne bi smela biti brez njih! Cena jim je tako nizka, da so vsakomur dostopne. Čuvajte se manj vrednih preparatov ki v novem času posnemajo Anacot-pastile.

Kranj

»Kar mačka rodi, miši lovi«, kar pa je SDSar — denuncira. Dokaz. Nedavno tega je imel v Kranju v Ljudskem domu filmsko-skopično predavanje tajnik Prosvetne Zveze g. Zor. Brž je eden teh častivrednih gospodov tekel na glavavstvo povedati, da Ljudski dom nima licence itd. Ali je pa morebiti dotične vodila samo skrb za postavnost in red? Raji tako rečemo, da ne delamo komu krivice, ampak dejstvo se je zgodilo. — Vodovod naš spet par dni ne daje popoldne vode v prvih nadstropjih naših hiš? Kje je vodovodni odbor, na katerega smo stavili velike upe? — 20. t. m. bo zanimiva vodopravna razprava radi nekkih nasipov ki jih stavi ali misli staviti ob Savi »Jugočeška«. Ostali mejaši Save tožijo. — Vrh Čašnja bo nova tekstilna tovarna; pravijo, da si gotovi gospodje še niso razdelili »interesne stene«, ker bi nekateri radi bili povsod zraven. — Puškarsko šolo hočejo na vsak način spraviti iz Kranja, odkar je gotovo, da se sedanji lastnik puškarnice g. Poschinger preseli v Učice. Ker ne gre javno, se pridno intrigira.

Tržič

Materinska prosva se vrši danes takoj po večernicah v dvorani »Našega doma«. Spored je prav lepo izbran. Vstopnine ni; imajo pa prednost na sedežih matere. Naj bi prireditev pokaže, da materinstvo uživa v naših vrstah zaslužen ljubezen in spoštovanje!

Zenski shod so sklicali socialisti v preteklem tednu v svojo dvorano. Pa se ni vršil, ker ni bilo udeležbe. Namen tega shoda nam ni znan, vemo pa, da se je tržička žena in dekle spomnila ob tej priliki na resolucijo za odpravo § 144, ki je bila lani razložena in sprejeta v socialistični dvorani. — V poljanilo: Boj za odpravo § 144 pomenja boj za žalostno pravico, da bi bilo dovoljeno moriti nerodni človeški zarod.

Orlovska akademija je na praznik sv. Jožefa pokazala, kaj doseže vztrajnost in disciplina pri mladini. Prav nič nismo pogrešali kupcev, ki so v prejšnjih letih morali tudi na orlovskih akademijah dvigati zanimivost programa. Ker zadnje čase pri nas izmed telovadnih društev stopa samo orlovska organizacija z nastopom pred občinstvom, je bila tudi udeležba na akademiji naravnost ogromna. Mladina, le krepko naprej!

Novo mesto

Razsvetljava na novomeškem kolodvoru. Na novomeškem kolodvoru vplujejo tako v kolodvorskem poslopiju, kakor tudi na ostalem h kolodvoru spadajočem prostoru električno razsvetljavo namesto dosedanj razsvetljave s petrolejem. Postavljenih bo tudi večje število obločnic, ki bodo razsvetljevale zunanje kolodvorske naprave. Inštalacija bo v kratkem dovršena.

Higijska razstava. V Novem mestu je bila od 18. do 22. marca t. l. higijenska razstava z olivritvenim predavanjem g. dr. I. Pirca. Razstavo so oridno obiskovali domačini kakor tudi okoličani.

Ptuj

Uradni vodja na magistratu. G. glavar Mihael Zavodlal, ki si je kot gerent v zadnjem času pridobil mnogo zaslug in priznanja vseh strank in slojev, je bil v zadnji tajni seji mestnega sveta imenovan za uradnega vodjo ptujskega magistrata. Uradne agende, ki so bile svojačasno odzete, kakor n. pr. obrtni referat, domovinstvo itd. bo glavarstvo zopet izročilo mestnemu magistratu.

Demokratske zadevščine. Ptuj ima olepševalno društvo, ki spi spanje pripravičnega že nekaj let, o čemur se utegne vsakdo prepričati, ki pogleda n. pr. prostor za stolno cerkvijo, kjer se je podrla stara vojašnica. Društvo ima v mestnem vrtu tudi kompleks z gostilno. Sklicali so vse, kar leže ino grede demokratski, na zadnji občni zbor olepševalnega društva, in tam dosegli sklep, da se da takozvana Švicarija z vrtom, igriščem in travniki ptuj-

skemu Sokolu v najem za dobo 10 let. Najemnina bo sedva bagatelna. Tako bo Sokol vodil svojo birtijo in telovadil. Ker niso pustili voliti s pooblastili, so seveda prodrli. Potem se je pa še očitalo županu Breščiču, ki se je izjavil proti, da hoče imeti morda on Švicarijo, kar je primerno zavrnil z opazko, da bo pač tedaj prvak Sokolov v Ptuj za natakarija. Značilno je, da je demokratsko učiteljstvo polnoštevilno bilo navzoče pri tem občnem zboru, dočim ga ni bilo pri občnem zboru jugoslovanske Matice in jih tudi pri Jadranski Straži zaman išče. Na mestnem magistratu se je SDS postavila v strogo stvarno opozicijo z volim grmenjem proti zapisnikom in v osebnih zadevah.

* * *

Stari trg pri Ložu. 10. t. m. je bil pokopan posestnik gostilne, mlina in žage Beli malen gosp. Ivan Petrič, star 52 let. Velika udeležba je pričala, kako so ga radi imeli ljudje zaradi njegovega dobrega srca. — Auto-družba Rakel-Stari trg je v likvidaciji; promet vrši z njenim vozovi po istem redu (enosmerni vožnja stane zdaj 32 Din) tvrdka Milkovič; avto (za cirka 20 oseb) pripelje iz Starega trga na žel. postajo, Rakel k osebnemu vlaku za Ljubljano vsako jutro ob 6. uri in od tam nazaj vozi dnevno od osebnega vlaka iz Ljubljane

ob 16.45. — S podporo 50 odstotkov, se bo najbrže še letošnje poletje pregradila vaška pot Belj malen-Višavek (z 2 vzdignjenimi mostovi) v deželno cesto 2. vrste, da ne bo vsakoletni nastop vode pod Pudo dom več zapiral prometa na glavni cesti Stari trg-Cabar. Ako se zedinijo vaščani, se bosta letos gradili tudi napajališča na Bloški polici in v Babnem polju. Zdravstvena oblast in občina Stari trg pripravljata tudi načrte, kako preskrbeti te kraje z zdravlo vodo (lani se je pojavil tifus, zlasti v vasi Višavek). — 20. t. m. je priredila orl. družina Stari trg akademijo, ki je pokazala v marsičem napredek Orlov. — 18. do 28. febr. se je vršil v župni cerkvi sv. misijon (4 oo. lazaristi), ki je bil izredno dobro ves čas obiskan, sklepna procesija (3000 oseb) je bila veličastna. Na novo ustanovljeno Apostolstvo mož šteje 136 članov. Vseh 11 dni je vladal najlepši red in mir v celi župniji.

Krojaški atelje

za GOSPODE in DAME nudi priznano prvovrstno, solidno izdelovanje in točno postržbo po zmernih oziroma konkurenčnih cenah in se priporoča

STANISLAV VIDOVIČ, MARIBOR, Gledališka ul. 10

Stavbno gibanje v Ljubljani

Visoko število stanovanjskih odpovedi bo vrglo s prvim majem t. l. okrog 1200 družin na cesto. Seveda jih bo večina teh naložila svoje pohištvo na selitvene vozove ter se bo vselila v nova dobljena stanovanja. Za ta selitveni promet bo Ljubljana komaj dorasla in vsi ljubljanski prevozniki bodo imeli čez glavo dela, da bodo mogli toliko selitvenega blaga spraviti izpod ene strehe pod drugo. Vse to bo treba urediti v osmih dneh. Razen tega bo velika ovira nastala s tem, ker bo okrog 250—300 družin postavilo svoje pohištvo res na cesto, ker ne bodo vedle kam z njim. Ostale bodo brez stanovanja vsaj za nekaj časa. Odpovedani najemniki iztikajo pridno za stanovanji, vendar večinoma brez uspeha, ker se ne morejo odločiti, da bi stanovanje vzeli, bodisi iz razloga, da hočejo boljše bodisi cenejše. Radi tega so stanovanja, zlasti v novih hišah na periferiji mesta, še neoddana ter čakajo navala v zadnjih dneh meseca aprila.

Z letošnjim letom pa se bo število stanovanj precej povečalo; dosti lanskeletnih stavbnih gospodarjev bo letos dokončalo svoje nove stavbe, kar bo vrglo skoro 270 novih stanovanj. Tri petine teh stanovanj bo takorekoč v sredini mesta. Naval na ta stanovanja je ogromen, zlasti na nova stanovanja v palači Delavske zbornice in Pokojniškega zavoda na Miklošičevi cesti. Stanovanja v palači Pokojniškega zavoda bi se menda oddala po vsaki ceni, 1 kor v dobi verižništva. Toda malo je izvolilo! V hiši Delavske zbornice imajo stranke stanovanja že odkazana. Veliko stanovanjsko poslonje mestne občine na Poljanski cesti in Poljanem nasipu pa bo v najboljšem slučaju dogotovljeno v pozni jeseni.

To bi bila večja poslopja zgrajena v stanovanjske namene. Ostala poslopja so enodružinske in dvodružinske hiše, katere bodo dogotovljene tekom poletja.

Letošnja stavbna sezona obeta biti prav živahna. Upanje obstoji, da bo stavbna stroka polno zaposlena.

Mestni magistrat je izdal letoš sleden stavbna dovoljenja:

Poldetu Sparhaklu, drž. uradniku, Gallusovo nabrežje 11, za visokoprtilično enodružinsko hišo. — Tovarnarju Dragotinu Hribarju, Zaloška c. 14, za prizidek strojnice. — Tovarnarju Josipu Reičnu, Poljanski nasip 4, za prizidek kolarnice. — Ivanu Simončiču, trgovcu na Celovski cesti 62, za adaptacijo trgovskih lokalov. — Miroslavu Urbasu, posestniku v Slomškovi ulici 13, za adaptacije v notranjosti hiše in dvorišnega poslopja. — Ivanu Prebilu, zid. mojstru, Jeranova ul. 13, za deloma zidano skladišče. — Dr. Antonu Brečlju, zdravniku na Emonski, za prtilični prizidek pralnice

in rastlinjaka. — Blažu Korošču, žel. vlakovodji, za visokoprtilično dvodružinsko hišo.

Večje pa je število stavbnih gospodarjev, ki so zaprosili za stavbna dovoljenja, a jim mestni magistrat tega še ni izdal. Vseh je 28; od teh je samo hiša Direkcije drž. železnice v Pražakovi ulici, ki bo imela 13 stanovanj. Vse ostale hiše so eno in deloma dvodružinske. Mnogo je vloženih prošelj za večje ali manjše adaptacije, katere pa za olajšanje stanovanjske bede ne pridejo v poštev; celo nasprotno, ker bodo nekateri stanovanjske prosiore adaptirali za trgovske lokale.

Za stanovanjske hiše so letos prejeli sledeči hišni gospodarji uporabna dovoljenja:

Matevž Škerjanc, posestnik, za stanovanjsko hišo s tremi stanovanji v Riharjevi ulici. — Andrej Senegačnik, posestnik, Cesta v Rožno dolino, za enonadstropno hišo s tremi stanovanji. — Mihajlo Amon, posestnik, Linhartova ulica, za enonadstropno enodružinsko hišo. — Matija Jankovič, kleparski pomočnik, za visokoprtilično enodružinsko hišo na Opekarski cesti. — Viljem Klenha, posestnik, za enonadstropno dvostanovanjsko hišo v Robbovi ulici. — Avgust Zabkar, industrijalec, za visokoprtilično enodružinsko vilo na Tünnisevem svetu levo Dunajske ceste onstran Strojnih tovarnih in livaren. — Mestna občina za 14 hišic s 36 stanovanji v Koleziji. — Simon Praprotnik, mizarski mojster, v Jenkovi ulici 7 za enonadstropni nazidek svoje hiše. — Luka Šetina, dimnikarski mojster v Jelovski ulici, za prtilično enostanovanjsko hišo. — Franjo Pečenko, železniški uradnik, za enonadstropno hišo s tremi stanovanji na Aleševčevi cesti. — Ivan Borštink, kleparski pomočnik, za visokoprtilično enodružinsko hišo v Orlovi ulici. — Feliks in Ana Bradac, posestnika, za enonadstropno enodružinsko hišo v bližini Robbove ulice. — Mila Vardjan-Šaričeva za enonadstropno enodružinsko hišo v Robbovi ulici. — Anton in Frančiška Rantaša, za visokoprtilično hišo s tremi stanovanji na šišenskem hribu poleg hotela Bellevue. Ljubljana tudi letos ne pričakuje več večjih stavb. Večja kompaktna stavba bo samo poslopje pošte hranilnice na Aleksandrovi cesti, glavna carinarnica za glavnim kolodvorom ob Vilharjevi cesti. Večji kompleks malih hiš bo zidala mestna občina z nedavno dovoljenim šestmilijonskim posojilom. Pričakovati je, da bo letos začela postavljati svojo palačo tudi Vazjemna zavarovalnica ob Masarykovi cesti; stavba zadruge »Delavske doma« (Stari trg 2) pa namerava še letos postaviti kakih 20 delavskih hišic, a še ne ve kje, ker stavbišča šele išče. — V najugodnejšem slučaju bo mestna občina že letos pričela delati nadvoz čez rampo na Dunajski cesti, kar bo dalo velikanjskega dela, če bo sedanji Plečnikov projekt obveljal.

Sport

DANASNJE PRVENSTVENE TEKME LNP.

V Ljubljani: Hermes:Slavija in Ilirija:Jadrani: v Mariboru: Maribor:Švoboda, Zeleničarji:Ptuj.

Na prostoru SK Ilirije se odigra danes IV. kolo pomladanskega prvenstvenega tekmovanja. Ob 14 nastopita Hermes in Slavija, za njima približno ob 15.40 Ilirija in Jadran. Igra se ob vsakem vremenu, le skrajno poslabšanje vremena in terena bi moglo tekmi preprečiti.

Današnji tekmi moreta prinesiti spremembo samo na koncu prvenstvene tabele. Hermes, ki ima iz jeseni slab placement v tabeli, more z dobrim rezultatom proti Slaviji napredovati na 4. mesto, pred SK Slovan; Slavija bi nasprotno mogla z eventualno zmago nad Hermesom potisniti Hermesa na poslednje mesto. Ilirija bo v današnjem srečanju skoro gotovo dosegla dve nadaljnji točki, utegne pa imeti z Jadranom mnogo posla, ako bi indispozicija njenega moštva trajala še dalje. Jadran ima mnogo vzroka, da zaigra z vso voljo, da se tako rehabilitira pred publiko za debakl, ki ga je doživel preteklo nedeljo.

V Mariboru se danes istotako nadaljujejo prvenstvene tekme. Maribor zadene v Švobodi na žilavega nasprotnika, Zeleničarji bodo imeli proti Ptuj skoraj gotovo lažji posel.

S. K. »Jadranci«. Danes se odigra prvenstvena tekma z S. K. Ilirijo. Postava prvega moštva: Logar Peter, Zor, Steiner, Rogar, Bončina, Znidarič, Benedetič, Perko, Rapa, Brear, Jamnik, Rezvara; Gartner I. Reditelj: Bežalj, Klier, Carl, Cemažar; Gartner II. Poselava rezervnega moštva: Gartner I., Seidel, Cemažar, Sever, Markič, Hudales, Jerina, Koman, Bavovec, Križnar, Kocjan, Reditelj: Zor, Steiner, Bučar, Gartner II. Zbirališče za rezervno ob pol 10, za prvo moštvo pa ob 15 v Zvezdi. — Tajnik.

Sportni teden

Pri Oslo na Norveškem so napravili smučarsko skakalnico, ki bo omogočila skoke do 80 m; Carlsen je skočil 73.5 m daleč. Tam gori na severu je zimski sport še zmeraj v polnem razmahu; Thunberg se je zopet zelo odlikoval in je zmagal zadnjič v vseh štirih drsnihih tekmah.

Njegov rojak, izborni tekač Katz, je pozvan od finske lankatletike zveze, naj prične s treningom za olimpijske igre. Drug mešov rojak, Kohlemainen, se udeležuje teka povprek pa Ameriki in je zmeraj med prvimi. Zalibog je Artur

Newton, ki je bil daleko na prvem mestu, tekmo pustil. Morda je v začetku preveč forsiral. — Peltzer je prišel iz Amerike nazaj; včeraj smo pisali o tem. Med tednom smo pa pisali o Japoncih in o njih upih glede olimpijskih iger. Lastne olimpijske igre hočejo že drugo leto prirediti »Latincije«; tako so sklenili pod predsedstvom Primo de Riveru zastopniki Španske, Portugalske in ameriških romanskih držav; igre se bodo imele v španske ali pa latinske olimpijske igre. Ob priliki letošnjih iger bodo stanovali Čehi v Zandwoortu pri Amsterdamu. Glede priprav v Amsterdamu smo tudi med tednom pisali. Kot desetbojnika bodo poslali Amerikanci v Amsterdam Indijance Elkinsa, ki ni daleč za Thorpejem, znakovalec iz leta 1912; tudi Thorpe je Indijanec. Lani si je priboril Elkins ameriško prvenstvo v desetboju; v treh tekmah (kopje, diskos, skok s palico) je celo boljši kot je bil Thorpe, 100 m pa prečel v 11.2, kot svoj čas Thorpe. Šved Nielsen je skočil brez zaleta 3.26 m daleč. Milansko areno bodo spremenili v stadion in ga bodo priključili zlasti za lahko atletiko in za tenis.

V rimskem stadionu bo na danes Mussolini prvi brenil žogo in bo s tem otvoril nogometno tekmo med Italijo in Ogrsko; ta tekma ima tudi politični značaj. Od italijanskih tekem zadnjega časa omenimo tri: Milano-Bologna 1:1, Alessandria-Juventus 2:0, Genova-Internazionale 6:0. O reformah glede italijanskih prvenstvenih tekem bomo posebej pisali. Na Angleškem je Huddersfield z 42 točkami že daleč spredaj; Everton in Cardiff imata po 38 točk. Polovici angleške prve lige grozi padec v drugo ligo. Vse drugo o nogometu bomo poročali med tednom.

Že dolgo pa nismo nič pisali o Suzani. Sedaj beremo, da sta ona in Féret prosila za zopetno podelitev amaterstva, pa da so jima prošnjo odbili? Njiju rojak Cohet bo igral v ujanu na Dunaju. Drug velik igravec tenisa, V. Richards, si je z zmago nad Hestom priboril ameriško profesionalno prvenstvo. Na občnem zboru zveze tenisa so na novo sprejeli Kubo, Venezuelo, Paraguay in Monaco, Avstrijo in Češkoslovaški so pa dali še en glas in imata sedaj po dva glasova. Dalje je zveza sčlenila, da se olimpijski iger ne udeležijo. Zmago v evropski coni Davisovega pokala proročujejo Avstralciem — Henessey je premagal Tildena!

Avstralski kolezarji se bodo letos v velikem številu udeležili tekme po Franciji okoliž.

Hitrejši kot kolo je avto, a nekaterim še zmeraj ne dosti hiter: Segrave si gradi avto s

GOSPODE!
Lepo **ŠRAJCO** za **VEČER**
dobro oblikovan **OVRATNIK**
lepo **OVRATNICO**
ima **G. CADEŽ**
ŠTETARJEVA ULICA

1300 KS in hoče zboljšati Campbelllov rekord od 393 km gor na 400 km. — Anglija ni marala prirediti tekme za »Veliko darilo Evrope« in jo bo priredila Italija, 9. septembra.

Hitrejši kot avto je aeroplan. Amerikanec Charles Holman je napravil z njim 1433 pentelz (loopingov) in je zboljšal s tem rekord Francoza Fronvala 1111 loopingov; samo časa ne izvemo, ki ga je Holman porabil.

Fronvalov rojak Hostin (polteška teža) je obojoročno potegnil 112,5 kg, napravil nov svetovni rekord. Arnout (lahka teža) je potegnil 100 kg, Roger (srednja teža) je obojoročno sunil 133 kg.

Vseh teh rojak Crique je še zmeraj izboren bokser; 18letnega Angleža Carterja je premagal z lahkoto, po točkah. Breitenstraeterja se je zmagal nad Showom samo zato posrečila, ker je dobil ta v 5 rundi težek udarec na oko. Tunney se bo boril ali s Sharkeyem ali s Heeneyem ali z Risksom. Za boj Dempseyja proti Paulinu bodo pa zgradili v Los Angeles velikanjsko areno, za 135 tisoč gledavcev; sredstva je dal na razpolago neki v Ameriki bivajoči baskovski milijonar. Je še dosti drugih novic, pa so bolj brez pomena in jih ne bomo zapisali.

Pač pa bomo zapisali, da se bodo vršila 21. in 22. julija v Pragi slovenska plačalna prvenstva. V prsti rokoborbi je Lewis premagal Stecherja, v 2:30; 60.000 dolarjev je dobil.

Za naš tujski promet

Včeraj se je vršila pod predsedstvom dvorog svetnika dr. Marna seja Zveze za tujski promet v Sloveniji, ki so se je udeležili številni funkcionarji in na kateri so se obravnavala zelo važna vprašanja našega tujeskega prometa. Izmed mnogostilnih zanimivih referatov in živahnih debat omenjamo samo najvažnejše. V prvi vrsti moramo omeniti zanimivo poročilo o tujsko-prometni propagandi in reklam. Zveza svojim skoro četrdesetletnim tradicijam je Zveza tudi to pot skrbela v zadostni meri za to, da se naše privlačne naravne krasote tim najbolj mogoče publicirajo po vsem svetu. Za letošnjo sezono se je izdalo v 15 tisočih izvodih zelo praktičen, ilustriran informativni letak o slovenskih kopališčih in letoviščih. Ta letak je sestavljen v petih jezikih: nemščini, francosčini, češčini, srbsčini in hrvaščini ter bo služil kot najuspešnejše in najcenejše propagandno sredstvo. Vpoštevajoč živahno zanimanje nemškega potujočega občinstva za naše kraje se je založil eleganten, ilustriran, zložljivi prospekt v nemškem jeziku, ki se bo pošiljal brezplačno v mnogo tisočih izvodih številnim potovalnim pisarnam v Avstrijo in Nemčijo. Za francosko, nordijsko, poljsko, madjarsko in ostalo evropsko potujočo publiko se je razposlal sličen prospekt v francoskem jeziku. V tisku se nahaja Vodnik za Celje, bogato ilustriran in okusno opremljen; to delo je istotako spisano v nemščini. G. vladni svetnik dr. Andrejka je spisal strokovnjaki Vodnik po Ljubljani v nemškem jeziku. To delo bo izvršeno v bakrotisku, okrašeno z obilnimi slikami Ljubljane in okolice ter naravnost razkošno opremljeno.

S temi deli bo izpolnjena obnuba vrzel v našem tujsko-prometnem slovu. Za slovensko občinstvo se bo v kratkem izdal priročen Vodnik po našem Jadranu.

Ogromne stroške, ki jih je povzročila založba teh publikacij, krije Zveza iz dohodkov svoje oficijelne potovalne pisarne »Putnik«. Vred svojega kulturnega in točnega poslovanja si je Zvezina potovalna pisarna pridobila simpatije slovenskega, kakor tudi tujega potujočega občinstva ter izkazuje dan za dnem večji promet. Njene zveze z oficijelnimi potniškimi uradi v inozemstvu pa ji omogočajo točno informiranje tujcev o naših krajih, naših prometnih razmerah, udobnosti in cenenosti naših letovišč in kopališč.

Zveza vzdržuje še vedno mostove, galerije in pota v soteski »Vintgar«, vključno temu, da na teh napravah vsakoletne povodnji napravljajo velikanske škodo. S pobiranjem prispevkov pri vstopu v sotesko se ti stroški le deloma krijejo ter mora Zveza ostanek kriti iz svojega in pa s tozadevnimi subvencijami, ki pa so zelo pille.

Po svojih močeh je naša centralna tujsko-prometna organizacija podprla tudi razne akcije posameznih društev v prosepah tujeskega prometa. Med drugimi moramo navesti večjo podporo, ki se je naklonila Zimsko-sportni Zvezi v svrhu prirejanja smučskih tečajev in tekem.

H koncu je podal ravnatelj Pintar zanimivo poročilo o načrtu za zgradbo žične železnice (vzpenjače) na Veliko Planino, za katero so že načrti in proračuni izgotovljeni. Projekt bazira na preciznih podatkih in temeljitih izkušnjah ter podja vso možnost za čimprejšnjo realizacijo. Za izvedbo tozadevnih pripravljanih del se je izvolil poseben odbor, obstoječ iz gg.: dvorog svetnika dr. Marna, obl. odbornika prof. Jarca, dr. Tlačarja, finančnega prokuratorja dr. Souvana in ravnatelja Pintarja. O tem, za razvoj našega tujeskega prometa tako važnem projektu bomo v kratkem prinesli še obširnejše poročilo.

Zveza za tujski promet je zopet pokazala, da se v polni meri zaveda svoje važne in težke naloge, ki jo vrši na polju našega narodnega gospodarstva.

Šolske vesti

Premeščeni so naslednji učitelji in učiteljice v mariborski oblasti: Kamensček Valerija od Sv. Boltenka v Slov. goricah k Sv. Križu pri Rogški Slatini; Ivan Ferik od Sv. Jurija ob Pesnici k Sv. Duha na Stari gori; Nečimer Alojzij od Sv. Duha na Stari gori k Sv. Juriju ob Pesnici; Kos Berta s Kaple k Sv. Boltenku v Slov. gorici. — Lea Mayer-Kaiserberger, dodeljena pisarni okr. šol. nadzornika, je premeščena na deško osnovno šolo v Ptuj.

Napredovali so:

1. skupino II. kategorije: Josipina Smole, učit. v St. Janžu, Erna Jankovič-Roman, učit. na Viču; Ana Bantan, učit. v Rakovcu; Marija Milbana, učit. v St. Ilju pod Turjakom; Emilija Lovrec, učit. v Selah pri Ptuj;

2. skupino II. kategorije: Marija Smolič, učit. v Šmarju; Ivana Justin, učit. v Planju; Alojzij Bulovec, šol. upravitelj v Begunjah; Mirko Kovar, strokovni učit. na mešč. šoli v Celju; Ana Karčič-Tomažič, učit. v Mariboru; Dragojla Farazin-Kosi, učit. v Mengšu; Anton Nanut, učit. v Mengšu; Silvij Mihelič, učit. v Zametu; Alojzija Modic, učit. v Cerknici;

3. skupino III. kategorije: Ida Kotnik, učit. žen. roč. del v Senici; Marija Trobej, učit. žen. roč. del v Šoštanju;

4. skupino II. kategorije: Julijana Turk, učit. v Igavci; Gabriel Lumar, učit. v Trbičah; Ivan Steže, učit. v Trzinu; Marija Sovnik, učit. v Štrekljencu; Slavko Zupevc, učit. v Sromljah; Ana

**Prispevajte
v Fond za Akademijo
znanosti in umetnosti in za
Narodno Galerijo
v Ljubljani!**

ki so ga oni mogli vračati samo s pač ognjevitim, toda pojemajočim ognjem iz pušk. Pa se vendar niso zrušili; in Olivierovo kratko poročilo se končuje z močnim priznavanjem in občudovanjem skrivnostnega junaštva teh duševno bolnih. »Naša vrsta se je nazadnje pomaknila naprej,« piše Olivier, »in jih je nagnala v reko; ujeli smo generala St. Clarea in nekaj drugih častnikov. Stotnik in major sta v boju oba padla. Ne morem si kaj, da ne bi rekel, da je bilo v zgodovini pač malo krasnejših prizorov videti, kakor je bil ta zadnji vztrajni odpor tega izrednega polka; ranjeni častniki pobirajoči puške mrtvih vojakov in general sam kljubujoč nam na konju gologlav in z zlomljenim mečem. O tem, kaj se je generalu primerilo kasneje, Olivier tako molči, kakor stotnik Keith.

»Prav,« je mrmral Flambeau, »nadaljujte do naslednjega drobca svojega dokaza.«

»Za naslednji dokaz,« je dejal oče Brown, »je bilo treba nekaj časa, da sem ga našel, pripovedovati ga pa ne bo treba tako dolgo.

Nazadnje sem našel doli na lincolshire-skem barju starega vojaka, ki pri Crni reki ni bil samo ranjen, marveč je klečal poleg umirajočega stotnika. Ta je bil neki stotnik Clancy, velik irski bivoli; in skoraj bi se zdelo, da je prav toliko umiral iz besnosti kolikor od krogl. On vsekakor za ta smešni napad ni bil odgovoren; zapovedati mu ga je bil moral general. Njegove zadnje spodbudne besede so se po mojem poročevalcu glasile takole: »Tamle pa hodi stari osel s koncem svojega odbitega meča. Hotel bi, da bi bila odbita njegova glava.« Opazili boste, da je menda vsakdo opazil to podrobnost o zlomljeni mečevi ostrini, dasi jo večina ljudi gleda nekoliko spoštljiveje kakor je za rajni stotnik Clancy. Zdej pa o tretjem odlomku.

Pot skozi gozd se je začela dvigati in govornik je zavoljo sape nekoliko obstal, preden je šel naprej. Nato je z istim poslovnim glasom nadaljeval:

»Sele pred enim ali dvema mesecema je na Angleškem umrl neki braziljski častnik, ki se je bil sprl z Olivierom in zapustil domovino. Bil je znana osebnost in tu in na celini, Španec, Espado po imenu; sam ga poznam rumenoličnega starega gizdalina s krivim nosom. Iz raznih zasebnih razlogov so mi dovolili, da sem si ogledal listine, ki jih je zapustil; bil je kajpada katoličan in jaz sem bil proti koncu pri njem. V njih ni bilo ničesar, kar bi katerikoli kotichek črne St. Clareske zadeve razsvetlilo, izvzemši pet ali šest navadnih šolskih zvezkov, napolnjenih z dnevnikom nekega angleškega vojaka. Samo to si morem misliti, da so ga našli Braziljanci pri enem teh, ki so padli. Vendar pa se je z nočjo pred bitko nenadoma končal.

Toda pripovedovanje tega zadnjega dne v življenju tega siromaka je bilo gotovo branja vredno. Imam ga s seboj; je pa pretemno, da bi ga tu brala in zato vam hočem podati kratko poročilo. Prvi del teh zapisov je poln šal, ki so se očitno širile med moštvom o nekom, ki je imel priimek Jastreb.

Zdi se, da ta oseba, kdorkoli je že bil, ni bil eden njih, celo niti Anglež ni bil; niti ne govori o njem kot o sovražniku. Skoro tako zveni, kakor da je bil neki tamošnji posredovalec in ne vojak; v zvezo so ga spravljali s starim polkovnikom Clancijem; vendar so ga pa večkrat videli govoriti z majorjem. V resnici se major v pripovedovanju tega vojaka nekako odlikuje; bil je očitno suh, temnolas mož, Murray po imenu, Irec s severa in puritanec. Venomer se vrste šale zaradi nasprotja med strogostjo tega Ulsterca in dobrovoljnostjo polkovnika Clancija. Vmes je tudi dovtip na Jastreba, ki je imel svetlo pisano obleko.

Toda vse te malenkosti se razdrobe pred tem, kar bi mogli imenovati znamenje roga. Za angleškim taboriščem in skoro vzporedno z reko je šla ena redkih velikih cest te pokrajine. Proti zapadu se je cesta zavila proti reki, ki jo premošča prej imenovani most. Proti vzhodu se cesta zavleče nazaj v puščo in kake dve milj je bila ob njej najbližja angleška zunanja straža. Iz te smeri je ta večer prihajal blišč in vršič lahke konnice, v kateri je mogel celo preprosti dnevničar ves osupel spoznati generala z njegovim štabom. Jahal je velikega belega konja, ki ste ga v ilustriranih listih in akademskih slikah tako pogosto videli; in lahko ste prepričani, da pozdravi, ki so ga z njimi pozdravljali, niso bili samo po predpisih. On vsaj ni zgubljal časa za predpise, ampak je takoj skočil iz sedla, se pomešal v skupino častnikov in se zapletel v zanosen, pa vendar zaupen razgovor. Kar je najinega prijatelja dnevničarja najbolj osupnilo, je bilo njegovo posebno nagnjenje razgovarjati se z majorjem Murrayjem; tak izbor ni bil v ničemer nenaraven, dokler ni zbujal posebne pozornosti. Ta dva moža sta bila drug za drugega ustvarjena; bila sta moža, ki sta »brala sveto pismo«; oba sta bila vzorca starega evangelijskega častnika. Naj bo že kakorkoli, gotovo je, da se je general, ki je zopet zajahal, z Murrayjem še vedno resno razgovarjal; in ko je svojega konja v počasnem koraku vodil proti reki, je sloki Ulsterce še vedno hodil zraven vajeta v resnem razgovoru. Vojak ju je opazoval, dokler nista izginila za gručo dreves, kjer se je pot zavila proti reki. Polkovnik se je vrnil k svojemu šotoru, moštvo pa na straže; mož z dnevnikom je še kake štiri minute postal in videl čudovit prizor.

Veliki heli konj, ki je počasi stopal po poti doli, kakor je stopal v tolikih izprevodih, je drevil nazaj in dirjal v skok proti njim po cesti, kot da je pobliznel, da hoče dobiti dirko. Najprej so mislili, da je z možem na hrbtu ušel; pa so takoj videli, da ga je general, ki je bil izvrsten jezdec, v največjo naglico sam naganjal. Konja in moža je tako neslo proti njim kot vihar. Nato pa je general opotekajočega se bojnega konja potegnil za vajeti, proti njim pa obrnil obraz kakor plamen in zavpil po polkovniku kakor trobenta, ki mrliče budi.

To razumem, da so dogodki ob tem polomu v pameti takih ljudi, kakor je bil najin pri-

jatelj z dnevnikom, kakor ob potresu padali drug drugemu na glavo. V omotici, kakor v sanjah, so se zavedali, da padajo — dobesedno padajo v svoje vrste in zvedeli so, da je treba iznenada izvesti napad preko reke. General in major, so rekli, sta pri mostu nekaj našla, in zdaj so se ravno šele za življenje utegnili boriti. Major da se je nenadoma vrnil, da sklize rezerve zadaj ob cesti; bilo je pa dvomno, ali jim bo celo na ta točni poziv mogla o pravem času dospeti pomoč. Oni so morali reko prekoračiti to noč in zjutraj zavzeti višine. S pravim diram in dajem tega nočnega pohoda se dnevnik nenadoma konča.

Oče Brown je stopil naprej; gozdna pot se je namreč zožila, napela in stisnila, da se jima je zdelo, kakor da hodita po zavitem stopnišču. Duhovnega glas je prihajal od zgoraj iz teme.

Pa še druga majhna in ogromna reč je bila zraven. Ko jih je general izpodbujal k junaškemu napadu, je meč napol potegnil iz nožnice; nato pa ga je, kakor da ga je takega melodramatičnega nastopa sram, zopet nazaj sunil. Zopet meč, vidite.

Polmrak je uderil skozi mrežo vejevja nad njima in jima krog nog zapletal pošastno mrežo; zopet sta se namreč dvignila proti slabotni svetlobi gole noči. Flambeau je vse okrog sebe čutil resnico kot nekako ozračje, ne pa kot misel. Z zmotljenimi možgani je odgovoril: »Prav, kaj je torej z mečem? Častniki imajo navadno meče, ali ne?«

»V moderni vojski jih ne omenjajo pogosto,« je on brezstrastno odvrnil; v tej zadevi se pa človek ob ta kleti meč venomer spotika.

»Prav, toda kaj je za tem?« je Flambeau godrnjal; »to je po ceni vidno pobarvan dogodek; meč starega moža, ki se je zlomil v zadnji bitki. Vsakdo bi stavil, da ga bodo listi pograbili, kakor so ga v resnici. Na vseh teh spomenikih in stvarih ga kažejo na koncu zlomljenega. Upam, da me po tem tečajnem pohodu niste samo zato vlačili, ker sta dva človeka, ki imata oči za slikarjo, videla St. Clarea zlomljeni meč.«

»Ne,« je kriknil oče Brown z glasom, ostrim kakor strel iz samokresa; »toda kdo je videl njegov nezlomljeni meč?«

»Kaj menite?« je vzkliknil oni in se ustavil pod zvezdami. Prišla sta nenadoma iz zelenih gozdnih vrat.

»Pravim, kdo je videl njegov nezlomljeni meč,« je oče Brown trdovratno ponavljal. »Pisavec dnevnika vsekakor ne; general ga je o pravem času v nožnico vtekel.«

Flambeau je v mesečni zijal krog sebe, kakor bi zija v solnce človek, ki ga je zadela nenadna slepota; njegov prijatelj je pa prvičkrat z vneom nadaljeval:

»Flambeau« je kriknil, »dokazati ne morem, dasi sem lovil po grobovih. Prepričan sem pa. Dajte, da pridodam še eno malenkostno dejstvo, ki vso to reč na glavo postavlja. Polkovnik je bil po čudnem naključju eden prvih, ki jih je krogla zadela. Zadel ga je daleko prej, preden so čete prišle do spopada. Toda St. Clarea meč je videl zlomljen. Zakaj se je zlomil? Kako se je zlomil? Prijatelj, zlomil se je pred bojem.«

»O!« je njegov prijatelj dejal z nekakšno zgubljeno veselostjo; »in kje je, prosim drugi kosce?«

»To vam lahko povem,« je duhovni točno odvrnil. »V severovzhodnem kotu pokopališča protestantovske stolnice v Belfastu.«

»Zares?« je oni izpraševal. »Ali ste šli gledat?«

»Nisem mogel,« je Brown odvrnil z odkritim obžalovanjem. »Je velik marmornat spomenik vrh njega; spomenik junaškega majorja Murrayja, ki je padel, slavno se boreč, v glasoviti bitki pri Crni reki.«

Flambeau je bilo videti, se je, kakor galvaniziran, nenadoma zavedel življenja. »Vi menite,« je hrpavo dejal, »da je general St. Clarea Murrayja sovražil in ga umoril na bojišču, ker...«

»Vi ste še vedno polni dobrih in čistih misli,« je oni dejal. »So bile hujše reči ko to.«

»Hm,« je dejal visokorasi mož, moja zakladnica hude domišljije je izčrpana.

Duhovni je bil očitno v dvomu, kje naj začne; nazadnje je pa le zopet dejal:

»Kje bi moder mož skril list? V gozdu. Oni ni odgovoril.

»Če bi gozda ne bilo, bi gozd naredil, in če bi hotel skriti suh list, bi moral narediti suh gozd.«

Pa še ni bilo odgovora, in duhovni je pridodajal še mileje in pokojneje:

»In, če bi človek imel skriti mrtvo truplo, bi naredil polje mrtvih trupel, da ga mednje skrife.«

Flambeau je začel nestrpnost stopati naprej, kakor da hoče pridobiti zgubljeno čas ali prostor; oče Brown je pa hodil, kakor da nadaljuje zadnji stavek:

»Sir Artur St. Clarea, kot sem pravkar dejal, je bil človek, ki je bral svoje sveto pismo. To je bilo njemu usodno. Kdaj bodo ljudje razumeli, da človeku prav nič ne koristi, če bere svoje sveto pismo, ne da bi hkrati bral vsakegar sveto pismo? Tiskar bere sveto pismo zaradi tiskovnih pomot. Mormonec bere svoje sveto pismo in najde mnogostvo; krščanski vedež (Christian Scientist) ga bere, pa najde, da nimamo ne rok in ne nog. Artur St. Clarea je bil star angleško-indijski protestantovski vojak. In zdaj si pa mislite, kaj bi to utegnili pomeniti; in za Boga nikar o tem po pobežnjaški ne govorite. To bi utegnili pomeniti moža, živečega fizično strašno življenje pod tropičnim solncem v orientalski družbi in brez razumevanja ali vodstva prodajajočega v orientalsko knjigo. Seveda je stari zakon rajši bral kakor novega. Seveda je v starem zakonu našel vse, kar je potreboval — pohoto, trnino, izdajstvo. O, že verjamem, da je bil pošten, kakor pač tej reči pravite. Toda kaj je dobrega v možu, ki je pošten v oboževanju nepoštenosti?

V vsaki vročini in tajinstvenih deželi, v katerih je ta mož prišel, je vzdrževal harem, mučil priče, kupil slabo zlato; pa gotovo bi ne bil trenil z očmi in bi bil mirno dejal, da je to delal Gospodu v slavo. Svoje lastno bogoslovno znanje dovoljno označim, če vprašam, kateremu gospodu? Vsekakor je te vrste zlo tako, da odpre vrata za vrati in peklom in sicer vedno v tesnejše in tesnejše prostore. To je pravna posledica zločina, da človek ne postane vedno bolj in bolj razuzdan, marveč samo vedno bolj in bolj podel. St. Clarea so takoj začele dušiti težave podkupovanja in izsiljevanja; in treba je bilo vedno večje in večje blagajne. In za časa bitke pri Crni reki je padel s sveta na svet do tistega prostora, ki ga Dante napravlja za najnižje dno vesoljstva.

»Kaj menite?« je prijatelj vprašal iznova.

»Tole mislim,« je duhovni odvrnil in nenadoma pokazal na lužo, zapечатeno z ledom, ki se je bleščal v mesecu. »Ali se spominjate, koga je Dante postavil v zadnji, ledeni krog?«

»Izdajavce,« je dejal Flambeau, in streslo ga je. Ko se je ozrl na nečloveško pokrajino z drevjem, s porogljivimi in skoro nesramnimi obrisi, si je skoro mogel domisljati, da je Dante, duhovni, z glasom zares kakor položek, pa Virgil, ki ga vodi skozi deželo večnostnih grehov.

Glas je nadaljeval? »Olivier, kakor veste, je bil junak kihotskega kova; in bi ne bil dovolil tajnih poslov in vohunov. Toda to stvar so, kakor mnogo drugih reči, naredili njemu za hrbtom. Oskrbel jo je moj stari prijatelj Espado; on je bil svetlo oblečeni gizdalin, čigar krivi nos mu je pridobil priimek Jastreb. Narejal se je za človekoljuba na fronti; utrl si je pot skozi angleško vojsko in nazadnje je svoje prste vtaknil v edinega njegova izkvarjenega moža — hvala Bogu! — tega moža pa na vrhu. St. Clarea je bil v nevarni potrebi po denarju, po gorah denarja. Zloglasni rodbinski zdravnik je grozil s tistimi izrednimi odkritji, ki so se kasneje začela, pa prekinila; pripovedi po nečloveških in prazgodovinskih rečeh na Park Line (cesta v zverinjaki); o stvarih, ki jih je storil angleški evangeličan, pa so imele duh po človeških žrtvah in hordah sužnjev. Denarja je bilo treba tudi hčeri za doto; njemu je bil namreč glas, da je bogat, tako sladek kakor bogastvo samo. Pograbil je zadnjo nitko, zašepetal Braziljancu, in bogastvo se je zginjalo vanj od sovražnikov Anglije. Pa je še neki drug mož govoril z Espadom-Jastrebom prav kakor on sam. Mrki, jari major iz Ulstra je nekako ugani resnico; in ko sta počasi hodila skup doli proti mostu, je Murray pravil generalu, da se mora takoj odpovedati, ali pa ga postavijo pred vojno sodišče in ustrelje. General se mu je na videz vdajal, dokler nista prišla do roba tropičnih dreves pri mostu; in tu pri počitki reki in palmah, v solncu okopanih (siko lahko gledam), je general potegnil sabljo in jo sunil majorju skozi telo.

Zimska pot se je zakrivila preko hrbta in presekala zmrazil s kruto črniimi oblikami grmovja in goščavja; toda Flambeau si je domisljal, da onstran njega slabotno vidi rob sveta, ki ni bil svetloba zvezd ali meseca, temveč ogenj, kakor ga zanetljive ljudi. Opazoval ga je, ko se je povest bližala koncu.

»St. Clarea je bil peklenški pes, toda bil je polnokrvnen pes. Nikdar, prišezem, ni bil tako bistroumen in tako odločen kakor takrat, ko mu je nesrečni Murray kot mrzla kepa ležal pred nogami. Nikdar v vsem svojem zmagoslavju, kakor pravi stotnik Keith, ni bil veliki mož tako velik kakor je bil v tem, svet zaničujočem porazu. Hladno je gledal orožje, da z njegova obriše kri; videl je, da se je konica, ki jo je zasadel žrtvi med pleča, v telesu odlomila. Čisto hladnokrvno, kakor skozi steklo društvenega okna je gledal vse, kar mora priti. Videl je, da moštvo mora najti nerazložljivo truplo; da mora izveliči nerazložljivo mečevno konico; mora opaziti nerazložljivo odlomljeni meč — ali to, da meča ni. Umoril je, molka pa ni ustvaril. Toda njegov gospodovski razum je vstal proti udarcu v obraz; še ena pot je bila. Truplo je mogel manj nerazložljivo napraviti. Ustvariti je mogel grič trupel, da to eno truplo pokrije. V dvajsetih minutah je osem sto angleških vojakov korakalo svoji smrti nasproti.«

Toplejši svet za črnimi zimskim gozdom je postal bogatejši in svetlejši in Flambeau je korak pospešil, da ga doseže. Oče Brown je svoj hod tudi pospešil; zdelo se je pa, da ga je njegova pripoved čisto zajela.

Takšen je bil pogum tega angleškega ti-soča in duh njih poveljnika tak, da če bi bili na grič takoj navalili, bi jih bila celo na njih blaznem pohodu utegnila srečati sreča. Toda zlohotni duh, ki se je igral z njimi kot kremplji, je imel druge namene in razloge. Ostali so morali pri mostu vsaj dotle, dokler angleška trupla niso postala tam čisto običajen prizor. Nato je pa sledil veliki zadnji prizor; srebrnolasi vojaški svetnik predaja svoj zlomljeni meč, da nadaljuje klanje zabrani. O, za nepravilno dejanje je bilo dobro pripravljeno. Mislim pa (dokazati ne morem), mislim, da je med tem, ko so se tam v krvavi grezi bili, nekdo vzdovnil — in nekdo uganil.

Za hip je obmolknul, nato pa dejal:

»Od nekod se oglašajo glas, ki mi pravi, da je bil tisti mož, ki je uganil, ljubimec... mož, ki naj bi se s hčerjo starega moža oženil.«

»Kaj pa z Olivierom in obešanjem?« je vprašal Flambeau.

»Olivier je deloma iz viteštva, deloma iz previdnosti svoj pohod redko obremenjeval z ujetniki,« je pripovedovalec pojasnjeval. V največ primerih je vse izpuštil. Vse je izpuštil v tem primeru.

»Vse, razen generala,« je dejal visokorasi mož.

»Vse,« je dejal duhovni.

Flambeau je namrščil črne obrvi. »Vsega tega še ne razumem,« je dejal.

»Še ena slika je, Flambeau,« je Brown dejal s svojim še bolj skrivnostnim pritaenim glasom. Dokazati ne morem; morem pa več — jaz morem to videti.

Na golih, izžganih gričih vidim v jutro taborišče, ki se odpravlja, in braziljske uni-

ODOL

naredi več, kakor da osnaži zobe, jih obdrži zdrave in bele. ODOL ohrani zobe pred gnuloblo, osnaži in osveži vso ustno duplino, obdrži zobno meso zdravo in ga obvaruje pred omelikuženjem. ODOL da dihu prijeten vonj. V zahvalo svoji posebni dobri lastnosti prodira s svojimi antiseptičnimi elementi skozi sluznice cele ustne dupline in jo očuva po več ur pred nevarnim vplivom bolezenskih klic in pred neprijetnim razkrajanjem, katero v slučaju, da ni vplivnih protiukrepov, brezdvomno uniči zobovje.

Odol se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

forme, nagnetene v krčela in vrste za odhod. Rdečo srajo in dolgo črno Olivierovo brado vidim, ki se v vetru maje, dočim on stoji s svojim širokokrajnim klobukom v roki. Poslavlja se od svojega velikega sovražnika in mu daje prostost — preprostu angleškemu veteranu s snežno glavo, ki se mu zahvaljuje v imenu svojega moštva. Angleški ostanek stoji pozorno v ozadju; zraven njih je oprema, vozovi za odhod. Boben ropota; Braziljanci se premikajo; Angleži še vedno stoje kot kipi. Tako čakajo, dokler zadnji šum in blesek sovražnikov ne izgine s tropičnega obzorja. Nato vsi hkrati izpreme svoje položaj, kakor mrlič, ki oživljajo; svojih petdesetero obrazov obrnejo v generala — obrazov, ki jih ni moči pozabiti.

Flambeau je močno poskočil. »Oh,« je vzkliknil. »Vi menda ne mislite —«

»Mislim,« je oče Brown dejal z globokim glasom, ki je v srve segal. »Angleška roka je St. Clarea dela vrv za vrat; mislim, da roka, ki je njegovi hčeri pristan nateknila na prst. Angleške roke so ga vlekile na sramotno drevo; roke mož, ki so ga oboževali in šli za njim do zmage. In bile so angleške duše (Bog jim odpusti in nam vsem prizanesi!), ki so strmele vanj, ko se je v tem tujem solncu zibal na zelenih palmovih vislicah, in so v svojem sovražstvu molile, naj bi se zvrnil v pekel.«

Ko sta dospela do vrha, jima je nasproti zazarela močna skratna luč angleške gostilne z rdečimi zavesami. Stala je ob cesti, kakor da stoji tu v polni gostiljivosti. Njena traja vrata so bila kakor vabeč odprta; in se tam, kjer sta stala, sta lahko slišela sum in smeh človeštva, za eno noč srečnega.

»Več ni treba, da bi vam pravil,« je rekel oče Brown. »Zasliševali so ga v divjini in ga umorili; nato so pa zaradi časti Anglije in njegove hčere prisegli, da za vedno zapečatijo zgodbo o izdajstvu mošnji in o morivčev mečevi konici. Morebiti so — Bog jim pomagaj — poskusili to pozabiti. Poskusiva to kako pozabiti; tu je najina gostilna.«

Iz vsega srca,« je dejal Flambeau pravkar stopajoč v svetlo, glasno točilnico, pa se je umaknil nazaj in skoro na cesto telebil.

»Poglejte no, za vraga!« je kriknil in strmo pokazal na četrtoletni leseni izvesek, ki je visel nad cesto. Temačno je kazal robato oblike sabljinega ročaja in okrajanega rezila; imel je napis s ponarejenimi starinskimi črkami: »Znamenje zlomljenega meča.«

»Kaj niste bili pripravljeni?« je oče Brown prijazno vprašal. »On je bog tega kraja; polovica gostin in parkov in cest se imenuje po njem in po njegovi zgodbi.«

»Mislim,« je oče Brown odgovoril, »da smo to govorost ugnali,« je rekel duhovni in povesil oči, — bryn je namreč močen in kamen ostane. Njegove marmornate sohe bodo duše nedolžnih mladeničev dvigale v ponosu, njegov vaški grob bo dehtel v vdanosti kakor po lilijah. Milijoni, ki ga niso nikdar poznali, ga bodo ljubili kot očeta — tega človeka, ki je peščica teh, ki so ga zadnji poznali, ravnala z njim kakor z gnojem. Svetnik bo; in resnica o njem se ne bo nikdar zvedela, ker sem svoje mnenje sklenil. Izdati tajnosti ima toliko dobrega in zlega na sebi, da sem svoje ravnanje postavil na poskusnjo. Vsi ti častniki bodo poginili; grmenja proti Braziliji je že konec; Olivier je povsod v časti. Rekel sem pa sam pri sebi: če bi se kjer koli, v kovini ali marmorju, ki bo trajal kakor piramide, z imenom po krivici sramotil polkovnik Clancy ali stotnik Keith ali predsednik Olivier ali sploh kak nedolžen človek, tedaj izpregovorim. Dokler gre samo za to, da St. Clarea po krivici slave, bom molčal. In bom.«

Pogreznila sta se v rdeče zastrto gostilno, ki znotraj ni bila le udobna temveč razkošna. Na mizi je stal srebrn posnetek St. Clareaovega nagrobnika z nagnjeno srebrno glavo z zlomljenim srebrnim mečem. Na stenah so bile barvane fotografije istega prizora in vrste voz, ki so pripeljale izletnike, da si ga ogledajo. Sedla sta na udobno opete klopi.

»Date, mraz je,« je vzkliknil oče Brown; »malo vina ali piva si naročiva.«

»Ali žganja,« je dejal Flambeau.

zraka in svetlobe, po čemer tako hrepenijo. Pri nobeni bolezni ni poudenjati duševnega razpoloženja, posebno pa ne pri tuberkulozi. Tudi ta oddelek je tak, kot je bil pred vojno, ničesar se ni preuredilo in izpopolnilo, ker ni bilo nikoli za to kreditov.

Oblast je prevzela zavode, ki jih je država zanemarjala in ki so bili povrh še zadolženi. V prvi vrsti je bilo treba poskrbeti za hrano in perilo, potem pa koliko nujnih, neodložljivih problemov jo še čaka. Umobolnica, kirurški, infekcijski oddelek itd., povsod bo treba zidati, preurejati. Te naprave bodo ogromno stale. Vprašanje je, ali ne bi ljubljanska občina odvezla vsaj del teh bremen nase. Ali ne bi prispevala vsaj za take institucije, od katerih bi imela največ koristi in ki sodijo tudi v komunalno zdravstveno politiko? Pri reševanju teh vprašanj ne smemo biti ozkosrčni in strankarski, s sodelovanjem občine in oblasti bi se oživitvoril marsikak načrt, ki bo sicer ostal na papirju.

Ker se je že govorilo v občinskem svetu o protituberkuloznem dispanzerju, je vprašanje, ali ne bi bilo boljše, da se ustanovi nekaj večjega, namreč zavod za tuberkulozo, ki bi imel dva oddelka. Prvi bi bil predvsem za spoznavanje in opazovanje bolezni. Moral bi biti opremljen z modernim instrumentarijem, pa tudi s posteljami. Pogosto je nemogoče ugotoviti bolezen po enkratni preiskavi. Ta oddelek bi bil zbiralšče vseh, ki bi bili osumljeni jetike. Tja bi se oddali vsi sumljivi slučajji tudi z drugih oddelkov, tako da bi se ne ponavljali žalostni slučajji, da se kdo od drugih bolnikov okuži v bolnici. Tu bi se po večkratnih preiskavah, po daljšem opazovanju kolikor mogoče točno in zanesljivo ugotovilo, ali gre za tuberkulozo, ali ne, oziroma kakšno tendenco ima proces. Tu bi se presojalo, katero zdravljenje bi bilo v posameznem slučaju na mestu, ambulantno, zdravilišče ali domača oskrba. V sanatorije bi prišli bolniki, ki bi bili res pripravljeni za tako lečenje, uspehi bi bili lepši. Na tem oddelku bi bolniki čakali, da se uredi formalnosti za sprejem v zdravilišče. Razen tega bi se lahko ambulantno zdravilo, v kolikor je pri tej bolezni sploh mogoče, pregledovalo bi se izboljšane in ozdravljene, ki so bili odpuščeni iz zdravilišča, oziroma, ki so bili v domači oskrbi. Tudi za druge naloge, ki jih ima sicer dispanzer, bi se lahko ta oddelek zanimal.

Drugi oddelek bi bil namenjen za težko bolne, oziroma neozdravljive slučaje. So namreč bolniki, ki ne sodijo v sanatorije in ki nimajo domače oskrbe. Kolikokrat je za družino, ki je v tesnem stanovanju, važno, da se tak bolnik izolira. Težek je boj proti tuberkulozi, v tesni zvezi je z drugimi socialnimi vprašanji, ki jih ne bo mogoče rešiti v doglednem času. So pa tudi procesi, ki se širijo kljub vestnosti in skrbnosti bolnika in zdravnika v še tako urejenih socialnih razmerah. Takim bolnikom bi se na oddelku nudile vse pridobitve medicinske vede. Predvsem bi se jim v prostornih sobah nudilo dovolj svetlobe in zraka, pa tudi posebna prehrana. Storit bi morali vse, da jih ubramo duševne potrasti v težki in dolgotrajni bolezni. Le tako se nam bo večkrat posrečilo, da se proces ustavi in zdravje zboljša. Oddelek bi moral imeti vsaj 40 postelj.

Kje naj bi se ustanovil tak zavod za tuberkulozo? Ali naj se prevzela in preuredi interni oddelek ljubljanske bolnice, ali naj se zgradi posebno poslopje z lastnim gospodarstvom? V bolnici so se že mnogi oddelki povečali in v načrtu je čimprejšnja razširitev kirurškega oddelka, ki je neodložljiva. Centralne naprave, strojna, pralnica, kuhinja ne bodo zadoščale. Če pa se razširijo za večji obrat in če zidamo po vrstu, zgubi bolnica svoja pljuča in bo ostala le napol v paviljonskem sistemu kot je bila zgrajena. Pa tudi radi izolacije bolnikov bi bilo pravilnejše, da bi bil tak zavod sam zase, vendar pa v bližini drugih oddelkov. Stalno službo bi vršil na oddelku en zdravnik, strokovnjak za tuberkulozo, prehodno pa sekundarni zdravniki bolnice.

Kdor pozna od blizu vprašanje tuberkuloze in žalostne razmere v ljubljanski bolnici, temu načrtu principiarno ne bo ugovarjal. Tako oblast kot tudi mesto bi imela korist, če se izvede. Ne samo dispanzer, ampak zavod za tuberkulozo je potreben obema, zato bi želeli, da bi oba sodelovala pri ureditvi te ideje.

Obsodba tiranije v Mehiki

V belgijskem senatu je poslanec Rutten ostro ošibal divje preganjanje katoličanov. »Ne da se združiti s častjo Belgije, če bi še dalje molčali,« je rekel. Obsodil je tudi zanikarno poslovanje mednarodnih časnikarskih agentov, ki namenoma vsa sramotna grozodejstva mehiške vlade zamlčujejo; prav tako je izrekel ostro obsodbo nad vladami »velikih narodov, ki kažejo takoj pripravnost za intervencije, kadarkoli gre za njih interese. — V diplomatski loži je sedel med tem govorom mehiški poslanik z dvema konzuloma. Bog ve, če si upajo svojemu Dioklecijanu doma resnico povedati?

V bavarskem deželnem zboru je ostro protestiral prav in isti zadevi poslanec ljudske stranke dr. Scharnagl. Rekel je: »Brez zaslišenja in pravne preiskave jih mora sto in sto umreti. To je škandal, sramota kulturne dobe, da more Evropa vse to mirno prenašati, mirno gledati, ne da bi z očmi trenila. Ne sme se pa reči, da Bavarska vse to brez protesta sprejme. Gotovo ustrezamo številnim slojem bavarskega naroda, če izjavljamo, da odločno ugovarjamo zoper tako preganjanje nedolžnih ljudi. Protestiramo pa ne samo v imenu krščanstva, marveč tudi v imenu človečnosti in pravičnosti. Calles se bo moral prepričati, kakor nekoč Nero in Dioklecijan, da bo katoliška Cerkev kljub njegovemu divjanju obstajala še dalje in dalje, ko bo on v zgodovini že označen kot najkrutejši preganjalec krščanskega imena. Upam in pričakujem, da bodo možje tudi v drugih zbornicah imeli dovolj poguma, da bodo z mehiškimi hudodelci govorili, kakor gre. Mi sami bi ne zaslužili nič boljšega, če bi mirno gledali, kako nam židovski-framasonski boljšeštevski poglavar brate po veri, ne da bi bili kaj zakrivil, do smrti muči. Tako molčanje in mirno gledanje se dostikrat pozneje maščuje. Z isto mero, s katero merimo, se nam bo odmerjalo.«

G. K. Chersterton — Franc Poljanec:

Znamenje zlomljenega meča

Tisočere veje v gozdu so bile sive, njih milijonski prsti so bili pa srebrni. Zvezde na nebesu, ki je bil kakor iz zelenovišnjeve skrili, so bile puščobne in so bleščale kakor razdrobljen led. Vsa ta gosto pogozdena in redko obljudena pokrajina je bila vsa trda od jedkega in krhkega mraza. Črne luknje med drevnimi debli so bile videti kakor brezdanja, črna brezdana v tem brezsrčnem skandinavskem peklju, peklju, neizračunljivo mrazem. Se četverovoglati kameniti cerkveni zvonik je bil videti tako pogansko severnjaški, kakor da je kak barbarski stolp med islandskimi morskimi pečnami. Bila je čudna noč za vsakogar, kdor bi hotel preiskovati pokopališče. Toda po drugi plati ga je bilo preiskovati morebiti vredno.

Iznenada je vstajalo iz prostranega pepelnatega gozdovja na neke vrste grbi ali plečih zelene trate, ki je bila v svitu zvezd siva videti. Večina grobov je ležala na pobočju, in pot, ki je peljala k cerkvi, je bila strma kot stopnice. Vrh hriba je na ravnem, pa zvišenjem mestu stal spomenik, zaradi katerega je kraj slovel. Bil je v čudnem nasprotju z brezoblačnimi grobovi naokoli; bil je namreč delo enega največjih kiparjev moderne Evrope; pa je celo njegova slava zamrla v slavi moža, katerega je bil upodobil. V prevleki, naneseni s tenkim srebrnim čopičem zvezdnega svita, je kazal mogočno kovinsko poslasto ležečega vojaka, z močnimi rokami, sklenjenimi v vekovito molitev, z glavo počivajočo na topu. Častitljivi obraz je bil porastel z brado, ali bolje z zalisci na stari, težki način polkovnika Newcome-a. Vojasli kraj, nakazan z nekoliko preprostimi potezami, je bil novejši vojni kraj. Na desni strani je ležal meč, čigar konica je bila odlomljena; na levi pa sveto pismo. Vroče poletne popoldneve so prihajali vozovi polni Amerikancev in omikanih predmetnikov gledat ta grob; pa še ti so čutili prostrano, z gozdom porastlo pokrajino z nje debelo kupolo s pokopališčem in cerkvijo kot prečudno tih in zapuščen prostor. V tej zamrzli temi sredi zime bi človek mislil, da bo čisto sam z zvezdami. Pa so v tiholetu teh odrevenelih gozdov vendar hreščala vrata in dve temni, črno oblečeni stavi sta ležli po ozki poti proti nagrobniku.

Ta mrzla zvezdna svetloba je bila tako slabotna, da na njima ni bilo nič moči zaznati, razen to, da, dočim sta bila oba črno oblečena, je bil eden izredno velik, drugi pa (morebiti zaradi nasprotja) skoro osupljivo majhen. Šla sta proti velikemu nagrobnemu spomeniku zgodovinskega vojaka in obstala in nekaj minut vanj strmela. Nobenega človeškega, morda nobenega živega bitja ni bilo daleč naokrog; in bolestna domišljija bi se bila utegnila radovedno izpraševati, ali sta ta dva sploh človeka. Vsekakor bi se bil začetek njihju pogovora utegnil zdeti čuden. Po prvem molku je mali mož dejal onemu:

»Kje moder mož skrije kremen?«

In veliki mož je odgovoril z nizkim glasom: »V produ.«

Mali mož je prikimal in po kratkem premolku dejal: »Kje moder mož skrije list?«

In oni je odvrnil: »V gozdu.«

Nastopila je nova tišina, nato pa je visoki mož povzel: »Ali menite, da če ima moder mož skriti pristan demant, ve, da ga mora skriti med ponarejenimi?«

»Ne, ne,« je smeje se dejal mali, »pustiva! Kar je bilo, je bilo.«

Z mrzlimi nogami je eno ali dve sekundi topotal, nato pa dejal: »Na to prav nič ne mislim, ampak na nekaj drugega; na nekaj posebnega. Brž prižgite užigalico, ali boste?«

Veliki mož je tihal po žepu in prasket in bliš je pozlital vso spomenikovo plosko plat. V njo so bile vklesane dobro znane besede, ki jih je marsikateri Amerikanec spoštljivo prebiral: »Posvečeno spominu generala gospoda Arturja St. Clare-a, junaka in mučenca, ki je sovražnike vedno premagal in vedno z njimi prizanesljivo ravnal, pa so ga nazadnje izdajalski ubili. Naj ga Bog, ki je vanj zaupal, i plača i maščuje.«

Žigalica je velikemu možu osmrdila prste, ugasnila in padla na tla. Hotel je prižgati drugo, toda njegov mali tovariš ga je ustavil. »Je že vse prav, Flambeau, stari prijatelj! videl sem, česar mi je bilo treba. Ali bolje. Nisem videl, česar mi ni bilo treba. Zdej morava pa iti poldrugo miljo poti proti bližnji gostilni in jaz vam poskusim o tem vse povedati. Bog ve, da mora človek imeti ogenj in pivo, kadar se drzne tako zgodbo pripovedovati.«

Šla sta po strmi poti navzdol, zopet zaprla rjasta vrata in se spustila v topotujočo, zveneto hojo po mrzli gozdni cesti. Hodila sta polno četrt milje preden je mali mož zopet spregovoril. Rekel je: »Da; modri mož skrije kremen v prod. Toda kaj stori, če ni proda? Ali kaj veste o tej veliki St. Clareški nepriliki?«

»O angleških generalih nič ne vem, oče Brown;« je veliki mož smeje se odvrnil, »dasi pa nekaj o angleških policistih. Samo to vem, da ste me vlačili v dragoceno dolgem plesu k vsem svetinjam tega možaka, naj bo že kdorkoli. Človek bi mislil, da so ga na šestih krajih pokopali. Spomenik generalu St. Clare-u sem videl v westminsterski opatiji.«

Soho vzpenjajočega se jezdeca generala St. Clare-a sem videl na nabrežju. Medaljon generala St. Clare-a sem videl na cesti, kjer je bil rojen, drugega na cesti, kjer je živel; in zdej me vlačite po temi k tej krsti na vašem pokopališču. Nekoliko utrujen postajam od te veličastne osebnosti, zlasti ker prav nič ne vem, kdo je bil. Kaj lovite po vseh teh grobnicah in podobah?«

»Samo po eni besedi gledam,« je dejal oče Brown. »Po besedi, ki je ni.«

¹ Westminster Abbey; v njej kronajo angleške kralje.

»Torej,« je vprašal Flambeau; »ali mi nameravate o tem kaj povedati?«

»To moram razdeliti v dva dela,« je duhovni pripomnil. »Najprej so tu reči, ki jih vsakdo pozna; in potem so tu reči, ki jih jaz vem. No, to, kar vsakdo ve, je kratko in dovolj jasno. Pa to je tudi popolnoma napačno.«

»Prav imate,« je veselo dejal veliki mož z imenom Flambeau. »Dajte, začniva na napačnem koncu. Začniva s tem, kar vsakdo ve, kar pa ni res.«

»Če ni čisto neresnično, je vsaj zelo nezadostno,« je oče Brown nadaljeval; vse namreč, kar javnost ve, je dejanski toliko-le: Javnost ve, da je bil Artur St. Clare velik angleški general in poln uspehov. Ve tudi, da je po silajnih in opreznih bojih i v Indiji i v Afriki poveljeval proti Braziliji, ko je veliki braziljski domoljub Olivier izdal svoj zadnji poziv. Ve, da je St. Clare ob tej priliki z zelo majhno močjo napadel Oliveria in da so ga po junškem odporu ujeli. In to ve, da so St. Clare-a po zajetju vsemu omikanemu svetu na zgraženjem obesili na najbližje drevo. Našli so ga, ko so se Brazilijanci umaknili, tam visečega, svoj odlomljeni meč pa je imel obešen krog vratu.«

»In ta poljudna zgodba ni resnična?« je Flambeau namignil.

»Ne,« je njegov prijatelj mirno dejal, »ta zgodba, kakor daleč sega, je resnična.«

»Hm, mislim, da sega dovolj daleč!« je dejal Flambeau; »toda če je poljudna zgodba resnična, kaj je potem skrivnost?«

Mimo precej sto sivih in strahotnih dreves sta šla, preden je mali duhovni odgovoril. Nato si je zamisljeno grizel prst in dejal:

»Ej, skrivnost je skrivnost dušeslovja. Ali bolje, skrivnost dvojnega dušeslovja. V tej braziljski zadevi sta dva izmed najslavnejših mož sodobne zgodovine ravnala prostaški proti svojima značajema. Pomislite, Olivier in St. Clare sta bila oba junaka — stara stvar in brez zmote; bilo je, kakor bitka med Hektorjem in Ahilom. Zdej pa, kaj bi rekli h kateremu koli dogodku, v katerem je bil Ahilles boječ, Hektor pa izdajavski?«

»Nadaljujte,« je veliki mož dejal nepotpejljivo, ko si je oni zopet prst grizel.

Sir Artur St. Clare je bil vojak starega verskega kova — kova, ki nas je rešil za časa upora,« je Brown nadaljeval. »Bil je vedno toj za dolžnost kakor za udar; in z vsem svojim osebnim pogumom je bil odločno previden poveljnik, zlasti nevoljen nad vsakršno nepotrebno izgubo vojaštva. Zdej v tej zadnji bitki je pa poizkušal nekaj, kar je moglo videti dete, da je brezumno. Ni, da bi moral človek biti vojnolovec, da bi videl, da je bila ta reč blazna kot veter; prav kakor tudi ni, da bi moral človek biti vojnolovec, da se avtomobilu s poti umakne. To torej je prva skrivnost; kaj je počela angleškega generala glava?«

Druga uganka je ta, kaj je počelo braziljskega generala srce? Predsednika Oliveria lahko imenuje sanjača ali smrdljivca; to pa celo njegovi sovražniki priznavajo, da je bil velikodušen prav do blodnega viteštva. Skoro vsakega drugega ujetnika, ki ga je kadarkoli zajel, je izpustil ali ga celo z dobrotami obsul. Ljudje, ki so mu zares krivico storili, so šli proč prevzeti od njegove preprostosti in ljubeznivosti. Zakaj za besa naj bi se maščeval samo enkrat v življenju; in to zaradi posebnosti udarca, ki ga ni mogel boleti? Tako, tu zdej imate. Eden najmodrejših mož na svetu je brez vzroka ravnal kot bebec. Eden najboljših mož na svetu je brez vzroka ravnal kot sovražnik. To je vsa ta zgodba; in jaz jo vam prepuščam, dragi moj.«

»Ne, nikar mi je ne,« je oni dejal prhajoč. »Jaz jo prepuščam vam, in vi mi jo boste vso lepo povedali.«

»Dobro,« je povzel oče Brown, »ne bilo bi prav, če bi dejal, da je javni vtis prav tak, kakor sem povedal, ne da bi dodejal dve stvari, ki sta se odtekle zgodili. Ne morem reči, da zadevo na novo osvetljuje; nitiče namreč ne more v njih najti zmisla. Zatemnita jo pa na nov način; zatemnita jo v novih smereh. Prvo je bilo to. Domači zdravnik St. Clareških se je z rodbino sprl in je začel objavljati vrsto razdraženih člankov, v katerih je dejal, da je bil rajnik general verski norec; toda kakor se je povest glasila, je to pomenilo komaj kaj več kakor vernega moža. Vseeno pa je zgodba iskreskresala. Vsakdo je seveda vedel, da je imel nekaj prenapetosti puritanske pobožnosti.

Drugi dogodek je vzbujal veliko več pozornosti. V nesrečnem polku, ki je brez podpore napravil tisti nespametni naskok pri Črni reki, je bil neki stotnik Keith, ki je bil tisti čas zaročen s St. Clare-ovo hčerko in ki jo je pozneje vzel. Bil je tistih eden, ki jih je Olivier zajel in kot z vsimi, razen z generalom, darežljivo ravnal in ga brž izpustil. Kakih dvajset let kasneje je ta mož, tedaj podpolkovnik Keith, objavil neke vrste lastni življenjepis z naslovom »Angleški častnik v Burmi in Braziliji.« Na mestu, kjer bralec radovedno gleda za pripovedjo skrivnostne St. Clare-ove neizgovore, najdeš sledeče besede:

»Povsod sem v tej knjigi pripovedoval stvari točno, kakor so se godile, ker sem bil in sem še staroverskega inenja, da je slava Anglije dovolj stara, da sama zase skrbi. Izjemo bom napravil v tej stvari, v porazu pri Črni reki; in moji razlogi, dasi zasebni, so častni in prepričevalni. Vendar pa hočem iz pravičnosti do spomina dveh izrednih mož tole pridodati. Generala St. Clare-a so obtočili nesposobnosti ob tej priliki; jaz vsaj lahko pričam, da se to dejanje, če ga primerno razumemo, eno najbolj blestečih in prevejanjih vsega njegovega življenja. Predsednika Oliveria ista govorica obravnava z divjaško krivičnostjo. Mislim, da sem v čast sovražniku dolžen reči, da je ob tej priliki ravnal celo z več kakor svojo značilno dobrohotnostjo. Da

stvar poljudno povem, svoje rojake lahko zagotovim, da St. Clare nikakor ni bil tak bedak niti Olivier taka zverina, kakor je bil videti. To je vse, kar imam povedati; in noben zemeljski premislek me ne pripravi do tega, da bi temu le besedico pridodejal.«

Velik premrt mesec se je kot svetla kepa začel kazati skoz zmešano vejevje pred njima in v njegovi luči si je pripovedovalec mogel spomin na besede kapitana Keitha osvežiti s koščka tiskanega papirja. Ko ga je zganil in ga dal nazaj v žep, je Flambeau dvignil roke s francosko kretnjo.

»Malo počakajte, malo počakajte,« je razvneto vzkliknil. »Mislim, da morem to uganiti na prvi poskus.«

Težko sopeč je široko korakal, z glavo in volovskim tilnikom nagnjenim naprej, kakor človek, ki dobiva tekmo v hoji. Mali duhovni, ki ga je to zabavalo in zajemalo, se je moral nekoliko truditi, da je z njim vtric capljal. Prav pred njima se je drevje nekoliko umaknilo na levo in desno in se je cesta zavijala po jasni, z luninim svetom preplavljeni dolini navzdol, potem pa zopet kot podgana potonula v steno drugega gozda. Vhod v drugi gozd je bil videti ozek in okrogel kakor črna luknja oddaljenega železniškega predora. Bilo pa je do njega kakih sto jardov² in zazijal je kakor brezdan, preden je Flambeau zopet izpregovoril.

»Jo že imam,« je nazadnje vzkliknil in se s svojo veliko roko usekal po stegnu. »Pet minut premisleka, pa vam vso vašo zgodbo sam povem.«

»Izborno,« mu je prijatelj pritrdil. »Povejte jo!«

Flambeau je dvignil glavo, ponižal pa glas.

»General sir Artur St. Clare,« je dejal, »je izhajal iz rodbine, v kateri je bila norost dedna; in ves njegov napor je šel za tem, da to zakrije svoji hčeri, pa, če moči, tudi svojem bodočemu zetu. Po pravici ali po krivici je menil, da se je končni propad približal, in odločil se je za samomor. Toda navaden samomor bi misel, ki se je je bal, samo raztrobil. Ko se je boj približal, so se oblaki nad njegovimi možgani zgostili; in nazadnje je v blaznem trenutku svojo javno dolžnost žrtvoval svoji zasebni. Nepremišljeno se je zakadil v boj in upal, da pade ob prvem strelu. Ko je videl, da je dosegel samo ujetništvo in sramoto, se je zapetena bomba v njegovih možganih razletela, in on je zlomil svoj lastni meč in se sam obesil.«

Nepremišljeno je strmel predse v sivo gozdno pročelje s črnim žrelom v njem kakor z odprtino groba, ki je njiju pot vanj padala. Morda mu je nekaj grozljivega na poti, tako nenadoma pogoltnjeni, ojačilo živi privid te žalostne, zakaj streslo ga je.

»Grozna zgodba,« je dejal.

»Grozna zgodba;« je duhovni ponovil s sklonjeno glavo. »Toda prava zgodba ni.«

Nato je glavo kakor v obupu zavijtel nazaj in vzkliknil: »O, želel bi, da bi bila.«

Visoki Flambeau se je ozrl in vanj strmel.

»Vaša zgodba je jasna,« je vzkliknil oče Brown močno prevzet. »Sladka, čista, častna zgodba, tako očita in bela kakor ta mesec. Blaznost in obup sta dovolj nedolžna. Tu so pa hujše stvari, Flambeau.«

Flambeau je tako izzvani mesec divje pogledal. In od tam, kjer je stal, se je črna veja krivila čezenj prav kakor hudičev rog.

»Oče — oče,« je Flambeau vzkliknil s francosko kretnjo in se hitreje stopal naprej, »ali menite, da je bilo hujše kakor to?«

»Hujše kakor to,« je dejal Brown v resnem odmevu. In potopila sta se v črni samostan gozdovja, ki se je vleko ob njima v mračnih opniah iz debele kakor kak temen hodnik v sanjah. Brž sta bila v najtajnejšem gozdnem osrčju. In čutila sta tik nad seboj listje, ki ga videti nista mogla, ko je duhovni zopet izpregovoril:

»Kje moder mož skrije list? V gozdu. Kaj pa naredi, če gozda ni?«

»Prav, prav,« je vznemirjeno vzkliknil Flambeau, »a kaj naredi?«

»Gozd zasadi, da ga vanj skrije,« je duhovni dejal s skrivnostnim glasom. »Strašen greh.«

»Sem pogledal,« je nestrpno vzkliknil njegov prijatelj, temni les in temni govor sta mu namreč šla nekoliko na živce; »ali mi boste to zgodbo povedali ali ne? Kateri drug dokaz je treba še doprinesti?«

»Tri drobce dokaza imam še, ki sem jih nakopal po luknjah in voglih; in podal jih bom rajši v miselni kakor časovi vrsti.«

Pred vsem imamo vir za potek in izid boja v Olivierovih lastnih poročilih, ki so dovolj jasna. On se je z dvema ali tremi polki zakopal na višinah, ki so se spuščale proti Črni reki nizdol; onstran je bil svet nižji in bolj močvirjen. Onstran je pokrajina iznova lahna vstajala; tam je stala prva angleška predstraža; podpirale so jo druge, ki pa so v znatnem številu ležale v zaledju. Angleške sile so bile kot celota številčno veliko večje; toda prav ta polk je bil od svojega oporišča ravno prav oddaljen, tako da je Olivier začel razmišljati o načrtu, da bi prekoračil reko in ga odrezal. Ob solnčnem zatonu se je pa odločil, da obdrži svojo lego, ki je bila posebno močna. Ob svitu naslednjega jutra je pa kakor od strele zadet opazil, da se je ta izgubljena peščica Angležev brez vsakega varstva svojega zaledja zagnala čez reko polovica preko mostu na desni, druga polovica pa više gori preko plitvine; nagnetli so se pa na močvirnem bregu pod njimi.

Da bi se s takim številom drznili napasti tako postojanko, je bilo dovolj neverjetno; toda Olivier je opazil nekaj še bolj izrednega. Namesto da bi namreč poskušali doseči trdnjša tla, ta blazni polk, ko je v divjem napadu pustil reko v zaledju, ni nič drugega naredil, ampak tičal v blatu kakor muhe v močnici. Tega ni treba praviti, da so Brazilijci nastrelili v nje velike vrzeli s topovskim ognjem.

² Jard, angleška mera, ima 91,44 cm.

Gospodarstvo

Celjska posojilnica d. d.

(Narodni dom.)

Prejeli smo iz bilančne seje nasled. poročilo:
V okoliših, v katerem deluje Celjska posojilnica, je hmeljarstvo poglavitna gospodarska panoga. Uspehi in neuspehi hmeljarstva se občutno odražajo v trgovini, obrti in denarništvu. Lanska letina hmelja je bila sicer kvalitativno in kvantitativno dobra, kljub temu pa hmeljarji niso dosegli pričakovanih izkupickov. Navajeni visokih cen predložitelj let, zlasti leta 1926, ko so dosegli za 1 kg hmelja 100 do 120 Din, se mnogi niso mogli odločiti za prodajo svojega prideika v začetku sezone, ko so bile cene po 50 do 65 Din za 1 kg hmelja. Cene se žal niso zvišale, ampak so vztrajno popuščale, tako da so končno dosegle 12 do 30 Din za 1 kg. Marsikateri hmeljar je z izkupickom komaj kril svoje lastne produkcijske stroške, na amortizacijo velikih, s hmeljarstvom spojenih investicij pa niti misliti ne more.

Lansko leto je ustanovila Celjska posojilnica tik pred začetkom hmeljske sezone pri svoji podružnici v Šoštanju lastno hmeljarno za sušenje, prepravljanje in skladiščenje hmelja. Hmeljarji v Saleški dolini so pozdravili z odkritim odobravanjem to našo ustanovitev, ki jim je bila zlasti zaradi tega dobrodošla, ker obstoji v Saleški dolini le malo hmeljskih sušilnic, dasi tam hmeljarstvo vsled izvrstne hvalitve hmelja dobro procvita in je postalo vsekakor upoštevano vredno gospodarski faktor. Kako srečna je bila misel ustanovitve hmeljarne v Šoštaniu, spričuje najbolj dejstvo, da je sprejela hmeljarna v prvem letu obstanke nad 1000 metriskih stotov hmelja, bodisi za sušenje ali prepravljanje ali skladiščenje. Poslovanje naše hmeljarne je doseglo ne le samo materijalen uspeh, ampak je bilo v polni meri honorirano tudi z zadovoljstvom vseh strank, ki so se ga poslužile.

Poslovanje podružnice v Šoštaniu je v minulem letu izdatno napredovalo, doseglo je lepe uspehe. V tekočem letu pa bo podružnica preselila svoje poslovne prostore v lastno hišo na Glavnem trgu. V začetku leta 1927. je ustanovila Celjska posojilnica podružnico v Mariboru. Takoj v prvem letu njenega obstanke je lepo razvijala svoje poslovanje in zaključila z zadovoljivim dobičkom.

Kljub splošni depresiji na gospodarskem polju moremo z veseljem konstatirati napredek tega zavoda v vseh panogah njegovega poslovanja. Zavod je procvatil brez vsake tuje pomoči, zanašajoč se na lastne sile v vedni pripravljenosti na vse eventualitete. Zaradi tega je vzdrževal vsikdar veliko likvidnost, ki je omogočala gladko in točno izvrševanje vseh obsežnih poslov.

V naslednjem navajamo rezultate nekaterih važnejših računov: Denarni promet je znašal Din 1.268.470,58-92. Menični portefeulle je narasel za Din 3.719.216— na Din 8.131.914—, dolžniki od Din 35.822.627— na Din 55.439.610—, hranilne vloge od Din 64.459.736— na Din 71.617.856—. Doseženi čisti dobiček znaša Din 989.856,56. Občnemu zboru se bo predlagalo izplačilo 10% dividende od I., II. in III. emisije delnic, ostanek čiste dobička po Din 521.106,56 se pa pridene Slovenskim fondom, ki bodo narasli s to dotacijo na Din 3.116.555-19.

Povratilo vozarine in refakcije. Glavno ravnateljstvo drž. železnice v Belgradu objavlja: S 1. januarjem 1928 so bili ukinitvi dosedajni odseki za povračilo vozarine pri oblastnih ravnateljstvih ter so prešli vsi posli s povračilom vozarine in nakazovanjem refakcij v delokrog Oddelka kontrole dohodkov (skupina za povračilo vozarine in refakcij) glavn. ravn. drž. železnice v Belgradu, Ivan Begova broj 7. Radi tega je treba v bodoče predložiti zahteve za povračilo vozarine in refakcije imenovanimu oddelku, ki je izključno pristojen za rešenje teh predmetov. Strankam, ki žele da se njihove zahteve čim prej izvršujejo, priporočamo, da izvršijo tovrstne liste po mesecih, kakor je bila plačana vozarina. Nevzdrženi tovrstni listi zadržujejo delo, radi česar se zavlačuje izplačilo povračil. Pri eni vlogi za povračilo ne sme biti več nego 20 prilog. Izvzete so prošnje za refakcije. Na ta način bi se postopanje s povračili pospešilo ter zahtevam in prošnjam v najkrajšem času zadostilo.

Tržna poročila

Ljubljana, 24. marca.

Les. Kakor smo v rednih tedenskih poročilih že večkrat omenjali, postaja naša lesna trgovina kakor tudi industrija vedno bolj ekspanzivna. Še pred nedavnim je vse našo blago šlo skozi italijansko pristanišča z italijanskim posredovanjem kot italijansko blago v Španijo, Alžir, Grčijo, Turčijo, Egipt itd. Od te trgovine je imela naravno Italija ogromno koristi. Vedno bolj pa se opaža tendenca k samostojnosti. Naš izvoz skozi Sušak in Split, zlasti skozi Sušak postaja dnevno večji: sušaksko pristanišče je že prenapolnjeno in bo v še večji meri, ko se zaradi železniške zveze z morjem, za katero smo se prerekli sedem let leta 1920, torej čez dve leti bomo imeli to zvezo in naš izvoz lesa bo dobil nov razmah. Že tedaj so izgledi za naš les jako ugodni. Dolenjska hrastovina je dražja kakor slavonska, katero uničujejo insekti. Naša bukovina ima prihodnost. Bukovina se išče v vedno večji meri, na drugi strani pa se ne pečemo dovolj intenzivno z obdelavo blaga, kar nam letno prinaša milijonske škode. Večina lesnih producentov dela po starem, ne vidijo pa, da se moramo pač prilagoditi tržnim razmeram, ko le dobro in smoteno obdelano blago more dobiti kupec. Sicer je že mnogo, zlasti večjih producentov uvidelo to nujno potrebo, vendar je še ogromno dela na tem polju. Za svetovni trg, na katerega vedno bolj prihajamo, pridejo zlasti v poštev angleške mere, ki jih pri nas je malokdo dela. Za naše blago se interesira tudi južna Amerika. Že je bila sklenjena večja kupčija za Argentino (za skoro 5 milijonov dinarjev), in pričakovati je še nadaljnjih znatnih kupčij. V poštev pridejo tu le celi ladjski tovari. Zadnji teden je posebno znano povpraševanje za rezano jelovino. Split išče velike količine za Afriko. Poleg parjene bukovine se zelo išče orehovi tako okrogli kakor rezani les v vsaki količini, vendar je blaga malo dobiti. Nadalje je interes za sveža hrastova in cerova drva fiko meja

za Italijo, ki vprašuje tudi za hrastove pragove 2,60 m 16x26x16 za dobavo oktober-januar ter za borove pragove istih dimenzij za avgust-oktober. Iščejo se tudi tramaji (filiteri) 3-8, 8-4 itd. za Sicilijo, ki ne kupuje moralov ampak tramaje najbrže za nadaljni izvoz v Grčijo in na grške otoke.

Zito. Hausse iz prejšnjega tedna se je nadaljevala tudi ta teden. Tudi čikaške notacije so šle navzgor, kar so povzročile manipulacije spekulativ. Vendar n. pr. za julijski termin cene niso narasle, pač pa zelo popustile. Na našem tržišču je ta teden pšenica narasla od 347,50 na 350, danes (sobotu) je nekoliko popustila kakor izgleda in jo je bilo dobiti po 347,50; blaga se zelo malo ponuja, ker se splošno tako producenti in spekulacija vzdržujejo v pričakovanju. Cene na našem tržišču so izredno visoke in o kakem izvozu ni govora. V teku meseca aprila bo uvoženega precej žita iz Amerike na podlagi sklepov iz meseca januarja letos, še več pa iz meseca februarja. Kakor zatrjujejo strokovnjaki, zaloge žita niso tako majhne kakor jih prikazuje spekulacija. Tudi koruza se je dvignila na 260, inzulina pa na 270 Kotirba, zahteva se zanjo celo 275. Cene moka so ostale neizpremenjene: 465 Din Novi Sad srednja vrsta. Cene ovasa so popustile, ker je postala ponudba znatnejša, išče pa se dosti semenski ovas. Za jermen je malo zanimanja in cene so narasle. Rži v Bački sploh ni, pač pa se trguje neresetani makedonski oves po 340 Ljubljana.

Laneno seme, olje in tropine. La. plača laneno seme. Cene so v zadnjih dnevih zelo poskočile, ne samo v Nemčiji in Belgiji, ampak tudi v Holandiji in Angliji. Na londonski borzi notira za februar Lstg 15.10 ali 4.15—4.20 Din za ke netto, cit. Trst. Domnežega lanenega semena ni. Laneno olje: Cene so nekoliko poskočile radi povišanja cen lanenega semena. Laneno tropine: Povpraševanje po istih je zelo veliko in notirajo že danes na borzi v Berlinu 3.85 Din za kg, in sicer za vagonске odjeme.

Borza

24. marca 1928.

Ta teden so bili samo štiri borzni sestanki. Devizni promet je zato znašal samo 14,4 milj. Din nampram 24,2, 12,5, 14,0 in 12,9 milj. Din v prejšnjih tednih. Povprečno na dan odpade ta teden 3,6 milj. Din nampram 4,85, o. 2,5 milj. Din v prejšnjih dveh tednih. Kurzi so večinoma izkazovali tendenco navzdol, ker je bil dinar v Curihu čvrst v primeru z drugimi devizami. Znatnejše nazadovanje kurzov beležijo Dunaj, Praga in Trst, Curih je bil cel teden neizpremenjen: 1.005.

Na tržišču vrednostni papirji je ta teden za beležili večje fluktuacije vojne škode. Vojno škodo, ki se je proti koncu prejšnjega tedna začela dvigati, je ta dvig nadaljevala v ponedeljek in torek, v sredo pa je nastopil preokret in kurzi so padli. Opaziti je bila velika razlika med belgajskimi in zagrebskimi kurzi, škoda je padla v Belgradu selo v četrtke, ta dan je v Zagrebu dosegla minimum 432—434, petek pa je prinesel zopet dviganje kurzov. Trg je postal zelo dizorientiran in se na njem udeležujejo samo spekulacija. 7% inv. posojila je bilo čvrsto, prednjačila je belgajška borza, ki je pri državnih papirjih važnejše tržišče kakor Zagreb: v Belgradu znaša samo 1 dan promet v škodi večkrat več kakor v Zagrebu ves efektivni promet. Belgajška borza je za državne papirje veliko bolj občutljiva kakor zagrebska. Že dalj časa se opaža znatna razlika med zagrebskimi in belgajskimi kurzi. Tržišče bančnih papirjev v Zagrebu ne beleži znatnih izprememb kakor tudi ne tržišče industrijskih papirjev, ki je zelo mirno. Na Dunaju je po prehodni uvrstitvi Trboveljske zopet prišla na 62,20; Ruše notirajo 34,50, Kranj ind. 40,50. Za blago glej »Tržna poročila«.

DENAR.

Ljubljana (prosti promet). Berlin 1359,75, Curih 1095, Dunaj 800, London 277,52, Newyork 56,85, Praga 168,55, Trst 300,25.

Zagreb (prosti promet). Berlin 1359,50, Curih 1095, Dunaj 800,25, London 277,50, Newyork 56,85, Pariz 223,85, Praga 168,55, Trst 300—300,25.

Curih. Belgrad 9135, Berlin 12410, Budimpešta 9070, Bukarest 3,22, Dunaj 73,05, London 25,3425, Newyork 519,05, Pariz 20,435, Praga 15,425, Trst 27,425, Sofija 3,75, Varšava 58,30, Madrid 87,225.

Dunaj. Devize: Belgrad 12,505, Kodanj 190,37, London 34,67875, Milan 37,555, Newyork 710,70, Pariz 27,98, Varšava 79,71. — Valute: dolarji 710, angleški funt 34,66, lira 37,60, dinar 12,43.

Praga. Devize: Lira 178,25, Belgrad 59,375, Pariz 132,75, London 164, 75, Newyork 33,745, Dinar: Newyork 176, Berlin 7,86, London 277,50.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Zagreb. (Prosti promet.) 7% invest. posoj. 87, agrari 57,50—58, vojna odškodnina 438.

Trst. Adria 207,50, Assicurazioni Generali 6407, Cosulich 195,50, Rionione adriatica A. B 2630, Tripeovich 236, Split cement 247, Trž. Lloyd 688, Dalmatija 145, Oceanica 93,50.

Trst. Belgrad 39,30—33,32, Curih 363,50—365,50, Dunaj 263,75—269,75, London 92,40—92,42, Newyork 18,90—18,91, Pariz 74,40—74,45.

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 80,98, Hipo 7,20, Alpine 41,55, Leykam 10,20, Trbovlje 62,20, Ruše 34, Slavonija 1,50.

BLAČO.

Novi Sad. Pšenica: bč. 340—345, potiska 345—350, ban. 337,50—342,50, srem. 342,50 347,50; ječmen: bč. ban., srem. 305—305; oves: bč. ban., slav. 250—257,50; koruza: bč. stara 257,50—262,50, nova 252,50—257,50, mare-april 260—265, april-maj 262,50—268, bela 257,50—262,50, ban. 250—255, mare-april 255—260, srem. 252,50—257,50, mare-april 260—265, april-maj 262,50—268; moka: 0 g in gr 467,50—477,50, št. 2 447,50—457,50, št. 5 427,50—437,50, št. 6 370—380, št. 7 305—315, št. 8 210—220; otrobi: bč., slav. 207,50—212,50.

Budimpešta. (Terminska borza.) 24. marca. Tendence media. Pšenica: marec 32,00, 32,84, zaklj. 32,82—32,84, maj 33,12, 33,02, zaklj. 33,02—33,04, okt. 30,22, 30,10, zaklj. 30,14 30,16; rž: marec 31,84, 31,74, zaklj. 31,61—31,70, maj 31,40, 31,26, zaklj. 31,26—31,30, okt. 25,96, 25,88, zaklj. 25,92—25,94; koruza: marec 27,36, 27,58, zaklj. 27,52—27,53, julij 27,88, 28,20, zaklj. 28,18—28,20.

Srednji devizni tečaj na ljubli. borzi od 20. III. do 23. III. 1928.

Dne	Berlin	Curih	Dunaj	London	Newyork	Pariz	Praga	Trst
20.	1361,—	1095,—	—,—	277,52	56,865	—,—	168,54	300,33
21.	1359,50	1095,—	800,—	277,54	56,86	—,—	168,55	300,27
22.	1379,75	1095,—	800,26	277,54	—,—	—,—	168,55	300,—
23.	1359,75	1095,—	800,—	277,52	—,—	—,—	168,50	—,—
	—,—	—,—	—,—	—,—	—,—	—,—	—,—	—,—

Materinski dan v ljubljanski operi

Sinoči se je v polnem opernem gledališču praznovalo prelepo družinsko slavlje, ki je bilo iskren in veren izraz ljubezni nas vseh, navzočih in nenavzočih, do naših slovenskih mater, do moje in tvoje, do zadnje najbolj neznanne, najbolj bedne — nanjo si moral na tem večeru misliti najbolj od blizu — do živih in mrtvih in še nerojenih. To ni bil in ni hotel biti nikak tako zvani umetniški večer, zato namenoma ne navajamo imen, ki so se v približevanju tudi umetniškemu smislu več ali manj odlikovala. Taka proslava je najlepša, če je brezimna — in taka je tudi bila. Hotela je biti neposreden, nepotvorjen izraz nekih stalnih, življensko pomembnih in neskončno vrednih etičnih čustev, in ne samo morda trenutno doživljenih in dvignjenih iz neke sicer tope, pasivne in neizrabljene podzvesti danih nam zmožnosti. Kako je bilo? Na oder, glejte, je priplaval bel oblaček, morda majhen deček, in nam je povedal same zlate besede o ma-

mici. Potem — je trudna starica, ko nam je marsikaj potožila, hotela zadremati, pa so jo začeli obeljavati — ne muhe, kaj šel — sladki drobni ptički, črni angelčki... In še so nam peli, deklamirali, tolmačili naša čustva, vsem prisrčna hvala! F. S. Finžgar pa je govoril o materi — sostvarnici, oblikovalki duš, večno modri razlagavki višjega materinstva, domovine, človeštva, Cerkev — najvišje Matere, ki jo vse premalo spoštujemo. Mehika! V imenu vseh je dal duška moralnemu, globoko človeškemu odporu proti nasilju, ki se dogaja na tem teritoriju. Ko so nato plemenito igrali — živeli Andersonovo-Meskovu Mater, je občinstvo pobožno prisostvovalo, ob najlepših, vidni resničnosti odmaknjenih prizorih si čul zašepetane vzklrike začudenja. Notranje, duhovno pravično dejanje materinstva, katerega ljubezen je močnejša kakor smrt, je nas dvigalo in očiščevalo.

Več tuči!

Post v luči krščanstva

Krščanskemu mišljenju in življenju otuženi človek rad poprašja: Čemu post? Čemu ta srednjeveška institucija, to živo nasprotje z nazori naše dobe? Mi hočemo živeti, ne umirati; življenje uživati, ne pa življenje s postom kratiti. Naše učenje je: uživaj, a uživaj po pameti. Po pameti, da boš užival čim dalje. Kaj smem, in česa ne smem, me uči higijena. Če dvomim, se bom obrnil za svet do zdravnika. Odkod to, da bi mi Cerkev ukazovala, kdaj in kaj in koliko smem jesti?

Tak človek je zagovornik avtonomne morale, morale brez Boga. Zanj ni greha, zato seveda tudi ne pokore. Negacija greha in negacija pokore je zadnji in najgloblji razlog »modernemu« nazoru o postu.

Katoliška Cerkev pa oznanja dogmo greha in zato tudi dogmo pokore. In duha pokore hoče buditi v vernikih, ki jim ukazuje post. Ni glavna stvar zunanja pokora. Prvo in glavno je skrušenost srca, kesanje v duši. A če je notranje kesanje resnično, bom kar sam po sebi tudi na zunanjo pokoro pokazal, kar v duši mislim in čutim. Ker sem v grehu zlorabil božje dani, si bom za to zlorabo v zadoščenju za pokoro, odkrel ta in ta užitek. Pokoril bom telo s postom. Pokora bo plemenitejša in svetlejša, če združujem z njo ljubezen do bližnjega. Kar bom v duhu pokore pritrgal sebi, bom v duhu ljubezni podaril siromaku. »Fiat refectio pauperis abstinentiae jejunantis« — tako je lepo izrazil to misel sv. Ambrozij. Moj post naj bo siromaku krepiščilo.

To je prvi namen postu: zadoščenje za greh. In čigavo življenje je brez greha, brez krivde? Ali mi mine kateri dan brez vsake moralne krivde?

Ima pa post še drugi namen. V človeku, kakršen je sedaj, je razdrta prvotna harmonija, soglasje med duhom in telesom. Telo hoče gospodovati nad duhom. V nas vseh je notivo greha, nagnjenje k hudemu. Proti temu zlu uporablja krščanstvo grenko, pa nujno potrebno zdravilo z zatajevanjem čutnosti. Zatajevanje, kakor ga uči krščanska asceza, noče v nas naravo zamoriti. Ne zamoriti, ampak očistiti jo hoče. Ne uničiti, kar je v nas dobrega; ampak iztebiti, kar je slabega v nas. V liturgiji postnega časa se vsak dan bere: post zatira v nas strasti, dviga duha, daje nam krepost.

Vprav kdaj so začeli štirideset dni pred Veliko nočjo posvečevati s postom, ne vemo natanko. Za drugo stoletje nam priča sv. Irenej in Tertullian, da so se nekateri postili veliki petek, drugi tudi veliko soboto, zopet drugi tudi po več dni. V tretjem stoletju so se v raznih krajih postili ves veliki teden, ponekod tudi po več tednov. Od početka četrtega stoletja pa je bil štiridesetdnevni post v spomin na Gospodov post v puščavi povsod v navadi. Nicejski cerkveni zbor 1. 325. govori o tem kot o stvari, ki je bila tedaj vobče znana. In tako je ostala vsa stoletja do danes.

Obsegal pa je post že od nekdaj dvoje: drževali so se nekaterih jedi in jedli so samo enkrat na dan. Mesa v postnih dneh niso nikoli uživali. Jedli so v stari dobi še le zvečer, po solnčnem zahodu. V srednjem veku, od 9. stoletja naprej, so v postnem času obedovali nekako popoldne ob treh; od 14. stoletja naprej pa že opoldne. Obenem, ko so prestavili obed na bolj zgodnjo uro, so začeli zvečer nekaj malega uživati. Navada je počasi uvedla tudi majhen zajutrek.

Res je, da so se v starih časih postili bolj strogo, nego se postimo sedaj. A bilo je takrat drugo življenje, bili so tudi drugi ljudje. Vendar se tudi v onih dobah niso postili vsi enako. Že sv. Bazilij Veliki († 379) je zanimal ono modro načelo: V jedi ni mogoče dati pravila, ki bi določevalo mero za vse, koliko naj kdo uživa. Vsak uživaj primerno svoji starosti in svojemu življenju in delu. — Tega načela se Cerkev drži še sedaj, ko zapoveduje post. Cerkev, ta velika vzgojiteljica narodov, dobro umeva sedanje, čisto nove socialne, pa tudi krajevne razmere, in se skuša v svojih zapovedih prilagoditi potrebam našega časa, potrebam sedanjega rodu. Kdor trdo dela, pa naj je delo dušno ali telesno, potrebuje več hrane. V dobi neprestanega vrvenja in drvenja, v dobi železnice in avtomobilov, v dobi telefona in radija, ljudje tudi živno bolj trpe. Vse to Cerkev umeva in vpoštevata, in zato je postna zapoved sedaj tako omiljena. Hoče pa Cerkev, da bi katoličani, čim manj se morejo telesno postiti, tem bolj gojili duha notranje pokore. Če se ne morejo pripraviati v jedi, pa naj bi se v dobi pokore zdrževali vsaj teza, kar se ne ujema z resnobo postnega časa. Cerkvi otuženi človek seveda tudi tega ne umeje. Zanj ni pepelnice. Od Božice do Velike noči je samo predpust, in vsaka nedelja je pustna nedelja, posledica tega neprostanega veseljačenja po

plesiščih in barih je prenasitenost in gnus do življenja. Pa pride nesreča in trpljenje, zmanjka moči in izhod je — samomor.

Dialog

A: Ti praviš, da si vera in znanstvo nasprotujeta; čuj: »Ne bojte se misliti samostojno; ako zadošči krepko razmišljate, bo vas veda silila k veri v Boga... Našli boste, da znanost ne nasprotuje veri, ampak jo pospešuje,« tako je dejal veliki angleški fizik Lord Kelvin (Sir William Thomson).

B: Zakaj pa je vendar toliko učenjakov iz vseh strok danes verskemu gibanju tako tuji, zakaj vsaj dvomijo o verskih resnicah?

A: Ni temu kriva njihova učenost. Učenost je danes razdrobljena na nešteto panog. Ti množtevni strokovnjaki, kemiki, fiziki, biologi, etnologi, lingvisti, zgodovinarji, geografi itd., so se specializirali, se zarili takorekno vsak v svoj znanstven rov in tam običali. Treba je genialnosti, treba je takorekno nekaj nadčloveškega poleta, da se dvigne kdo iz svoje vsakdanjosti. Otrpne lahko pri specialističnih njihova filozofska in spekulativna žila; za pestrobojni svet svetovnih nazorov je njihovo oko postalo brezčutno in slepo. Ravno pri »masi« učenjakov, to je pri »starih« srednje vrste, ki se tudi v svoji stroki ne dvignejo nad vsakdanjost, omlahne zmisel za velike probleme svetovnih dimenzij.

B: Pa vendar tudi veliki učenjaki...

A: Prav to je zanimivo, da gledajo duhovniki splošno z večjo simpatijo in globljim spoštovanjem na verski problem in na njegovo vso kulturno zgodovino človeštva prevajajoči vpliv, kakor navadni izobraženci. Izjave Goetheja, Leibniza, Pasteurja, Wagnerja, Keplera in nešteti drugih to izpričujejo. O priliki nekaj več teh izpričevanj.

Vera se pač počuti v glavah polizobraženecv in učenjakov, ki so omamljeni od slave svojega učenjastva, ravno tako nemilo in nedomače, kakor slavček in škrlanček v kletki. Nebohtično so njune pesmi in njun polet, a butajo v nizek strop kletke!

B: Toda kako naj gre danes učeni profesor v cerkev, ki pridigi, k spovedi, kako naj se pokriža in uči svoje otroke doma moliti. Saj to je tako nemoderno, smejali bi se mu...

A: Prav to je jedro problema: v živo si zadel! Moda jih sili k plitvemu pojmovanju verskih problemov. Nekaj panteizma, nekaj materializma, nekaj idealizma, nekaj naturalizma, nekaj monizma in še nekaj teh »izmov« je v njihovi glavi, ker so ti »izmi« danes moda. Izkušajo pa globine notranjega življenja, razvnu učenjakom, da jim vzamejo vso velepotezno, življenje obsega jočo orientacijo... Ta moda je vtisnila naši inteligenci izrazit pečat desorientacije in kar je še huje: nedoslednosti.

B: To velja morda o filozofih, sploh o takih. N. pr. pečajo bolj s teoretičnimi vedami. Toda danes nas bolj zanimajo vede, ki segajo v praktično življenje in vrvenje našega časa, tehnika, rudarstvo, medicina... Njeni zastopniki so se pač prepričali, da je samo to resnično, kar se da opipati, videti; ne more se jim očitati nedoslednost, če ne najdejo Boga na svoji poti.

A: Glejmo: Uvidijo jasne zakone v materiji. N. pr. zakone, po katerih se ravnajo električni toki! Zakaj so zakoni v taki obliki, zakaj delujejo v taki smeri? Zakaj ne drugače? V indiferentni stvari za to ni razloga. Kristali! Zakaj so zakoni, po katerih se materija preleva v tako čudovite tvorbe, tako neizprosni, zakaj so ravno taki?

Ali organizmi! Kako nezadostna je razlaga po fizikalno-kemičnih silah! Ta smotnost v organizmu nujno zahteva drug princip, nadmaterialni, ki je izven kemičnih sil.

Kako banalen in neznanstven je vendar ugovor: Posebno življensko počelo (vitalni princip) je izključeno, ker bi udeleževanje takega počela pomenilo ustvarjanje nove energije, kar je pa proti zakonu o ohranitvi energije! Ali ne vprav tako dokazujevanje predpostavlja že materialistično stališče? Zakoni materije naj potemtakem obvladujejo vse obivajoče, ker drugih zakonov biti ne sme! Materialist je tako deklamiral. Cela

Občinski

Anton Burkeljca, posestnik in trgovec v Lazih, novi župan občine Zg. Tuhinj v Tuhinjski dolini, okraj Kamnik.

Obč. svetnik Metod Golmajer:

Osnovno šolstvo v Ljubliani

Že pred vojno so bile ljubljanske ljudske šole v higijenskem, še bolj pa v prostorninskem oziru nezadostne. Te razmere so se pa po vojni z dotokom kmečkega proletariata v mesto še znatno poslabšale. Novih šolskih poslopij se ni zidalo, v obstoječa pa so se nastanile nove meščanske šole, katere obiskujejo tudi učenci izvenljubljanskega okoliša.

Samo par primerov o tem, kako stanje vlada v tem pogledu. III. deška osnovna šola ima za deset razredov tri učne sobe; IV. deška osnovna za pet razredov tri sobe, zavetišče se nahaja v kopalnici; VI. deška osnovna šola ima za 11 razredov štiri sobe; I. deškiška osnovna šola za 13 razredov osem sob; IV. deškiška za deset razredov štiri sobe; pomožna šola za šest razredov tri sobe. Skupno imajo ljubljanske osnovne šole za 95 razredov 59 učnih sob. Meščanske šole pa, ki se nahajajo v osnovnošolskih poslopjih, imajo za 31 razredov 31 šolskih sob. Še jasnejšo sliko nam dajo sledeči podatki: na II. deški osnovni šoli se nahajajo tri šole, III. deška osnovna šola je nastanjena v privatnem poslopiju (z gimnazijo vred), na IV. deški sta dve šoli in zavetišče, na VI. deški, I. in IV. deškiški po dve šoli. V sedmih poslopijih, zidanih za osnovno šolo, se nahaja danes 13 šol.

Posledice. Otroci prvih razredov morajo hoditi popoldne v šolo, kjer se v zimskem času uče pri razsvetljavi, v poletni vročini se pa pari v tistih sobah. Da to za tako deco ni priporočljivo, je jasno. Poleg tega mora otrok pozimi hoditi domov v temi, kar je zdravju silno škodljivo, posebno v predmestjih, ki imajo navadno zelo slabo razsvetljeno. Pomanjkanje učnih sob je pa toliko, da razredi nimajo niti lastne učilnice in hodijo iz razreda v razred, medtem, ko se učenci dotične učilnice nahajajo v telovadnici. V higijenskem oziru je pa tudi ta pomanjkljivost, da se sobe premalo zrači. Saj je opoldne komaj eno uro prostega časa. Vse te in še druge pomanjkljivosti kvarno vplivajo na otrokovo rast, zato imamo v mestu toliko slabo razvitih in bolehnih otrok.

Pa tudi v vzgojem in moralnem oziru ima pomanjkanje prostora zelo težke posledice. Otroci prvih osnovnih razredov se nahajajo v istem času skupaj z učenci meščanskih šol. Vsakemu pa je znano, kako se v današnjih poveljnih časih obnaša meščanskošolska mladina obojega spola. Tudi disciplina je pri meščanskošolskih učencih drugačna. Seveda njihovo razposajeno obnašanje takoj kopira ljudskošolska deca, o čemer se lahko prepričamo na vseh ulicah.

O vseh teh stvareh in kako temu odpomoči, se je že posvetoval šolski odsek mestne občine z gg. voditelji in voditeljicami mestnih osnovnih šol. Predložilo se je obstoječe stanje, ugotovilo pomanjkanje prostorov in razgovarjalo o ukrepih, kako temu odpomoči. Šolski upravitelj so poudarjali v prvi vrsti potrebo ločitve osnovnih in meščanskih šol in vrnitev osnovnošolskih poslopij šoloobvezni ljudskošolski deci. Sedaj je pastorka v lastnih poslopijih. S tem v zvezi se je razgovarjalo o izvenljubljanskih meščanskošolskih učencih, kjer je treba najti kako rešitev, v nobenem slučaju pa ne na račun osnovnošolske mladine. Dalje so se osnovnošolski voditelji izjavili proti prevelikemu številu meščanskih šol v Ljubliani. Poudarjali so, da meščanske šole ne odgovarjajo našim razmeram in potrebam, ker producirajo preobilico raznih pisarjev in ljudi, ki samo streme za lažnejšim življenjem. Na drugi strani pa pogrešamo šol, ki naj bi dajale višjo naobrazbo delavskemu in obrtniškem naraščanju ter samostojnim kmečkim posestnikom. Temu namenu pa odgovarjajo osemrazrednice. V Ljubliani pa je pretežna večina delovnega ljudstva, zato je treba zopet osnovati osemrazrednice. Za imovite in izbirne pa je itak različnih šol še dovolj. — O tem vprašanju se bo pa vršila še posebna konferenca.

Prešlo se je nadalje na pomanjkanje osnovnih šol. Prebivalstvo Ljubljane se množi, mesto se razširja na vse strani. Potreba novih šolskih stavb se je konstatirala soglasno. Šolski odsek si je v celoti osvojil predlog g. občinskega svetnika Janka Jegliča, podan na občinski seji dne 6. marca, ki se glasi: »Občinski svet sklene, da se čimprej poskrbi za stavbo novih šolskih poslopij, in sicer: 1. za deško osnovno in meščansko šolo v bližini I. državne gimnazije; 2. za deškiško osnovno in meščansko šolo v okolici XIII. in XIV. okraja (ob Jegličevi cesti poleg nove mestne hiše); 3. za Sv. Kristofom, kjer se širi mesto in imajo učenci izredno daleč v šolo. Tu bi moralo biti poslopje za deško in deškiško šolo.«

S tem sem podal kratek pregled stanja in izvleček seje šolskega odseka z voditelji osnov-

nih šol. V splošnem interesu je, da se k posameznim vprašanjem oglašijo še drugi in podajo svoje mnenje. Glede novih šolskih poslopij pa naj se ne razpravlja iz lokalnega patriotizma, ampak naj se gleda na stvar res iz splošnih potreb. Jasno je sicer in to vsak prizna, da so pomanjkljivosti na vseh šolah in mestnih okoliših, toda še jasneje je, da se mora upoštevati v prvi vrsti finančno stanje mestne občine in ne gre zahtevati v tem trenutku nemogočih stvari. V tem pravcu naj se razvije eventuelna debata, katere pozitivne rezultate bo skušal klub občinskih svetnikov SLS uveljaviti.

Kamnik

Prometni in regulacijski načrti v kamniškem okraju

Zdaj, ko imamo oblastno skupščino z ogromno večino SLS, ki je v predvojni dobi pokazala toliko umevanja za povzdigo gospodarskega stanja Slovenije; izvrstne poslanca, ki v skupščini ne zamude nobene prilike, če je možno pomagati okraju; okrajnega glavarja g. vlad. svetnika Ogrina, ki vedno pokaže velik zmisel za vsakotere potrebe prebivalstva, moremo misliti na uresničenje treh večjih načrtov, ki bodo za naš okraj ogromnega pomena. O prvem in zelo važnem: lepi, široki cesti Črna—Podvolovlek—Luče, smo že pred par dnevi poročali. Priporočam k temu le še, da bo delo lahko kmalu prišlo, ker sta zainteresirani na tej cesti razprazideti občini, ki bi po svojih močeh prispevale, obe oblastni skupščini, ljubljanska in mariborska, ter vojaške oblasti. Morda ni zlepa ceste, ki bi bila tako vsestransko plodnosta v Sloveniji kakor bo le-ta!

Druga, posebno za mesto Kamnik in pa za tujski promet ter turistično silno važna bi bila lepa, za vsa vozila sposobna cesta iz Stahovice v Kamniško Bistrico. Ta krasna turistična izhodna točka ni znana le širini Slovenije, ampak daleč izven mej ter bi bilo odveč poudarjati njuno potrebo ugodne cestne zveze. Zelo interesirana bi bila na taki cesti kamniška meščanska korporacija pri eksploataciji svojih gozdov. Ker že vozna zasilna pot obstoji in bi korporacija dala svet, material in les ter še morda kaj drugega, vse institucije pa, ki so na tej cesti zainteresirane obenem z občino Stahovice tudi svojo delež, je možnost uresničitve tega načrta na dlani. Okrajno glavarstvo že pripravlja ogled na licu mesta in oblastni odbor je izjavil svojo pripravljenost za vsestransko podporo.

Tretji, za ves kamniški okraj najvažnejši, a najpotrebnejši načrt, je regulacija reke Bistrice in zavarovanje ceste Kamnik—Stahovica. Na tej cesti je v nevarnosti že kamniški vodovod, osnovna šola v Stranjah in betonski most istam. K zavarovanju te ceste bo prispevala večina izdatkov oblastni odbor. Nujno potrebna regulacija sta oba bregova Bistrice od Stranj do meje okraja. Seveda bodo morali k tej regulaciji prispevati posestniki zemlje in naprav ob reki in vsi, ki imajo od nje koristi. Dodaž so bila vsaka zavarovanja brezpredmetna, ker ni imela vojaška uprava kreditov za poprav je-zov. Kakor izvemo, so zdaj odobreni po posredovanju poslanca Stercina ti krediti in bo smodnišnica zdaj poleti lahko popravila jezove, vsa potrebna zavarovalna dela pa se bodo doletela z ogledi. Tako upamo, da bo tekem par let, posebno, ako se zgrade projektirane električne centrale ob izviru Bistrice, o katerih bomo v kratkem poročali, uravnan tok Bistrice in s tem zemljišča od nje odtegnjena vedni poplavni nevarnosti.

To so zaenkrat najvažnejši načrti v neposredni bližini. Mnogo je še nujnih potreb po okraju, toda denarja ni. Ali sčasoma pride vse na vrsto. Čimveč sredstev bo imel oblastni odbor, tem več bo lahko pomagal. In edino oblastni odbor bo razumel težnje in potrebe Slovenije. Prepričani trdimo, da bo SLS in njeni voditelji znala najti sredstva sčasoma in dvignila Slovenijo do one gospodarske višine, ki jo zasluži po svoji legi, sposobnosti in pridnosti!

Fr. Jaklič:

Daite nam mleka

Sirarska anketa na Jesenicah je ugotovila, da je nastala nadprodukcija mleka doma in v inozemstvu in da zaradi tega ne gre v denar mleko in mlekarški izdelki. Ugotovili so, da je pri nas nastala v mlekarstvu trajna kriza.

Strokovnjaki bodo pač ugotovili vse pomanjkljivosti produkcije in našli pola in sredstva za njeno kvalitativno zboljšanje.

Na izvoz v večjem obsegu v bližnji bodočnosti še ni misliti, torej nam ostaja samo domači trg. Konsum mleka in mlečnih izdelkov se mora predvsem pospeševati doma.

Trdi se, da je mleka preveč, vendar bo najbrž resnica, da bi se ga v naših mestih in delavskih krajih lahko več porabilo, ako bi ga bilo vselej na razpolaganje, ako bi se lahko do mleka prišlo. Moje mnenje je, da bi se v mestih mleka veliko več porabilo, kakor se ga in da bi se tudi porabilo več sira in masla. Zaenkrat se omejim na dve stvari.

Mestni konsumentje plačujemo 1 mleka od 2.50 do 3 Din, medtem, ko dobi kmet za mleko 1.25 do 1.75 Din. Torej trošita producent in konsument za posredovalca 70 do 100 odstotkov nabavne cene. Posredovanje požre odločno preveč. Tukaj nekaj ni v redu. Vsak Din, ki ga trpi konsument je vnebovpijoč. Zgled. Dnevno rabim 3 l mleka. Prej sem plačeval 1 mleka v trgovini po 2.75 in celo 3 Din, dnevno torej 8.25 Din, zdaj mi ga mlekarja dostavlja na dom in računa 1 po Din 2.50, torej velja zdaj dnevno 7.50 Din, kar znaša dnevno manj 0.75 Din. Zdaj, ko mi mlekarja dostavlja naravnost, so izdatki za mleko manjši za 272 Din 50 p vsako leto. Znesek za gospodarja, ki mora računati z vsakim dinarjem, ni bagatela. Nauk. Posredovalni aparat za dostavljanje mleka se mora kolikor mogoče poenostaviti, odstraniti je njega vse, kar se more pogrešiti. Z donosanjem mleka naravnost na dom, naj se kolikor je mogoče ognemo trgovine, ki nam nujno potrebno živilo podražijo. Na ta način bi se za konsumenta mleko pocenilo, ne da bi se pocenilo pri producentu. Tisti hip, ko se mleko poceni, je možnost dana, da se konsum mleka poveča. To bi bil en ukrep, ki bi v doglednem času vplival na povečanje porabe mleka.

Drugo pa je, omogočiti prebivalstvu vživanje mleka in mlečnih izdelkov in s propagando vzbuditi željo in slast po mleku.

Glejte! Na vseh vogalih v mestu imamo gostilne, kavarne in slaščičarne, celo bari se dobe.

Alkohol se povsod vailjuje. Za nepotrebne, da! škodljive, reči se povsod izvačja denar. Koliko je pa prostorov v mestu, kjer bi se točilo mleko in bi se postreglo z mlečnimi izdelki? Morda se dobi mleko v kakem izkuhu in pa v kavarni, toda cena za tisti lunek mleka je tako preključno pretirana, da vpije do neba. 500 do 800 odstotkov se v kavarni mleko podraži. Vrh tega se postreže z mlekom z nekakim pomilovanjem. Da! Manipulacija z mlekom je strežniškemu osebju tako tuja, da včasih ne vedo, kako bi postregli.

V korist ljudskega zdravja in ljudskega blagostanja je nujno potrebno, da se pospešuje vživanje mleka. Ravno tako kakor so se odprli javni lokali za prodajo kave in čaja ter alkoholnih pijač, naj se odpro gostilne, kjer bi se namesto alkoholnih pijač točilo mleko.

To je potrebno, je izvršljivo in v bližnji bodočnosti vsekako dobičkanosno.

Mleka dajte ljudem.

Mislím se tako-le:

Stvari bi se morale lotiti organizacije producentov mleka in organizacije konsumentov. Podpirati bi morala vso akcijo vsaj spočetka mestna občina, oblastna skupščina in morda država.

V mestu, a tudi zunaj, zlasti po delavskih krajih bi se morale odpreti točilnice mleka t. j. gostilne, kjer bi se dobilo ob vsakem dnevnem času mleko, toplotno ali mrzlo, joghurt, surovo maslo, sir, zlasti različni mehki siri in kruh. Prostori, ki bi bili sicer opremljeni priprosto, bi morali biti skrajno snažni. Če le mogoče, bi se naj otvorili ob najprometnejših ulicah. In gotovo je, da bi začeli posejati lokalne ljudi, ki hočejo zdrave hrane in pijače. Zjutraj bi obiskovali študentje, razni uslužbeni zlasti ženske, delavci i. dr., ki bi se po ceni prehranili. Ako bi se porcija mleka, ki se prodaja v kavarni po 3 Din, prodajala po 1 Din, bi imelo podjetje še vedno dobiček. Marsikdo bi se zadovoljil z mlekom in 1 dinarskim hlečkem kruha, in če ni sramotno, na istem mestu nospravi 3 do 5 vrčkov piva, bi menda tudi ne bilo sramotno nositi dve porciji mleka in primerno kruha, kadar bi bil lačen. Privoščil bi si pa no želi lahko sira, masla ali kar bi ga veselilo. Tako tudi opoldne in zvečer. Matere bi pa lahko pripelale otroke, ki bi jih lahko nasitile z mlekom, maslom in kruhom, namesto s sladkarijami.

Naholi potrebne bi bile pa take mlečne točilnice v bližini tovarov, skladišč, kolodvorov, kjer je veliko delavcev. Zdaj se jim nudi žanje i. dr. naj bi se jim vendar enkrat nudilo tudi mleko. Ali bi ne bilo mogoče prodajati mleka tako kakor sladodoladi sladolede — vendar bolj higijenično! — da bi se prišlo z mlekom tudi za delavci na bolj oddaljenih krajih, k vojašnicam, zbirališčem mladine in bi se točilo namesto nevarnega sledoleđa shajeno mleko? Pred vojno sem na Dunaju videl in obiskoval take mlečne gostilne: Milchtrinkhalle. Ni še bilo tako razvito kakor bi bilo želeli, pa vendar začetek. Izdal pa ne bom nobene skrivnosti, če povem, da me je zapeljal v tako pivnico dr. Krek; pa je tudi dr. Korošec hodil notri. Hladnik in še drugi gospodje. Rečem lahko: Krek je bil, ki me je mleko piti učil. Torej ni treba preveč pomilovalno zreti na mlekopivca.

Treba bi bilo dvigniti propagando za vživanje mleka in delati reklamo za lokale, kjer se toči, vsaj tako reklamo, kakor se dela za kafe, kjer se vrše alkoholne nožitve. S propagando moramo pobiti vse predsodke, ki jih imajo še mnogi proti vživanju mleka v javnih lokalih. Predočiti je treba ljudem, da je vživanje mleka zdravo in ekonomično. Z resnim delom bi kmalu utrl rot v mlečne točilnice in povzdignili konsum mleka.

Prof. dr. L. Sušnik:

Ženske srednje šole

Pred vojno se pri nas država ni brigala za srednješolsko vzgojo deklic; prepustila je to skrb zasebni ali lokalni iniciativi. V tedanjih rednih razmerah se ta potreba tudi ni tako čutila. Na višje šolanje deklet so mislili le premožnejši, predvsem meščanski sloji. Učiteljska izobrazba je bila tedaj navadno najvišja stopnja ženskega šolanja. In še sedaj je v Avstriji, ko je prevzela država vsaj deloma plačevanje učiteljskih moči, vseh 25 ženskih srednjih šol privatnega značaja.

Po vojni pa stopa problem ženske srednješolske izobrazbe čedalje bolj v ospredje. Leto za letom vidimo, kako se nevdružno večja števila dijakinj v moških srednjih šolah, tako da imajo v nekaterih razredih že cele vzporednice. Poleg tega obstoja v državi kakih 15 državnih srednjih šol za deklice in par privatnih; največ jih je po večjih mestih, zlasti srbskih. Pritok deklet v državne in druge službe pa na visoke šole je vedno večji. Posebno v Belgradu čujete lahko tožbe, kako so v nekaterih strokah na univerzi menda že prekosile po številu moške.

Slično kot pri nas se javlja ta problem tudi drugod po svetu, ko ženske ne le zahtevajo popolno ravnopravnost z moškimi, ampak jih tudi težke materialne razmere silijo v boj za obstanek.

Danes je že močno prodrlo načelo, da gre do ženski na celi črti iste pravice kot moškemu in v principu je to čisto v redu, saj je bila v splošnem ženska prej gotovo preveč zastopljena. In res je pri nas na nižji stopnji za ženski pouk v širši meri precej preskrbljeno že z meščanskimi šolami. Težje je na višji stopnji, ko učiteljska in razne strokovne šole ne morejo

sprejeti vseh prijavljenih. Mnogi starši si tudi žele za svoje hčere le splošne višje izobrazbe in vzgoje — brez ozira na gotov poklic. Ali pa smatrajo srednje šole za bolj primerne, oziroma priročne. Skratka, dejstvo je, da postaja to vprašanje pereče.

Ne mislim se spuščati tu v zadevo koeudkacije. Navadno se odpravi to s tem, da je pač potrebno zlo, koinstrukcija pa da je na mestu. A prav tu je treba ločiti. Priznavam pravo ženski mladini na isti pouk kot moški, tudi na skupni pouk, če hočete, trdim pa, da za vso maso učenec to ni najbolj primerno in ne bi smelo biti edino možno. Danes je namreč stvar taka, da se uče dekleta čisto istih predmetov kot dečki ne samo v mešanih zavodih, temveč tudi na docela ženskih. Svoječasni liceji v nekaj večjih mestih z za dekleta prikojenim učnim načrtom, ki so tvorili nekaj ženski tip srednje šole in so jih obiskovale deklice v svrhu višje obče ženske izobrazbe, so se pod pritiskom neke hipnoze, da bi drugače zaostajale za moškimi srednjimi šolami, ki so se odorle ženski mladini, pretvorile v moških enake ženske srednje šole. Tako danes pravih ženskih srednjih šol prav za prav ni več ni — in to je tisto, kar je po mojem mnenju slabo, drugi ekstrem, ki je tudi pogrešen.

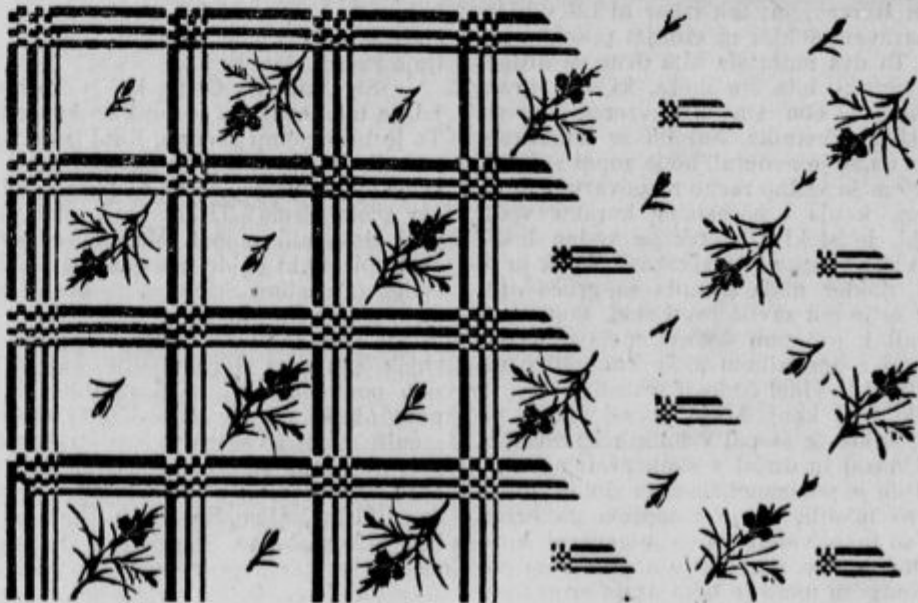
Novjša pedagogika tako rada poudarja važnost individualnega postopka v šoli — ozirajoč se na različna svojstva in sposobnosti učencev. Pa gremo mirno preko tiste važne razlike, ki jo je ustvarila priroda sama v telesnem in duševnem razvoju moške in ženske mladine okoli 14—17 leta. Nobene prilagoditve, kot jo zahteva mladinska psihologija, na nenake stopnje zmožnosti obeh spolov v teh letih. Dekleta in fantje se uče čisto enostavno starih predmetov, v isti izmeri, v istem tempu. In vendar se razvija čuvstvovanje, umevanje in hotenje obojih ta čas precej različno. Zato pa deklice v nižjih razredih povprečno ne zastajajo za dečki, večkrat jih celo prekašajo, dočim v višjih razredih večinoma zelo pešajo. Umesten bi bil torej specialni tip ženske srednje šole, ki bi moral biti temu primerno uravnan in imeti lastno izbiro in razpored predmetov, lastno mero učiva in svoje posebne metode, katere bi se prilagale potrebam in posebnostim ženske nature.

Pravtako ne kažejo deklice po naravi istega zanimanja za vse predmete. Znano je, da jim večinoma abstraktne znanosti ne teknejo posebno, pač pa imajo mnogo zmisla in spretnosti za jezikovne, umetniške, vzgojstvene in druge bolj splošne predmete. Če se žele tedaj sebi primerno izobraziti, zakaj bi se morale učiti vseh zanje suhoparnih reči, ki še moškimi delajo preglavice in jih še ti čisto smatrajo le za nujno zlo, češ, da jim mnogo tega v življenju ne bo nič koristilo? Poseben ženski tip naj bi torej gojil predvsem take predmete, ki se ženski psihologiji v splošnem prilagajo, omogočil učenkam dobro psihološko umevanje človeka in družbe ter jim izoblikoval dober in trden značaj, s katerim bodo lahko uspešno in srečno šle skozi življenje.

Nič manj važen ni socialni moment. Današnji odgoj srednješolk je pomanjkljiv, ali včasih celo kvaren za nje same, oziroma za družbo, ker se nič ne ozira na vlogo, ki jo bodo imele vendarle po večini v bodočem življenju kot žene, matere, gospodinje. Razumemo, da se da ženski, zlasti sposobni, možnost in priprava za samostojno stališče v svetu, ker sedanje težke razmere to nekako zahtevajo. Kljub tem težavam, ki se bodo pa v doglednem času zmanjšale, pa se posveti tudi sedaj najmanj dve tretjini absolutnih srednjih šol prej ali slej družini. In gotovo ni v redu, če niso dobile v tem oziru v šoli nobene orientacije, tako da si niso prav v svesti tozadevnih dolžnosti ali ne prav zmožne, da bi jih vršile, kakor se od njih pričakuje.

Tehtnih razlogov za poseben tip ženske srednje šole je tedaj več ko dovolj. Omogočen naj bi bil vsaj v mestih, kjer so posebni ženski zavodi poleg moških, oziroma mešanih, tako da bi bile dane vse možnosti. Saj je gotovo precej rodiljivej, ki si žele z asvoje hčere le primerno višjo splošno žensko izobrazbo in vzgojo, ne da bi jih hoteli pošiljati še naprej na visoke šole.

Imel naj bi tak tip (»ženski licej« ali »višja deškiška šola« ali podobno) tudi osem razredov, da ne bi izgledal na zunaj kot manjvreden nego ostale srednje šole. Na nižji stopnji bi lahko imel približno isti program kot je običajen sicer recimo na realnih gimnazijah, seveda prilagoden zgoraj navedenim načelom, torej nekaterih stvari manj, drugih več, n. pr. jezikov, ročnih del in gospodinskih predmetov. Na višji stopnji bi prešlo težišče na psihologijo, pedagogiko, zdravstvo, na umetniške in socialne predmete. Če bi bilo potreba, naj bi se poučevali ostali predmeti neobvezno, da bi posebno nadarjene in ambiciozne učenke po želji lažje prešle v splošno smer srednje šole, ali pa bi se eventuelno osnovala celo še kake vzporednice s posebnim učnim načrtom. Na to bi bilo dobro misliti tudi pri mešanih gimnazijah, kjer bo dovolj učenek. V podrobnem je seveda več možnosti, ki bi se lahko preskusile. Brez dvoma pa je v principu nek diferenciran ženski tip umesten in zato bi moral novi srednješolski zakon to možnost poleg ostalih tipov vsaj predvideti.

Edino pravilni blagovni vzorec »Dečve«.

Prvi narodni nagelov in pravi dečvin vzorec, ker edino le ta se more vporablja za pravo našo »Dečvo«. Povzet je iz starih prižlatih kril naše narodne noše, ter je posrjen z nagelovimi cvetovi. Nagel je naš tradi-

cionalen naroden cvet in za to ni čuda, da vzbuja to dečvino blago tako široko simpatijo.

V splošno prodajo pride vsepovsod to edino pravo dečvino blago končno veljavno s 1. majem, na kar se vse naše že tako živa in interesirano občinstvo opozarja.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje.
Za odgovor znanke! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Priden in pošten, mlad kovaški pomočnik išče mesta. Naslov pove uprava lista pod št. 2446.

Sedlarski

tapetniški in lakirski POMOČNIK, kot začetnik, išče službo. Naslov v upr. pod: Vesten 2482.

Strojnege ključavničarstva ali mehanikarstva se želi izučiti krepak in marljiv deček z dežele. Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod »Marljiv in zanesljiv« št. 2492.

KUHARICA

vajena gospodinjstva, išče službo, najraje v župnišču ali pri kakem gospodu ali pri kakih mali krščanski družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2444.

MLINAR

ki se razume v umetnem mlinu, kakor tudi pri izdelavi vseh jedilnih OLJ, išče službo. — Naslov na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Mlinar«.

Učenec iščem obrti strojno ključavničarstvo. Franc Erzar, Cerklje 64, pri Kranju.

Gospodična

zmožna vseh pisarn. poslov, želi primerne službe. Gre tudi kot blaginčarica, ki ter je zmožna kavicarje. — Cenj. ponudbe upravi »Slov.« pod »POŠTENA«.

Stanovanja

STANOVANJE

suho in čisto, z eno ali dvema sobama in pritlik, išče boljše samostojna gospa. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »SUHO«.

Prazno sobico

takoj oddam, samo solidni gospodini. — Ponudbe na upravo lista pod: Sobica.

Stanovanje

z 1 in 2 sobama ter pritliklinami, odda takoj Martin Nedog, Sp. Šiška, Kolonija »Bajtar«. 2499

Soba strogo separiran razsvetljava, solnčna lega, se takoj odda. — Naslov e izve v upravi »Slovenca« pod št. 2500.

Stavb. zemljišče

se prodaja, pripravno za trgovsko ali stanovanjsko hišo, na Brezovici ob Dr. cesti, kjer se odcepi obdrž. pot k farni cerkvi. Odda-ženo od kolodvora Brezovica 15 minut. — Ponudbe na Leop. Črv, Zg. Šiška št. 88. 2490

Solnčno stanovanje

se odda v centru mesta, štiri sobe, kopalnica in pritlikline. — Naslov v upravi lista pod št. 2516.

Stanovanje

iščem - 1 ali 2 sobi - za Bežigradom, Dunajska cesta ali Sp. Šiška za apr. maj ali pozneje. Ceniene ponudbe upravi »Slov.« pod: »Bežigrad«.

STANOVANJE

in DELAVNICO, oddam zastojni mizarju na Troj- nah pri Zagorju. — Poizve se: Rožna dolina cesta IV, št. 21, I. nadst.

Gospoda sestanovalec

sprejem. — Naslov pove uprava lista pod št. 2514.

Prazno sobo

iščem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod T. M.

Opremljeno sobo

v sredini mesta z električno razsvetljavo oddam solidnemu gospodu. Poseben vhod. — Naslov v upravi pod šte. 2538.

Proste službe

STROJNIKA

za električno centralo rabiti Občina Kraljevica (Hrvatsko Primorje), za pogon Diesel-motorja; isti mora biti obenem usposobljen za električno instalacijo. Pogoji namestitve se morejo dobiti na željo z obratno pošto pri občinskem poglavarstvu, Kraljevica.

ZASTOPNIKI (ce) pozor!

Če obiskujete privat odjemalce (tudi na deželi), zamorete s prodajo malih cenjenih novosti (vsakdo je takoj kupec) v resnici z lahkoto do 200 Din zaslužiti dnevno. Potrebna kavicja 2 do 300 Din. — Podrobnosti vsak dan od 2.—6. ure. Kemične novosti: Val. Kovač, Ljubljana, Beethovnova ul. 4

Rabim učenko

iz dobre, poštene hiše, za mešano trgovino. — Adolf Starkl, trgovec in hotelir, Bled. 2423

Zastopnike

za prodajo drž. srečk na obroke, iščemo. Silajni, brezkonkurenčni zaslužek. Razen izdatne provizije še »posebno fiksno nagrado« za gotovo količino srečk. — Barčna poslovalnica Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25.

Kov. vajenca

sprejem s 1. aprilom. — Alojzij Andoljšek, kovač, Zlebič pri Ribnici - Dol.

Hišnik

ozir. hišnica, brez otrok, vajena vrtnega dela, se sprejme. — Vpraša se v upravi lista pod št. 2445.

Učenca

za mizarstvo obrt, zbravega, sprejme Tomo Jeglič, mizar, Radovljica 1.

PRODAJALKO

perfektno manufakturni- nio, katere se tudi razume na naprave izlozbe, sprejme večja trgovina meš. blaga na deželi. Začetnice izključene. — Ponudbe na upravo Slovenca pod »Spretna št. 2450«.

Kovaškega učenca

sprejme takoj z vso oskrbo v hiši FRANC ROZMAN, kovač, Prim- skovo 82 — pošta Kranj.

Viničar

s 5 delavskimi močmi se išče. Dobri nivo 1 in pol orala ter lahko redi dve kravi. Plača po dogovoru. Kramberger, Gradiška 18, Spodnja Sv. Kungota.

Ključavničarski vajenec

se sprejme v učenje. Hra- na in stan v hiši. Naslov v upravi »Slovenca« pod »Pošten« št. 2388.

Pekarskega poslovdjo

za skupno delo, večšega svoje stroke, se išče za večji industrijski kraj. — Pismene ponudbe pod »Stalno mesto« št. 2455 z navedbo plače na upra- vo »Slovenca«.

Zaradi bolezni iščem družabnika

za svojo dobro vpeljano trgovino, katere se na- haja v lepem prometnem trgu pri farni cerkvi na spodnjem štajerskem. — Tudi se da v najem ali se pa prodaja kakšni zanes- livi in agilni osebi. Na- slov se izve v upravi tega lista pod šte. 2457.

HOTELSKO SOBARICO

kot prvo, s kavejico in z dobrimi spričevali, išče HOTEL STRUKELJ.

Čevljarskega vajenca

sprejem takoj. — Naslov v upr. lista pod št. 2515.

Samostojna gospodinja

vešča vseh gospodinskih in poljskih del, stara od 35 do 40 let, se sprejme takoj na večje posestvo na deželi. — Ponudbe pod »Razumna gospodinja št. 2507« na upravo »Slov.«

Pregledovalke jajec

(Eierleuchterinen)

samo prvovrstne moči, z daljšo prakso, iščem za takojšnji nastop in zaposlenje za 2 do 3 mesece. Dobivajo stanovanje in hrano v naravi. Ponudbe z zahtevano plačo naj se dopušljejo na naslov Iso Pick, izvoz jajec, Daruvar.

20—25 Din dnevnega

postranskega zaslužka za na dom nudim vsem oseb- am obojnega spola že od 14 let naprej. Za daljša pojasnila s prilogo 3 Din znanke na podružnico »Slovenca« v Mariboru pod šifro »Zasigurana eksistenca«.

Krojaškega VAJENCA

ki bi imel oskrbo pri starših, sprejme takoj T. PAGON, Mestni trg 17.

Dekle

zdravo in čisto, ki se raz- ume na vse hišne posle in ki dobro kuhati zna po močestnosti, ki je iz- vršila en gospodinski te- čaj, išče mala družina v Zagrebu. Nastop takoj ali po dogovoru. — Prednost one, ki znajo nemški. — Ponudbe z adresno upravi »Slov.« pod šifro »Stalno nameščenje« je poslati do najkasneje 31. marca t. l.

Dopisniki

za Ljubljano in vso Slo- venijo, se iščejo za infor- macijski biro. Samo že večji tega dela naj po- šljejo oferto na POŠTNI PREDAL 183, Ljubljana.

Iščem kuharico

katere bi mi vodila tudi gospodinjstvo. — Ponudbe trgovini na Dunajski c. 21.

Učenko zdravo in poštenih staršev

sprejem takoj v trgo- vino z mešanim bla- gom. Vsa oskrba v hiši. Naslov v upravi pod 2540.

Mlad trgovski pomočnik

izurjen v mešani stroki, zmožen tudi nemškega je- zika, z dobrim spričeva- lom, se takoj sprejme v trgovini

A. Preaz, Rogatec.

Vnajem

Posebna prilika!

Zaradi bolezni dam v na- jem v zelo prometnem mestu Karlovac, kjer je sedež Primorsko-Krajiške oblasti, v najbolj promet- ni ulici, novo preurejeni hotel in restavracijo.

Hotel ima 18 sob in za najemnika se posebno udobno stanovanje. Re- stavracijski prostori so zelo prikladni. Dvorišče je veliko in ima hlev za 100 parov konj. Prostorji so prikladni tudi za in- dustrijo ali trgovino in še posebno, ker je cena električne moči v Kar- lovcu zelo nizka. Resni reflektanti naj naznanijo svoj prihod lastniku Liše Stjepanu Konfic, Karlo- vac, Hotel »Fiume«.

Trgovino

z meš. blagom na Gorenj- skem, dam v najem ali pristopim kot tih družab- nik, praktič. za eno ose- bo. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod: »Trgovina«.

Lokal krasno oprem- ljen, centrum mesta z izlozbo, obširnimi skladiščem in kletjo, ze- lo prometna točka, tele- fon etc. Nizka najemnina, se odstopi takoj resnemu ponudniku, ki odkupi istočasno celotni nov pi- sarniški in skladiščni in- ventar. Odkupnina cirka 60.000 Din. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Lokal 60.000 Din«.

Gostilno

na promet. kraju, iščem v najem ali na račun, če je tudi na deželi. Poizve se v upravi pod št. 2534.

MIZARJI!

Dá se v našem mizar- ska delavnica takoj, po ugo- dni ceni dobremu mizarju. Prednost imajo samci. — Franc Palčar, Mlačovo, p. Grosuplje.

Posestva

Trgovska hiša z velikimi skladišči in trgov. lokalom, se prodaja v Kranju št. 109, na Glav- nem trgu, nasproti župne cerkve. — Ponudbe na naslov: KATI VAJT, Kranj.

Enodružin. vila

v Mariboru, davka pro- sta, solnčna lega, 5 sob in ostali komfort, prazna, takoj za vseliti, po ugo- dni ceni naprodaj. Tomši- čeva ul. 215 v Mariboru.

Majhno njivo

tudi parcelo, med »Lim- tovrnico« in šolo pri Sv. Petru, na desno ali levo, kupim takoj. — Ponudbe na upravo pod »Njiva«.

Manjše posestvo okolica Maribor, Ptuj ali Celje, primerno za vrtno kulturo, prednost tudi gozd, vinograd, išče e- sen kupec. Ponudbe pod »Upokojenec na »Mar- stan«, Maribor, Koroška cesta 10.

Posestvo Maribor bližnja okolica, 12 oralov, gozd, vinograd, hiša, zi- dana, z vinčarji, napro- dai za 80.000 Din. Naslov: »Marstan«, Maribor, Koroška cesta 10.

Vila s 6 sobami in pritliklinami, elektr. razsvet- ljavo ter majhnim pose- stvom, obstoječe iz njiv, travnikov, sadonosnika in gozda, 3 minute od po- staje št. Ilj v Slov. gor., se prodaja poceni. Naslov pove uprava v Mariboru.

HIŠA v sredini mesta Celje, Kresija 1, zgrajena l. 1913, s 4 mo- dernimi stanovanji, z ve- liko kletjo in dvoriščem, pripravna za vinsko trgo- vino, naprodaj pod ugo- dnimi plačilnimi pogoji. — Pojasnila se dobe pri: Ivanu Inocente, Postojna.

Kdo prodaja?

Stare obleke in pohištvo kupujem. M. Prekub, Gallusovo n. 23.

Srebrne krone zlatnike in različno zlato kupi F. Čuden, Prešernova 1, Ljublj.

Ovčje in kozje kože

kupujem ter strojim vseh vrst kože na hoks za pla- čilo. — ANTON MALI, usnjar, Višnja gora. 1963

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah. ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Rabljene tračnice

kupimo za poljsko želez- nico. Ponudbe na škrbc & Bartol, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6. 2430

SODE od VINA

rabljene, dobro ohranje- ne, od 80 do 120 litrov, kupujemo. — Ponudbe na Tovarno kisa Jos. Vodni- ka ded. — Ljubljana VII.

Kombiniran voz

za diro, kason in trugo, dobro ohranjen, za enega ali dva konja, kupim. — Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »VOZ«.

Kdo kupi?

Proda se več hrastovih, orehovih in mehkih spalnih in kuhinjskih naprav po nizki ceni. — Josip Kurnik, mizar, Zg. Šiška.

Umetna gnojila, semenski oves,

poljska in vrtna semena, moko, koruzo in špecer- rijo dobite pri Gospodar- skem društvu na Vrhniki.

Dva šival. stroja

»Singer« - za čevljarja - prodaja Ivan Bucej, Te- harje, pošta Štore.

Kratek glasovir

(Stutzflügel), bela kuhinja in bas se prodaja Maribor, Frančiškanska ulica 21.

Čevljarski šivalni stroj »Singer«

(Hohlmashine) se poceni prodaja. — Škofi, Maribor, Pobreška 9.

Prodajam novo nič rabljeno mungo

(Wäscherolle) za nizko ceno. Naslov v upravi.

Prodajam več tisoč SMREKOVH SADIK

Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 2441.

Prodajam gramofoin

z 12 ploščami, ali zame- njam za mosko kolo. — Naslov v upravi št. 2442.

Prodajam ceno:

nekaj žensk. oblek, nekaj kosov blaga za obleke, moške čevlje. Istotam so na ogled krasni vzorci dameškega perila (ob ned. in prazn.). — Stara pot 1, na hodniku, vrata 3.

Prostovoljna javna dražba

nekaj zlatnine, pohi- štva, več jedil. servi- sov, stekla in porce- lana, obleke, perila, rjuh, servijetov, brisač se bo vršila v Ljubljani. Pred št. 7, l. nad. v torek dne 27. marca od 9. ure naprej, kjer se te stvari lahko ogledajo.

Semenski oves, gra- horo, peso, črno de- teljo in lucerno ter vse vrste travnih semen

dobite pri

Fran Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta 36.

Več posestev in trgovskih hiš

se prodaja ob novo pro- jektirani progi v Kočev- skem kraju. Oglasi se pri zastopniku Marstana N. Loboda v Kočevju.

GODALA

za popolni orkester na lok prodaja po zelo nizki ceni likvidacijski odbor »Sloga« v Rajhenburgu.

Parni stroj

se prodaja, tandem s kon- denzacijo 100 k. s. efekt., razvod na ventile, zamaš- njak s 6 gonil. kvadrat. Manilla vrvmi. Poleg tega 1 parni KOTLOV iz la. jeklenih kotlovin, izvor Teplitz na Češkem, kur. pl. 50°, atm. 10, rešetka za kurjavo z lesnimi od- padki, premožom, žaga- njem itd. Vse kompletno s parnimi cevmi, ventili itd., dosedaj dnevno v obratu, vse izvrstno ohran- jeno. Na ogled v tovarni usnja v Mokronogu, Dol. Proda se vsled elektrifi- kacije. Poleg tega še 1 istomerni dinam 30 k. s. za luč in moč. 2477

Nov klavir

ceno naprodaj, več klavirjev posodim na dom. — Zima, Stari trg št. 34/II.

Zaradi selitve

prodajam dve spalni SOBI, kuhinjo, šivalni stroj, sa- lonsko garnituro - malo rabljeno. — Naslov pove uprav »Slov.« šte. 2532.

ZNAMKA TRI SRCA
JE SVETOVNA ZNAMKA
Tovarna - OTTO TAUSSIG & Co. - perila
WIEN, XII. DUNKLERGASSE - 13.
GLAVNO ZAIT: HOFFER & LEDERER - ZAGREB

Dve moderni spalnici

ugodno naprodaj. — An- dlovic, Domobran. c. 23.

Dobrodoča gostilna z mesarijo

pol ure od Maribora, ob okr. cesti, tik farne cer- kve, s pripravnimi pro- stori še za vsako drugo obrt, se takoj poceni pro- daja event. odda na račun. Vprašati: Maribor, Sodna ulica 30/I, desno. 2503

Kontrabas

prvovrstni, prodajam za 3500 Din. — Franc Grošelj, Sp. Šiška, Černetova ul., Ljubljana VII. 2513

Psa volčje pasme, prodajam. — Poizve se pri FR. OVEN, splošna bolnica v Ljubljani.

Nasla obrt

iščem v svrhu sodelovanja zveze s pletiljo

ki je popolnoma doma v tej stroki in ima dovolj solidnih odjemalcev. Po- nudbe pod: »V slogi je moč« št. 2431 na upravo.

„Planinka“
zdravilni čaj
prenavlja, čisti in osv- ežuje kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delo- vanje čreves, napihova- nje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolca in žolčni kamen. Vzpo- buja apetit in lažerno udele- kuje pri arteriosklerozi. »Planinka« čaj je pristen v plombiranih paketih po Din 20— z napisom proizvajalca:
Lekarna Bahovec Ljubljana Kongresni trg (Dobi se v vseh lekarnah)

„Planinka“

prenavlja, čisti in osv- ežuje kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delo- vanje čreves, napihova- nje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolca in žolčni kamen. Vzpo- buja apetit in lažerno udele- kuje pri arteriosklerozi. »Planinka« čaj je pristen v plombiranih paketih po Din 20— z napisom proizvajalca:
Lekarna Bahovec Ljubljana Kongresni trg (Dobi se v vseh lekarnah)

M. Berdajs

Maribor

K. Berdajs
Maribor
vrtna-
kmetijska-
cvetlična-
semena

1869 ustanovljeno 1869
351 telefon 351

Trboveljski cement

AUTO-baterije za vse vrste vozil izdeluje tovarna VARTA

narava, ves svet poje pesem duha, a materialist je kakor človek, ki si tišči ušesa in zato pesmi ne sliši.

Moda, vsemogočna si! Vladaš v koncertni dvorani in na promenadi, a kretati se znaš tudi v znanstvenih kabinetih. Zakoni, ki določajo nezmožno ves potek dogajanja v naravi, mi govorijo o zakonodajcu, a moda...

Zagnjeni križ

Cerkev je zagnila podobo Krizanega. Tiha nedelja je, Dominica passionis — nedelja trpljenja. Kristusovo trpljenje je strašna skrivnost, pri kateri odpove razum in domišljija; človek gleda, premišljuje, občuduje, a tega, da Kristus Bog-človek tako trpi, razumeti ne more.

Eno pa vidi in razume: blagoslov trpljenja za druge, apostolat žrtve. Nikogar ni, ki bi imel tako nalogo kakor Kristus, tako obsežno, tako težko, tako vsestransko pomembno. Zato, da jo dovrši, si je izbral najbolj izdatna sredstva, trpljenje, žrtvovanje. Sicer je Kristus trpel celo življenje, a viške je dosegla njegova žrtev s tem, da je daroval svoje življenje v smrti na križu. Nad vsem njegovim delom gospoduje ta križ, ki se, zasajen v zemljo na Golgati, dviga proti nebu. Svoje žarke pošilja nazaj do zibelke človeštva in jih pošilja naprej do taktat, ko bo ta Kristus zopet prišel z veliko močjo in veščastvom. Križani Bog-človek je velik misterij

za vsakega, a eno vidimo in razumemo: blagoslov, apostolat trpljenja.

Nihče še ni storil kaj resnično velikega in dobrega bodisi zase ali za narod, ne da bi se bil zato trudil in trpel. In čim večje so žrtve, tem večji blagoslov. Nihče ni storil več za človeštvo kot Kristus: in ta je kronal svojo ljubezen s smrtjo na križu. Gospod je v raju povedal ženi: In dolore paries — V bolečinah boš rodila — to velja za vsako plemenito apostolsko delo: In dolore paries... Zlo trpljenje se spremeni v blagoslov življenja.

V zadnjih letih je stopilo v ospredje pavlinsko pojmovanje Cerkev, po katerem smo vsi udje mističnega Kristusovega telesa. Kristus je glava, drugi udje. Če je Kristus glava trpel za velike reči, se morajo nujno tudi udje žrtvovati, da bodo kaj velikega dosegli. Če se en ud žrtvuje in trpi, ima celo telo od tega blagoslov. Če v Mehiki katoličani junaško umirajo za svojo vero, imamo od tega koristi vsi, ki smo v Cerkvah Gospodovi. Blagor njim, ki so zaradi pravice preganjani (Mat. 5, 10). S tem se ne zmanjšuje krivda preganjalcev, raste pa vrednost trpljenja.

Kar je Kristus govoril in storil, velja za vse ljudi in za vse njihove križe. Tvojemu križu je morda ime bolezen ali pomanjkanje, ali Bog vedi kaj. Apostol trpljenja si, če nisi križ kakor Kristus! Ne da bi se na zunaj videlo, si pravi apostol občestva in delaš za pravo obnovo človeštva.

Za duha in srce

Francoz o cirilometodijskem delovanju

V vrsti predavanj, ki jih je ta mesec priredila Cirilometodijska liga v Pragi, je bilo posebno zanimivo predavanje francoskega jezuita Bourgoisa v emavskem samostanu.

Jezuit Bourgois se je perfektno naučil rušine in beloruščine ter zamenjal latinski obred z vzhodnim, da bi lažje pastiral na vzhodu, kamor se je tudi zares podal in sicer na Poljsko med Beloruse. Ko je prišel, so ga beloruski katoličani in pravoslavni sprejeli z nezaupljivostjo. Pravoslavni so mislili, da je prišel nov latinizator, v imenu katoliških Belorusev pa ga je pesnik Hryškievič pozdravil v »Biel. Krynici« sledeče: »Če bo Bourgois širil latinizacijo in služil poljski politiki, ga bo pregnalo belorusko ljudstvo opozorilo na vzhodu, od koder so Poljaki.« Bourgois je odgovoril, da se ne bo zapletel v politične boje, ampak samo širil pravi katolicizem. In res je tako storil. Zato so ga pa Poljaki tudi pregnali!

Kot dober diplomat v svojem predavanju sploh niti z besedico ni omenil, da je deloval v vzhodni Poljski. Omejil se je samo na svoje delovanje v zadnjih mesecih v Podkarpatski Rusiji.

Iz svojega dosedanjega delovanja se je prepričal, da je uspešno delo mogoče šele tedaj, če bo imelo izobraženstvo smisel za cirilometodijsko delovanje. Drugi pogoj je, da skušamo vzhod razumeti in da zlasti visoko cenimo vzhodni slovanski obred, ki je pri vzhodnih Slovaneh del njihovega notranjega življenja, izraz svojevrstne vzhodne kulture in bolj tesno zvezan z njihovo duševnostjo nego so zapadni narodi s svojimi cerkvenimi obredi. Učiti se treba od Cirila in Metoda, ki sta se kot izrazita predstavitelja grške kulture popolnoma prilagodila jeziku in narodni osebnosti Slovanov in ravno radi tega imela tako velike uspehe.

V nekem belgijskem kat. časopisu je pred kratkim zapisal nedavno kršteni kitajski izobraženec: »Vi Evropejci ne veste, da je bil Kristus prvi Azijec, Vi nam ga hočete dati v evropski obleki!« Hotel je s tem reči, da se pri delu za razširjenje katoličanstva treba bolj prilagoditi ljudstvu in njegovi kulturi. Bourgois je naglasil, kako mu je papež pred odhodom na vzhod v advenciji polagal na srce, naj povsod javno razglaša, kako papež ceni vzhodni obred in da ga nikakor ne sme vzeti vzhodnim Slovanom. Papež Pij XI. je rekel pri tej priliki, da mu je izredno žal, da ne zna slovanskega obreda, da bi mogel včasih sam v cerkvi sv. Petra v Rimu služiti sv. mašo v vzhodnem obredu in s tem dokazati celemu svetu, kako sv. stolica spoštuje vzhod, njegov obred in njegovo kulturo.

Jezuit Bourgois meni, da bi Slovani pri tem delu imeli več uspehov kot tujci. Zetev je velika, a pogoji za delovanje marsikje zelo ugodni, tako n. pr. v Podkarpatski Rusiji, vsepovsod pa je mogoče pridobiti zaupanje šele tedaj, ko se ljudstvo prepriča, da se jim ne vzeti njihov obred ali zavesti novotarij, ki jih ne more razumeti. Pobožnost k Srcu Jezusovemu je na pr. na zapadu zelo priljubljena, na vzhodu pa je neznana in je sedaj ne kaže uvajati, ker tla za njo še niso pripravljena. Sploh si vzhod raje predstavlja Krista v njegovi vsemogočnosti kot kralja vesoljstva (Pantokratora). Praznik Krista kralja je zato nova vez med obema svetoma.

Vsled premajhnega zanimanja katoličanov za vzhod so tam razpredle svoje mreže najrazličnejše amer. protestantske sekte. Zato je zadnji čas, da se slovanski katoličani pod vodstvom apostolata sv. Cirila in Metoda zganijo za krščansko kulturno delo na vzhodu!

—0—

Shakespeare: Julij Cezar. (Upriporili dijaki humanistične gimnazije v Ljubljani.) Dijaki I. drž. gimnazije so včeraj popoldne zopet pokazali, da izmed vsega slov. dijaštva goje najbolj živo zanimanje za klasično književnost. Julij Cezar je seveda trše delo kot je bil lansko leto upriporjen kralj Odipus. — Sophokles in Shakespeare sta dve čisto drugačni oblikovni osnovi, zato je bil med lanskim in letošnjim uspehom viden razloček. V celoti moramo priznati, da so se pod vodstvom g. Lipaha dijaki dobro pripravili in prav dostojno upriporili to težko rimsko historijo. Nekateri igravci, zlasti glavne osebe, so dobro zastavljene in s pravim igralskim temperamentom in velikim umevanjem besedila predstavljajo težke značaje. Gotovo bo torkova uprizoritev še boljša in jo vsem ljubiteljem klasične besede in prijateljem dijaštva toplo priporočamo. O igri še več spregovorimo po

Staubnega tehnika

z vsaj 3 letno prakso, spretnega v risanju in pisanju sprejemem za Ljubljano od 1. aprila naprej. — Reflektira se le na prvovrstne moči. — Ponudbe pod »Železobeton 1928«, poste restante, glavna pošta.

Vaše podjetje gre navzdol! Krivo temu je težka gospodarska kriza, katera se da omejiti le s spretno racionalizacijo vašega podjetja.

V vaše podjetje mora priti energična moč, ki razume dvigniti trdno ne z denarjem temveč z delom znanosti in z agilno reklamo prodajne umetnosti. G. šef podajte mi roko. Sem mlad, vsestransko visoko trg. naobražen, z moškim nastopom, energičen in z neomad. preteklostjo.

Svojo moč bi rad posvetil podjetju, ki potrebuje mene in jaz njega. Prevzamem tudi začasno kako službo. — Urejujem tudi proti majhnemu honorarju knjigovodstvo in drugo. Dajem nasvete in izravnavam tvrdke iz kriz. Tajnost strogo zadržana. Ponudbe je poslati na upr. »Slovenca« pod šifro »Merkur« 2510

Slovensko planinsko društvo v Ljubljani razpisuje oddajo gradbenih del

planin. Doma v Kamniški Bistrici

Načrti, splošni pogoji in proračuni so na vpogled, oziroma se dobe v pisarni Slov. planin. društva v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7 II, med uradnimi urami od 8 do 12 in od 14 do 18. — Ponudbe naj se predložijo do 15. aprila t. l. ODBOR.

Ugodna prilika za Veliko noč

Zaradi popolne opustitve finih modernih in navadnih štof se razprodaja po najnižjih cenah! — Cena po dogovoru.

Manufakturna trgovina Marija Rogelj LJUBLJANA :: Sv. Petra cesta št. 26.

Nobeden naj ne zamudi ugodne prilike!

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo dežnikov, solčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

Za krojače! Nova, velika

knjiga krojaštva

za samouke o prikrojevanju moških oblačil

A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ul. 7

Zahtevajte opis knjige!

Bogastvo po pesku

pri izdelovanju: strešne opeke, zidne opeke, cementnih cevi, volnih penjev, stebrov za ograjo, plošč za tlakovanje itd. Vsak sam izdeluje gradbeni material. V to potrebo stroje izdeluje Gustav Hübner, Maschinenfabrik, Wien XII., Wollgasse 12. Telefon B 24-346. Cenik št. 8 zastoji in franko.

Pozor!

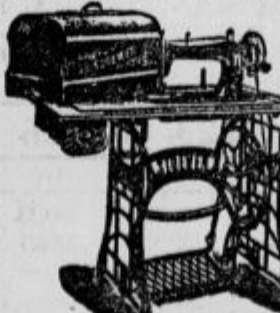
Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da sem v Ljubljani, Orlova ulica št. 7, na novo otvoril svoj

krovski obrt

ki ga bom izvrševal z največjo točnostjo po najnižjih cenah. — Na zahtevo dobavljam tudi tozadnji vsakovrstni material.

Za cenjena naročila se toplo priporočam.

Jožef Elikan, krovski mojster.

Najpopolnejši šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.
Preden si nabav. stroj, ogledite si to izrednost pri tvrdki
L. BARAGA
Ljubljana
Šelenburgova ulica št. 6/I.
Brezplačen pouk. 15 l. lams.
Telefon št. 960.

Cenejša kot pri
RAZPRODAJAH
se dobi usakovrstno manufakturno blago samo pri
TRPIN, MARIBOR, Glavni trg št. 17.

Interesantno bratstvo
uspešnem
zdravljenju
žolčnih kamnov
Vam pošlje brezplačno
lekarna pri Odraslih
Praga II. Vyšehradská tř.
Píšte ahoj.

Cenik za leto 1928

Belo platno	Din	8,	9,	10,	12
Gradl za spodnje hlače . . .		12,	14,	16,	20
Platno za rjuhe, 150 cm . . .		22,	26,	28,	32
Platno za kapuc, 180 cm . . .		28,	32,	40,	45
Damast za posteljino		28,	32,	46,	50
Namizni prti (komad)		40,	48,	50,	60
Gradl za madrace		30,	36,	44,	52
Cefirji in oksforti		10,	12,	14,	20
Tiskovine (druki)		10,	12,	15,	16
Delain etamin		10,	12,	14,	16
Volneni delain		18,	28,	38,	48
Ševijot v vseh barvah		35,	45,	60,	68
Volneni poplin		45,	50,	58,	60
Modno blago za ženske		20,	24,	28,	35
Blago za plašče, kostume . . .		80,	95,	110,	120
Razne svile za obleke		36,	45,	60,	68
Creppe de Chin		68,	98,	120	
Težka taft svila		88,	120		
Surova svila		26,	28,	32,	40
Svilene rute		40,	50,	120,	145
Naglavne rute		5,	10,	12,	18
Jugoslovansko sukno		24,	36,	50,	72
Češki kangarni		65,	120,	140,	160
Angleško sukno		200,	220,	280,	300
Modne hlače		100,	130,	180,	230
Lister za suknje		40,	60,	98,	160
Štruks		60,	70,	95,	170
Baržun in fustian		30,	36,	40,	60
Hlačovina		12,	28,	36,	48
Tirolski loden		120			

zavese, preproge, posteljina pregrinjala, koce, odeje, konjske plachte, voščeno platno, slamnjače, srajce, nogavice, dežnike in drugo dobite dobro in najcenejše samo pri

I. TRPIN - manufakturna trgovina - MARIBOR, Glavni trg št. 17.

Vzorcev se ne razpošilja!

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica št. 4
(popreje pri Belem volu)

Obrestuje hranilne vloge po najvišji mogoči obrestni meri in je denar pri njej najvarneje naložen, ker jamčijo poleg rezerv in lastnih hiš vsi člani z vsem svojim premoženjem.

Posojila in trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Hranilne vloge nad Din 52.000.000-

Višji rudarski mojster

Premogovniki v Aleksincu potrebujejo za enega svojih rogov

višjega rudarskega mojstra

(Obersteiger) z diplomo rudarske šole in dobro rudarsko prakso tudi v tem, da zna dobro meriti. Plača po sposobnosti. — Ponudbe s prepisi (ne v izvirniku) dokumentov naj se pošljejo upravi rudnika, Rudniki se nahajajo ob glavni progi Beograd—Niš.

Obleko
iz sukna Din 448, 560, 640, iz kamgarna Din 720, 840, 990, hlače iz sukna Din 96, 140, 180, iz bombaža tkanine Din 62, 72, 90, površnik Din 640, 780, 960, fantovske perline obleke Din 62, 72, 82, vsaka nadaljnja velikost 5 Din več, iz sukna na Din 120, 128, 140, nad. vel. 8 Din več, štaterske hlače Din 42 in 64, vsaka velikost 4 Din več, širje, suknje iz platna Din 45, iz sukna Din 165, kakor tudi vsakovrstno perilo izdeluje v lastnih delavnicah in razpošilja samo v dobri in solidni kvaliteti industrija perila in konfekcije
R. Stermecki, Celje št. 16
Pišite takoj po veliki cenik z več tisoč slikami. Naročila čez 500 Din poštnine prosto, kar ne ugaša se zamenja ali vrne donar.

B.S.A. MOTOCIKLI
svetovno znane trdnice
Schmel Arms Ltd. Birmingham
Zahtevajte cenike in ponudbe! — Rezervni deli vedno v zalogi!

najnovjših modelov 1928,
SO NAJBOLJŠI.

Promptno iz skladišča Vam nudi zastopstvo za mariborsko oblast:
AUTOMOBILES-MOTOCIKLES, Maribor, Trg Svobode št. 1

Za ljubljansko oblast:

PAVEL STELE, Ljubljana, Poljanska cesta 3. Tel. 2941

Ponos gospodinjic
je lepo perilo.
Fina tkanina za perilo in
poseljeno orenno od sve-
tovne trdnice „SCHROLL“
v veliki izbiri.
R. MIKLAVIC „Pri Sklo“
Ljubljana

Zdravilišče Klenovnik

blizu Ivanca v Hrvatskem Zagorju sprejema samo ozdravljive bolnike s pljučnimi boleznimi proti dnevni oskrbi 120 Din brez vsake drugih taks. — Najmodernejše higijenske in medicinske naprave, krasen park, zabave, kino. Zahtevajte informacije in prospekte od **Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu, Mihanovičeva ulica št. 3. — Telefon 664 in 1355.**

AKO RABITE TISKOVINE

ilustracije, kataloge, prospekte, toda se ne morete odločiti, v kakšni tehniki naj se izdelajo

BLAGOVOLITE

SE OBRNITI

vedno na naše podjetje.
V teh vprašanjih
Vam je vedno
drage volje na
razpolago

BRZOJAVKE:

JUGOSLOVANSKA TISKARNA LJUBLJANA

JUGOSLOVANSKA TISKARNA
BANKO-GETEL-SPELOVSKA TISKARNA
BANKO-GETEL-SPELOVSKA TISKARNA
BANKO-GETEL-SPELOVSKA TISKARNA

Modni kamarni
športni ševji
za fine oblake.
Velika izbira,
ugodne cene.
R. MIKLAVIC „Pri Sklo“
Ljubljana

Kupim vsako množino

smrekovega brusnega lesa

v debelosti od 10 cm naprej in v dolžini 1 m in 2 m. Plačilo ob prevzemu v gotovini ali potom akreditiva. — Cenjene ponudbe na **NANDE FERJAN**, lesna trgovina, **Jesenice** — Gorenjsko.

„Spectrum“ d. d.

Inž. Konista, Dubsky in Krstić
tvornica ogledal in brušenega stekla
Ljubljana VII
Medvedova ulica 38, telefon 343

Zagreb, Beograd, Opatovci. Srednja: **ZAGREB**
Zrealno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah kakor tudi brušene prozorne šipe izbočene plošče, vstekljanje v med Fina navadna ogledala.

Slamo za hrano

prešano, ovseno, pšenično, ječmenovo in slamo v snopih

dobavlja promptno in v presledkih po najnižji ceni **MAVRO LÖBL I SIN, Čakovec.**

Trstie
za strope
izdelujem z najmodernejšimi stroji in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji ceni.

Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ulica 22. Telefon 2513.

Za stavebe

po znižanih cenah vsakovrsten suh, **TESAN IN ZAGAN LES**. Vsaka množina v zalogi. Žaganje, odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo.
Fran Šuštar lesna industrija in trgovina, parna žaga — **LJUBLJANA**, Dolenjska cesta št. 12. 2002

BLAGO
za ženske oblake. — Vseeno voljeno in porlino, realne novele — češka izbira, znano — ugodne cene.
R. MIKLAVIC „Pri Sklo“
Ljubljana

Rane v želodcu zdravi edino STOMATIN

Lekarnarja **Mr. Milana Bog. Kovačevića**, ki je prirejen izključno iz najbolj zdravnih medicinskih zelišč. Dobiva se v lekarnah in drogerijah cele kraljevine kakor tudi v samem laboratoriju. **Če a stenenci Din 75**. V notranje dele države pošiljamo po povzetju s plačano poštnino. Naročila naj se pošiljajo na naslov:

Laboratorij „SALVATOR“
Lekarnarja
Mr. Milana Bog. Kovačevića
Beograd, Laudanova ulica 52

Kdor hoče
dobro in trpežno
češko blago za
oblake, naj si ogleda
veliko zalogo trdnice
R. MIKLAVIC „Pri Sklo“
Ljubljana

„ZVITKE“ (role) za računske stroje, ček in kontroine zvitke za blagajne vseh sistemov, ima vedno in v vsaki količini v zalogi

LUD. BARAGA, LJUBLJANA,

Selenburgova ulica 6/1
Telefon št. 2980

Sir H. Rider Haggard:

93

Kleopatra, egiptovska kraljica

»Ničvrednica!« je zavpil umirajoči, »zastrupila si me! Ampak povem ti, tako boš tudi ti umrla!« Zakričal je in se vrgel proti njej. Ona pa je spoznala, kaj je nameraval, in je hitro in ročno kakor tiger skočila v stran, tako da je strožaj zgrabil samo za njen plašč in ga odtrgal od zlate sponke s smaragdi. Nato je treščil na tla in se zavil v škrlatasti plašč kotil po tleh, dokler ni obležal mrtev; od bolečin izpačeni obraz in osteklenele oči so mu pošastno gledale izza gub njegovega plašča.

»Oj,« je rekla kraljica in se trdo nasmejala, »čudovito težko je umrl suženj in kaj rad bi me bil vzel seboj. Glejte, izposodil si je moj plašč, da ga uporabi kot mrtvaški prt! Odnosite ga in pokopljite v njegovem oblačilu!«

»Kaj pomeni to, Kleopatra?« je rekel Antonij, ko je straža odnesla truplo. »Ta človek je pil iz mojega kozarca. Kaj pa je namen te prav žalostne šale?«

»Dvojen, plemeniti Antonij! Ta človek je hotel se v današnji noči pobegniti k Oktavijanu in nam odnesti s seboj ves naš zaklad. No, dala sem mu kreljuti, kajti mrtvi hitro letijo! Drugič pa tole: Ti si se bil bal, gospod, da te ne bi zastrupila; ne, nikar ne ugovarjaj, saj dobro vem. Poglej, Antonij, kako izlaska bi te usmrtila, ako bi te hotela. Tisti venec iz cvetlice, ki si ga bil pomočil v svojo kupico, je orosen s smrtinim strupom. Ako bi jaz imela namen končati tebe, te ne bi bila zgrabila za roko. Oj, Antonij, odslej mi zaupaj! Rajši bi usmrtila samo sebe, kakor da bi skrivila samo en las na tvoji ljubljani glavi! Glej, moji seli prihajajo! Povejte, kaj ste našli?«

»Mogočna kraljica, tole smo našli. V Evdozijevo sobi je bilo vse pripravljeno za beg in v njegovi prtljaji je mnogo zakladov.«

»Ali slišiš?« je rekla in se mrko nasmehnila. »Ali mislite, vi udani mi služabniki, da je Kleopatra taka, da je dobro biti izdajalec? Usoda tega Rimljana vam bodi v svarilo!«

Po teh besedah se je zgrnila popolna tišina nad zbrano družbo in tudi Antonij je molče sedel.

Sesto poglavje.

Dejanja učnega Olimpa v Memlisu. — Kleopatrina zastrupljenja. — Antonij nagovori svoje poveljnike. — Odhod izide iz Khemske dežele.

Sedaj pa se moram jaz, Harmakis, požuriti s svojo nalogo in da kolikor mogoče na kratko zapišem, kar mi je dovoljeno. Opozorili so me namreč, da se moja usoda blizu in da so moji dnevi do malega potekli.

Po odhodu Antonija iz Timonija je prišel čas one silne tišine, ki oznanja, da se bo vzdignil puščajni veter. Antonij in Kleopatra sta se iznova vdala razkošju in se noč za noč sijajno gostila v palači. Poslala sta poslanca do Cezarja, a le-ta jih ni hotel sprejeti. Ko pa je izginilo to upanje, jima je prišlo na misel, da bi utrdila Aleksandrijo. Nabirala sta vojake, gradila ladje in pripravila močno vojsko za Cezarjev prihod.

Tedaj sem jaz pričel s pomočjo sestrične Karmion svoje poslednje delo sovražstva in maščevanja. Kakor črv sem se zajedel globoko v skrivnosti kraljeve palače in dajal v vseh rečeh nasvete, ki so merili na zlo. Velik sem Kleopatrin, da naj obdrži Antonija pri dobri volji, da se ne bo vtopil v svojo tugo. In tako mi je res izpodjedala vso moč in energijo z razkošjem in vinom. Jaz sem mu dajal svoje pijače — pijače, ki so pogrezale njegovo dušo v sanje sreče in moči in ga pustile v še večji bednosti, ko se je zbudil iz njih. Kmalu ni mogel več zaspati brez moje zdravilne pijače in na ta način sem, ker sem bil vedno ob njegovi strani, privezal njegovo oslabiljeno voljo k svoji, tako da naposled ni mogel dosti storiti, ako mu nisem rekel: »Tako je prav.« Kleopatra je postala silno praznoverna in se je zelo naslanjala name. Jaz sem ji namreč skrivši vedno krivo in lažno prerokoval.

LUDSKA KNJAZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 23 zvezke: A. Sheehan, Nodag. Povesti ruskega dekleta, 24 Din, vez. 32 Din. — 24 zvezke: A. Marby, Hanka, Lutsko-srbska povest, 22 Din, vez. 30 Din. — 25 zvezke: Haggard, Hči cesarja, Montezuma, 32 Din, vez. 42 Din. — Sklepek in njegovo burlesko življenje, 14 Din, vez. 22 Din. — 27 zvezke: Pregej, Otrok solara, 24 Din, vez. 32 Din.

Uradi, šole, bolnice, lastniki dvoran, delavnic in zasebniki naročajo

ORIGINAL LUTZ PEČI
PATENT
LEPE-DOBRE SOLIDNE
Šmajlni oklep
Jedro kamni
MALO GORIVA, DOLGA PRIJETNA GORKOTA
Zaloga:
INŽ. GUZELJ
Ljubljana-Siška, Jernejeva 5
(dvorišče pod Celovško cesto 58)
PROSPEKTI
DOMAČA PRIZNANJA
LUTZ PEČI

Ravnotam male
Voithove turbine
ter prodaja elektr. strojev. - Telefon 3252.

Pazite na obleke
ker si veliko veliko lahko prihranite, če jo daste čistiti in barvati v kemično pralnico, kjer je cena najnižja in najbolj solidna postrežba.
Anton Boc
Ljubljana
Selenburgova ulica 6./I.
Tovarna: VIČ-GLINCE.

Vino čez ulico
črno 11 Din, belo 12 Din, odjem 10 litrov 10% popusta. - Vinika klet, Sv. Petra cesta št. 43.

Kolosalna novost! Senzacija I. vrste!

ELEKTROLA

Najnovejši gramofoni
znamke „HIS MASTER'S VOICE“.
Nezaslišano jak in čudovit glas.
Nadomešča popolnoma najboljši velik orkester.
Raznovrstni modeli teh najnovejših umotvorov so razstavljeni samo v specialni trgovini

A. RASBERGER
Ljubljana, Tavčarjeva 5.

Tovarniška zaloga najmodernejših gramofonov in najnovejših električno posnetih plošč naših in drugih pevcev, klasične in druge godbe, i. t. d.
Velikanski repertoar! — 10.000 plošč! — 400 aparatov!
Edino zastopstvo svetovnih znamk:
„His Master's Voice“ - „Columbia“ - „Odeon“ - „Polydor“.
Vsak aparat je preizkušen in se odda z dveletno garancijo.
Odplačila tudi na obroke.

Popolnoma varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.
Hranilne vloge se obrestujejo
naugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Krediti v tekočem računu. Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Fr. Ševčik, Ljubljana
Židovska ulica 8

Orožje — municija — za lov, šport in obrambo

Mauser, Sauer, F. N. Walthers, R. W. S. - Utendoerffer, Bayard in drugi svetovni izdelki. — Dimni in brezdimni smodniki, kapice in vžigalna vrstica za industrijo. — Kupujem staro orožje. **Zahtevajte ilustrirani cenik.**

Ribiči!
Razprodaja ribarskih potrebščin!

Slučaj Selan dokazuje prvovrstnost razmnoževalnega aparata

Verograph

Zahtevajte ponudbo!
THE REX CO.
Ljubljana, Gradišče 10.

Znižane cene pri »TRIBUNA«.

Mamice, ne zamudite ugodne prilike, da si ogledate veliko izbiro vsakovrstnih otroških vozičkov igralnih vozičkov stolice, holenderjev, malih dvo koles in triciklov, šivalnih strojev in dvokoles. Posebni oddelek za popravila dvokoles, motorjev šivalnih strojev, otroških vozičkov itd. Emaliranje z ognjem. Kolesa se shranjujejo tudi preko zime. Ceniki franco.

»TRIBUNA« B. F. L., tovarna dvokoles, otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska.

GORENJC!

Ne zamudite prilike in oglejte si veliko zalogo novodosega spomladanskega blaga za ženske in moške obleke pri

Vinko Savniku v Radovljici

Cene najnižje! Priprčajte se!

Portland cement

Priporočamo naš prvovrstni naravni la portland cement svetovne znamke

„SALONA“ (Tour)

v sodčih, juta in papirnatih vrečah; iz skladišča oddajamo tudi manjše količine.

SPLIT d. d.

za cement portland v LJUBLJANI.

Skladišče:
Masarykova cesta 23 (poleg Ranzingerja).

Razpis

Delavska zbornica za Slovenijo razpisuje oddajo: zidarskih, tesarskih, krovskih, mizarskih, kleparskih, vodovodno instalacijskih, slikarskih, plesarskih, parketarskih, pečarskih (Lutzove peči, štedilniki) del in dobavo zastorov pri adaptaciji stare okoliške šole v Celju.

Vsi podatki in razpisni pripomočki se dobe med uradnimi urami pri Delavski zbornici v Ljubljani, Poljanska cesta 12, in Borzi dela v Celju (palača Hrvatske štedionice).

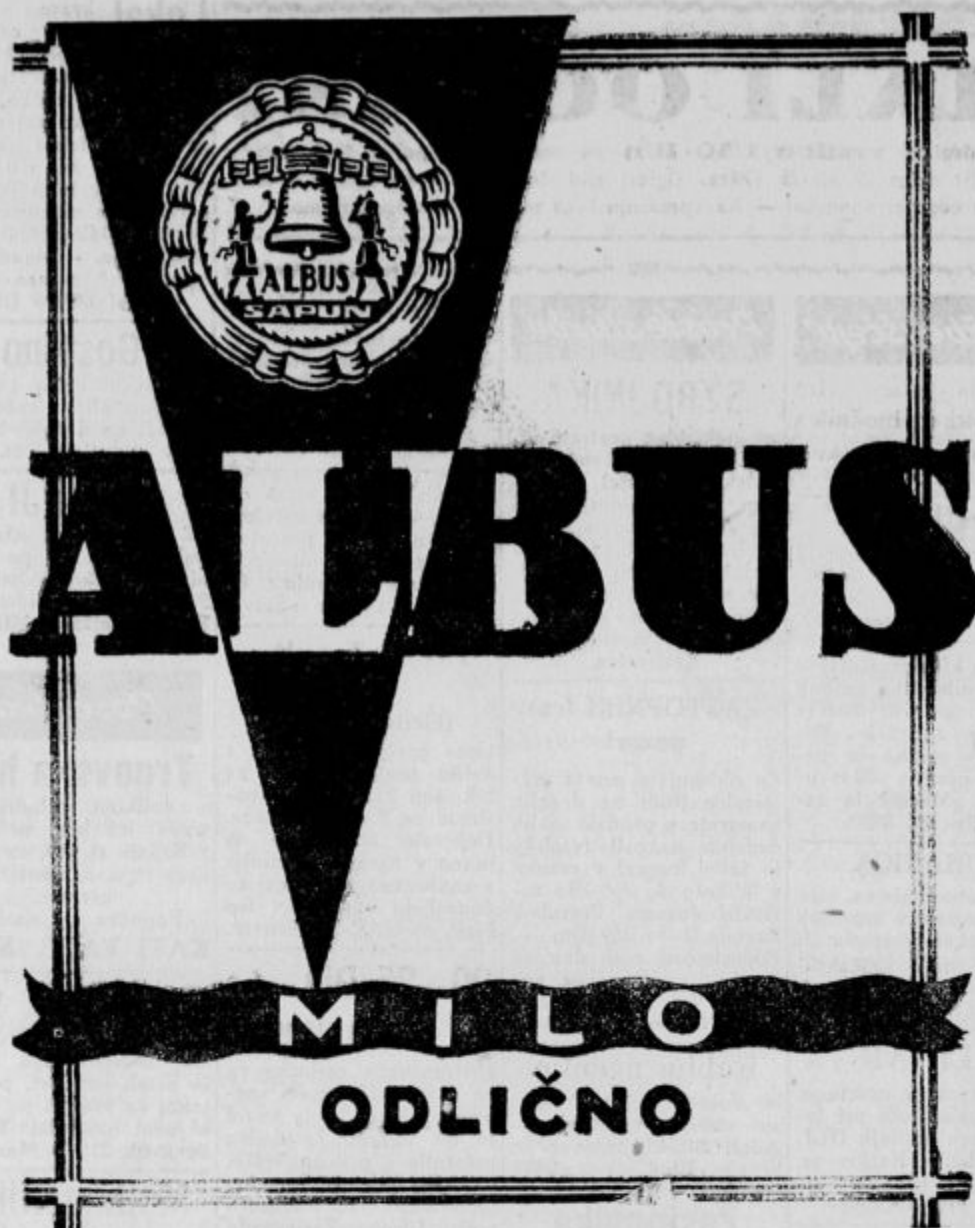
Ponudbe je vložiti v enem omenjenih uradov najkasneje dne 12. aprila do 12. ure dopoldne.

Delavska zbornica za Slovenijo
v Ljubljani.

**KUPON
ZA UGANKE
v
ILUSTRIRANEM
SLOVENCU**

Št. 13

Podpisana tvrdka naznanja cenjenim odjemalcem, da je začela z razpečevanjem svojega po monakovskem načinu varjenega

BOCK-PIVA

predvojne kakovosti in najljubše vabi na obilna naročila
PIVOVARNA „UNION“, MARIBOR

Prva Jugoslov. Žična Industrija

d. z. o. z.

Celje

Telefon štev. 117

Edini izdelovatelj hmeljskih sušilnic sistema „Linhart“

za Jugoslavijo.

Tovarna žičnih pletenin in tkanin, vrtnih ograj, posteljnih vložkov, železne konstrukcije i. t. d.

Zahvala Za premnoge izraze iskrenega sočutja ob priliki prerane smrti mojega iskreno ljubljenega soproga, brata, strica in svaka, gospoda

Ivana Medveda

mag. pis. oficila

za poklonjeno cvetje in vence, se vsem najiskrenejše zahvaljujem. Posebna zahvala pa bodi izrečena gg. zdravnikoma, gospodu polkovniku Nedič-u in odposlancu vojnega okruha, vsem številnim njegovim kolegom mag. uradnikom, kakor vsem prijateljem in znancem za nadvse častne spremstvo na njegovi zadnji poti in pevcem »Ljublj. Zvona« za ganljivi žalostinki.

V Ljubljani, dne 24. marca 1928.

Zalujoča soproga Roza Medved in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Za mnogostransko izkazano nam sočutje ob priliki izgube predrage, ljubljene soproge, odnosno sestre, gospe

Terezije Škraber roj. Bobisut

trgovke in posestnice v Grižah

si dovoljujemo tem potom iskreno zahvaliti.

Posebno se zahvaljujemo za poklonjeno mnogobrojno cvetje in vence, kakor tudi za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu.

Iskreno se zahvaljujemo cenjeni domači duhovščini za vso izkazano naklonjenost in duhovno pomoč med dolgotrajno boleznijo, kakor častno spremstvo na zadnji poti. Iskrena zahvala preč. g. župniku Krančiču za ganljivi poslovljni govor ob odprtem grobu in preč. g. Ivanu Granfolu, kaplanu v Celju za vso požrtvovalnost med boleznijo in spremstvo na zadnji poti, uglednemu učiti, zboru, ki je s šolsko mladino skupno spremljalo drago pokojnico na zadnji poti; pevskega društva in njegovemu pevovodji g. Rojniku za ganljive žalostinke, ki so častno povzdignile sloves od drage nam pokojne. Istotako tudi za vso tolažbo med boleznijo gg. Pavli in Karlu Naprudnik in gđe. Irgl, poštarici, da je zamogla blaga pokojnica tem lažje prenašati posvetne muke trpljenja.

Vsem skupaj še enkrat iskrena zahvala.

Griže, dne 22. marca 1928.

Jakob Škraber,

posestnik in bivši mnogoletni organist v Grižah.

Svarilo in posebno opozorilo!

Različne konkurenčne firme izdelovalcev harmonik izdelujejo in prodajajo harmonike na naše ime. Opozorjamo naše cenj. odjemalce, da že nad dve leti ne prodajamo harmonik in tudi ne materijala našim konkurentom. Vsaka prodaja Lubas harmonik od drugih izdelovalcev in drugih tvornic pod našo firmo je po zakonu kazniva. Nadalje tudi ne sme nihče Lubas harmonik z značko „am Griffstock“ in pa specialno mehaniko izdelovati. Ponarejevalci, kateri se v zadnjem času zelo množijo, niso v stanju ustvariti kaj dobrega. Naše rokodelstvo se je treba dobro izučiti. Največ jih kvari doma in potem pravijo, da izdelujejo Lubasove harmonike. Lubasove harmonike so kvalitetno delo, precizijski instrumenti, katere samo mi v naših največjih moderno opremljenih tvornicah harmonik v Avstriji izdelujemo in prodajamo v njenih nasledstvenih državah. Ne dajte se premotiti in kupite naše harmonike le pri nas ali pri našem zastopniku Ivanu Savniku v Kranju in Antonu Savniku v Škofji Loki.

Avstrijska izdelovalnica harmonik
Fran Lubas & sin, Klagenfurt, Avstrija

Vljudno naprošamo naše cenj. odjemalce, da opremijo pisma z znamko Din 3—, dopisnice pa Din 150. Ostalo, kar se tče vsebine, ostane kakor sedaj v slovensčini.